

ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་༢༠༡༢ ཅན་མ།

Local Government Rules and Regulations 2012

FOREWORD

In keeping with the clause 294 of the Local Government Act of Bhutan, 2009, the Ministry of Home & Cultural Affairs has come out with this Local Government Rules and Regulations 2012. The Department of Local Governance was put in charge for drafting the same. It had carried out a very comprehensive consultation process in drafting these Rules and Regulations. A number of consultation meetings had been held with all the relevant institutions, including two rounds of sensitization meetings with the elected local government functionaries and officials of all 20 Dzongkhags. Such consultative/sensitization meetings served the purpose of informing the public of making of these Rules and Regulations, seeking their views, and, more importantly, receiving recommendations for further improvement of the Rules and Regulations. All relevant feedback and recommendations have been incorporated in these Rules and Regulations.

This Local Government Rules and Regulations, among others, provide for rules regarding policies, procedures, obligations, finances, budget, revenue, tax, land management, and many other relevant issues with relation to and within the jurisdiction of the Local Government Act 2009 and other laws in force in Bhutan. Notwithstanding these Rules and Regulations, the contexts for finances, budget, revenue, taxes and a host of many other issues are required to be in accordance with the Acts, Laws, Rules and Regulations in force in the country.

The Ministry of Home & Cultural Affairs will initiate reviews/amendments to these Rules and Regulations from time to time based on the feedback that may be received from the Local Governments.

On behalf of the Ministry of Home & Cultural Affairs, and on my own behalf, I would like to wish all the Local Governments continued success in their day-to-day governance.

Tashi Delek!

(Minjur Dorji)

MINISTER FOR HOME & CULTURAL AFFAIRS

སྒྲིག་བརྒྱུད།

འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚུན་ ༢༠༧ པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
 ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མའི་དོན་ནང་སྤྲོད་དང་སྒོམ་འཛིན་ལྷན་ཁག་འོག་གི་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
 འགོ་འདྲན་ཐོག་བཟོ་ཡི་ཟེར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཞིམ། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ ཟིན་གྱི་བཏབ་པའི་སྐབས་སུ་ གོས་བསྐྱུར་གྱི་བྱ་རིམ་
 ཚུ་ རྒྱུ་ཤིང་རྒྱུ་པ་སྤེལ་འབད་ཡི། དེ་མ་ཚད་ འབྲེལ་ཡོད་གཙུག་སྤེལ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱུར་གྱི་ཞུལ་འཛོམས་མང་རབས་
 ཅིག་གཞན་ཡོད་པ་དང་ དེའི་བསྐྱེད་བཅག་འཇུག་ལས་ཁུངས་ལྟམ་པའི་ ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་དང་རྒྱུ་ལག་ ༢༠ གི་འགོ་དཔོན་
 ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ཡང་ གོས་བསྐྱུར་ཐངས་ ༢ དེ་ཅིག་འབད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བཟུམ་གྱི་གོས་བསྐྱུར་ཞུལ་འཛོམས་ཚུ་གིས་ བཅའ་
 ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ བཟོ་བའི་སྐབས་ལས་ མི་དམངས་ལུ་བརྟེན་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཁོང་ལས་བསམ་འཆར་ལེན་ནི་དང་ལྷག་
 པར་དུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ ལེགས་བཅོས་འབད་ཐབས་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ཡང་ལེན་ཚུགས་ཅི་ཟེར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཞིམ། འདི་
 འབད་མ་ལས་ བསམ་ལན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ཡང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་ རྒྱུད་དེ་ཡོད་ཟེར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཞིམ།

བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་གཞན་ཚུ་དང་ལྷན་དུ་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་
 གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ དེ་ལས་ཁུངས་ཁོངས་ཡོད་མི་གནད་དོན་དང་ འབྲུག་ལུ་ལྷག་
 དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ཚུ་འདི་ནང་ བཀོད་ཡོད་པའི་སྤྲོད་བྱས་ བྱ་རིམ་ འགན་འཁུར་ མ་དངུལ་ འཆར་དངུལ་ འོང་
 འབབ་ ལྷལ་ ས་ཆ་འཛིན་སྐྱོང་ དེ་ལས་ གཞན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་ལེ་ཤ་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་
 བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། ཞིན་རུང་ མ་དངུལ་ འཆར་དངུལ་ འོང་འབབ་ ལྷལ་ དེ་ལས་གནད་དོན་གཞན་ཚུ་འདི་སྐོར་ལས་ བཅའ་
 ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ནང་རྒྱུད་དེ་མེད་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ལྷག་དབང་ཡོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་
 སྒྲིགས་གཞི་གཞན་ཚུ་དང་ལྷན་དུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

ནང་སྤྲོད་དང་སྒོམ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འདི་ འོས་འབབ་དང་
 བསྐྱུར་ཏེ་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལས་ཐོབ་པའི་བསམ་ལན་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་ཐོག་འབད་ནི་ཡིན། ནང་སྤྲོད་དང་སྒོམ་འཛིན་ལྷན་
 ཁག་གི་ཉོངས་ལས་དང་ལྷག་པར་དུ་ དེའི་ཉོངས་ལས་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལུ་ ཉེན་ལྷན་གྱི་གཞུང་སྐྱོང་ནང་ ཐར་འབྱོལ་འཕོ་
 འཇུག་དེ་ཐོབ་བཅུག་མཐོ་བའི་རེ་སྐོན་ཡོད་ཟེར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཞིམ།

བཀྲིས་བདེ་ལེགས།

(མི་འགྲུང་དོན་མེ)

ནང་སྤྲོད་དང་སྒོམ་འཛིན་གྱི་སྐོབ་པོ།

TABLE OF CONTENTS

Chapter 1: Preliminary	1
Short title, extent and commencement	1
Chapter 2: Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	2
Dzongkhag Tshogdu	2
Gewog Tshogde	2
Allowances, benefits and other emoluments	2
Chapter 3: Seal and Issuance of Orders	4
Seal of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	4
Orders and other written communication	4
Chapter 4: Chairperson and Deputy Chairperson	6
Chairperson and Deputy Chairperson of Gewog Tshogde	6
Chairperson and Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	6
Presiding Officer for the election of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	6
Presiding Officer for the election of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	6
Venue and time of election	6
Vacancy of office	7
Term of office	7
Chapter 5: Election Procedure	8
Nomination of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	8
Nomination of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu	8
Procedure for voting by Electronic Voting Machine	9
Re-election	10
Procedure for draw of lots	10
Uncontested election	10

དཀར་ཆག

ལེའུ་༡ པ།	སྒྲིན་བརྗོད།	༡
	མཚན་བསྐྱེས་ ལུ་ཚད་དང་ འགོ་འཇུག་ས།	༡
ལེའུ་༢ པ།	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ།	༢
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ།	༢
	རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ།	༢
	རྒྱུ་འབྲུག་ ལེ་ཕན་ དེ་ལས་ ཐོབ་ལམ་གཞན།	༢
ལེའུ་༣ པ།	ཐིུ་དང་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་ནི།	༣
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཇུག་ཐིུ།	༣
	བཀའ་རྒྱ་དང་ གཞན་ཡིག་ཐོག་གི་བརྒྱུད་འབྲེལ།	༣
ལེའུ་༤ པ།	ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	༤
	རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	༤
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	༤
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་བཙག་འབྲུའི་དོན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན།	༤
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་བཙག་འབྲུའི་དོན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན།	༤
	བཙག་འབྲུའི་ས་གནས་དང་དུས་ཚོད།	༤
	ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང།	༥
	ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུ་ན།	༥
ལེའུ་༥ པ།	བཙག་འབྲུའི་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ།	༦
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་གྱི་གདམ་དོ་བཏོན་ནི།	༦
	རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཇུག་ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་གདམ་དོ་བཏོན་ནི།	༦
	ཚོགས་རྒྱུན་འཇུག་ཆས་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ནིའི་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ།	༧
	བསྐྱར་ལོག་གི་བཙག་འབྲུ།	༡༠
	ཉལ་ས་རིལ་རྒྱུ་སྐྱར་གྱི་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ།	༡༠
	དོ་འགྲན་མེད་པའི་བཙག་འབྲུ།	༡༠

Declaration of election result	10
Reporting of the election result	11
Resolution of election disputes	11
Chapter 6: Oath or Affirmation of Office	13
Oath-taking or Affirmation of Office by Gups	13
Oath or Affirmation of Office for Dzongkhag Tshogdu Chairperson	13
Venue for Oath or Affirmation of Office	14
Oath or Affirmation of Office for Members	14
Chapter 7: Notification and Agenda	16
Notification calling for submission of proposals	16
Agenda	16
Exclusion of matters	17
Chapter 8: Sessions	18
Attendance at Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings	18
Quorum	18
First session after election	18
Regular sessions	18
Special sessions	19
Open Sessions	20
Closed door meetings	20
Chapter 9: Conduct of Business	22
Traditional ceremony	22
Language	22
Urgent business	22
Seating arrangement	23
Chairperson	23

བཅག་འཕུའི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྐྱེགས།	༡༠
བཅག་འཕུའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྣེ་ལུ་འབད་བངས།	༡༡
བཅག་འཕུའི་ཚུད་རྫོག་སེལ་བབས།	༡༡
ལེའུ་༤ པ། གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན།	༡༩
ཀུའོ་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།	༡༩
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།	༡༩
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་སའི་ས་གནས།	༡༩
འབྲས་མི་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་ཕུལ་དགོས།	༡༩
ལེའུ་༥ པ། བད་འཕྲིན་དང་གྲོས་གཞི།	༡༦
གྲོས་འཆར་ཕུལ་ནི་ལུ་ བད་འཕྲིན་ཐོག་བསྐྱེད་མ་འབད་ནི།	༡༦
གྲོས་གཞི།	༡༦
གནད་དོན་ཕྱིར་སྐྱོད།	༡༧
ལེའུ་༦ པ། ཚོགས་རིམ།	༡༨
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ བེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་བཅར་ལུགས།	༡༨
ཚོགས་གངས།	༡༨
བཅག་འཕུའི་ལུལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་དང་པ།	༡༨
རྒྱུན་སྲོལ་ཚོགས་རིམ།	༡༨
དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ།	༡༩
ཀུན་མཐོང་ཚོགས་རིམ།	༢༠
གསང་བའི་ལལ་འཛོམས།	༢༠
ལེའུ་༧ པ། ལས་སྐྱེའི་ཀུན་སྐྱོད།	༢༡
རང་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྐོ།	༢༡
ལ་སྐད།	༢༡
གལ་ཅན་གྱི་མཛད་སྐོ།	༢༡
སྤྱད་ཁྲི་གོ་རིམ།	༢༡
ཁྲི་འཛིན།	༢༡

Order of business	24
Procedure for moving a motion	24
Motion to put for vote	25
Absence of mover	25
Chairperson's duty with respect to motions	25
Report of the Administration	26
Questioning	26
Admissible questions	27
Non-admissible questions	27
Supplementary questions	27
Review by the Dzongkhag Tshogdu	28
Adjournment of a meeting due to want of quorum	28
Recording of meetings	29
Removal from meeting	29
Chapter 10: Voting	30
Right to vote	30
Summary of deliberations	30
Manner of voting	31
Recording of votes	31
Result of votes	31
Chapter 11: Minutes	32
Matters to be included in minutes of the meeting	32
Adoption of minutes	32
Distribution of the minutes	32
Dissemination of information	33

མངོད་སྐྱོའི་གོ་རིམ།	༢༤
གྲོས་གཞི་ཅིག་དགོ་པའི་ ལུ་བ་སྤུལ་ནིའི་བྱ་རིམ།	༢༤
ཚོགས་རྒྱན་ཐོག་ གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན།	༢༥
གྲོས་དོན་གྱི་ལུ་བ་སྤུལ་མི་ཆད་ལུགས།	༢༥
ཁྱིའཛེན་གྱི་ཕྱག་འགན་ གྲོས་དོན་སྐོར།	༢༥
བདག་སྐྱོང་གི་སྣེ་ལུ་བ་ཀྱམ་དགོ་པ།	༢༦
འདྲི་བ་བཀོད་ནི།	༢༦
དོས་ལེན་ཡོད་པའི་འདྲི་བ།	༢༧
དོས་ལེན་མེད་པའི་འདྲི་བ།	༢༧
ལ་སྐོང་གི་འདྲི་བ།	༢༧
རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱར་ཞིབ།	༢༨
ཚོགས་གངས་དགོ་པའི་གནད་ལུ་བརྟེན་ ཞལ་འཛོམས་མཚམས་འཛོགས།	༢༨
ཚོགས་རིམ་གྱི་སྐྱོ་པར་གཟུང་ནི།	༢༩
ཚོགས་རིམ་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན།	༢༩
ལེའུ་༡༠ པ། ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི།	༣༠
ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནིའི་ཐོབ་དབང།	༣༠
གྲོས་ཞིབ་གྱི་བརྒྱུད་དོན།	༣༠
ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནིའི་རྣམ་གཞག།	༣༡
ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི།	༣༡
ཚོགས་རྒྱན་གྱི་བྱ་བ་འབྲས།	༣༡
ལེའུ་༡༡ པ། གྲོས་བརྒྱུད།	༣༢
ཚོགས་རིམ་གྱི་གྲོས་བརྒྱུད་ནང་ཚུད་དགོ་པའི་གནད་དོན།	༣༢
གྲོས་བརྒྱུད་ཆ་འཛོགས།	༣༢
གྲོས་བརྒྱུད་བཀའ་སྲུང་།	༣༢
བད་དོན་ལྷབ་སྲུང་།	༣༣

Chapter 12: Zomdu	34
Conduct of Zomdu	34
Chairperson	34
Quorum for a Zomdu	34
Attendance register	35
Notice	35
Minutes	36
Decision at a Zomdu	36
Submission of the minutes	36
Observer at a Zomdu	36
Adjournment	37
Chapter 13: Financial Powers	38
Collection of tax	38
Duties, tolls and fees	38
Report to the Dzongkhag Tshogdu on duties, tolls and fees	39
Grant of permit	39
Notice of demand	39
Collection of tax	40
Review by the Dzongkhag Tshogdu	40
Chapter 14: Leave of Absence, Resignation and Removal	41
Authority to grant leave of absence	41
Procedure for availing leave of absence during sessions	41
Resignation	42
Removal	42
Vacation of office	44
Bye elections	44

Chapter 15: Committee	45
Dzongkhag Tshogdu Standing Committee	45
Gewog Tshogde Standing Committee	45
Ad-hoc Committee	45
Responsibility of the Rule Making Committee	46
Responsibility of the Disciplinary Committee	46
Responsibility of the Mediation Committee	47
Membership of Committee	47
Chairperson	47
Election of the members of a Committee	47
Chairperson of a Committee	48
Quorum	48
Procedures for conduct of Committee meetings	49
Notice of Committee meetings	49
Recording of recommendations	49
Functions of Committees	50
Term of office	50
Chapter 16: Plans and Budget	51
Plans	51
Three Year Rolling Plan and Budget and Annual Plan and Budget	52
Prioritisation of activities	53
Implementation of planned activities	54
Assistance by the Administration	54
Chapter 17: Monitoring and Evaluation	55
Dzongkhag level	55
Duties of Monitoring and Evaluation Committee	55

ལེའུ་༡༥ པ། ཚོགས་ཚུང་།	༤༥
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་།	༤༥
མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་།	༤༥
སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་ཚུང་།	༤༥
ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།	༤༦
སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།	༤༦
ནང་སྒྲིགས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།	༤༧
ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་འགན་དཔང་།	༤༧
ཁྲི་འཛོལ།	༤༧
ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་འཇུག་མིའི་བཅུག་འཇུ།	༤༧
ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་ཁྲི་འཛོལ།	༤༨
ཚོགས་གངས།	༤༨
ཚོགས་ཚུང་ལལ་འཛོམས་གནང་ནིའི་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ།	༤༩
ཚོགས་ཚུང་ལལ་འཛོམས་ཀྱི་བརྗེ་འཕྲིན།	༤༩
གྲོས་འདེབས་ཀྱི་འཛོལ་ཐོ་བཀོད་ནི།	༤༩
ཚོགས་ཚུང་གི་བྱ་སྐོའ།	༥༠
ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན།	༥༠
ལེའུ་༡༦ པ། འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ།	༥༡
འཆར་གཞི།	༥༡
ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ རེ་ལས་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ།	༥༢
ལས་དོན་ཚུའི་གཙོ་རིམ་བཟུང་ནི།	༥༣
འཆར་གཞི་བཟུམས་པའི་ལས་དོན་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབྲལ།	༥༤
བདག་སྐྱོང་གིས་གོགས་རམ།	༥༤
ལེའུ་༡༧ པ། ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབབ་ནི།	༥༥
རྫོང་ཁག་གནས་ཚད།	༥༥
ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཁུར།	༥༥

Gewog level	56
Duties of Monitoring and Evaluation Committee	57
Progress report	57
Review and feedback mechanism	58
Evaluation at the Dzongkhag level	58
Evaluation at the Gewog level	59
Frequency of evaluation meeting	59
Annual report	59
Publication of report	60
Chapter 18: Powers and Functions of Members	61
Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu	61
Chairperson of the Gewog Tshogde	62
Power to write-off	63
Mangmi	64
Members of Dzongkhag Tshogdu	65
Members of Gewog Tshogde	65
Chapter 19: Dzongdag	67
General power and functions	67
Make recommendations and requisition documents	67
Promote development programme	68
Personnel management	69
Administrative control	70
Financial control	71
Other powers and functions	72
Accountability	72

མེད་འོག་གི་གནས་ཚད།	༥༩
ལྟ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུངསི་འགན་ཁུར།	༥༧
ལྷན་འབྲེས་སྟུན་ལྷན།	༥༧
བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསམ་ལན་གྱི་ཐབས་ལམ།	༥༨
རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།	༥༨
མེད་འོག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།	༥༩
དབྱེ་ཞིབ་ཞལ་འཛོམས་གྱི་ལན་གྲངས།	༥༩
ལོ་བསྟར་སྟུན་ལྷན།	༥༩
སྟུན་ལུ་བཀའ་སྲུང་།	༦༠
ལུ་ལྷན་༡༥ བ། འཇུག་མི་རྒྱུ་འདུག་ཚད་དང་བྱ་སྒྲི།	༦༡
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན།	༦༡
མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན།	༦༢
དགོངས་ཡང་གི་དབང་ཚད།	༦༣
དམངས་མི།	༦༤
རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི།	༦༥
མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི།	༦༥
ལུ་ལྷན་༡༩ བ། རྫོང་བདག།	༦༧
སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲི།	༦༧
གོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་རྒྱ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།	༦༧
གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་རྒྱ་སྐྱེད།	༦༨
མི་སྟོབས་འཛིན་སྐྱོང།	༦༩
བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན།	༧༠
དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།	༧༡
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲི་གཞན།	༧༢
འགན་འཁུ།	༧༢

Chapter 20: Dzongrab	73
Responsibilities	73
Chapter 21: Dungpa	74
General powers and functions	74
Make recommendations and requisition documents	74
Promote development programme	75
Personnel management	75
Administrative control	76
Financial control	76
Other powers and functions	77
Accountability	77
Chapter 22: Gewog Administrative Officer	78
Roles and responsibilities	78
Secretarial support to Gewog Tshogde	78
Advisory role	79
Development programmes	80
Personnel and administrative management	80
Office management	80
Financial control	81
Accountability	82
Chapter 23: Tshogdrung	83
Roles and responsibilities	83
Secretarial support to Dzongkhag Tshogdu	83
Office management	84
Accountability	85

ལེའུ་༡༠ པ། རྫོང་རབ། ༡༣

འགན་ཁུར། ༡༣

ལེའུ་༡༡ པ། རྩལ་པ། ༡༤

སྦྱིར་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྐོ། ༡༤

གོས་འདེབས་བཞེད་ནི་དང་ ཡིག་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཞེད་ནི། ༡༤

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་རྒྱ་སྐྱེད། ༡༥

མི་སྣོབས་འཛིན་སྐྱོང། ༡༥

བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན། ༡༥

དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན། ༡༥

དབང་ཚད་དང་བྱ་སྐོ་གཞན། ༡༦

འགན་འཁུ། ༡༦

ལེའུ་༡༢ པ། མེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན། ༡༧

ལཱ་དང་འགན་ཁུར། ༡༧

མེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ རྩལ་པ་གི་རྒྱབ་སྐྱོར། ༡༧

གོས་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་འགན། ༡༨

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ། ༢༠

མི་སྣོབས་དང་བདག་སྐྱོང་གི་འཛིན་སྐྱོང། ༢༠

ཡིག་ཚང་འཛིན་སྐྱོང། ༢༠

དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན། ༢༡

འགན་འཁུ། ༢༢

ལེའུ་༡༣ པ། ཚོགས་རྩལ། ༢༣

ལཱ་དང་འགན་ཁུར། ༢༣

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ རྩལ་པ་གི་རྒྱབ་སྐྱོར། ༢༣

ཡིག་ཚང་འཛིན་སྐྱོང། ༢༤

འགན་འཁུ། ༢༥

Chapter 24: Gewog Accountant, Gaydrung and Chipon	86
Gewog Accountant	86
Responsibilities of a Gewog Accountant	86
Gaydrung	87
Eligibility	87
Recruitment procedure	88
Responsibilities of Gaydrung	89
Term of office	89
Removal of Gaydrung	89
Chipon	90
Chapter 25: Functions of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	91
General function	91
Protect monuments and sites of cultural and historical interests	91
Preserve and promote culture and tradition	92
Ensure provision of social and economic services	93
Land use and management	95
Conserve and enhance the environment	96
Provision of public health services	98
Control of communicable livestock and crop diseases	99
Involvement of communities and community organization	100
Water use and management	101
Sports and leisure	101
Declaration of holidays	101
Protection of consumers	102
Construction of structures near the road	102
Posting of billboards, roadside signs, etc	102

ལེའུ་༡༤ པ། རྟོག་ལོག་རྩིས་འཛིན་པ་ རྟོག་བྱུང་དང་ སྦྱི་དཔོན།	༢༤
རྟོག་ལོག་རྩིས་འཛིན་པ།	༢༤
རྟོག་ལོག་རྩིས་འཛིན་པའི་འགན་འཁུར།	༢༤
རྟོག་བྱུང།	༢༧
ལྷན་ཚད།	༢༧
གསལ་བརྟུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ།	༢༩
རྟོག་བྱུང་གི་ལྷ་འགན།	༢༩
ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུག།	༢༩
རྟོག་བྱུང་གི་ཕྱིར་དབྱུང།	༢༩
སྦྱི་དཔོན།	༤༠
ལེའུ་༡༥ པ། རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་ལོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱ་སྒོ།	༤༡
སྦྱིར་བཏང་བྱ་སྒོ།	༤༡
འགྲུབ་དང་ ལམ་སྲོལ་ དེ་ལས་རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་ས་གནས་རྒྱུ་ཉེན་སྦྱོར།	༤༡
ལམ་སྲོལ་དང་ སྲར་སྲོལ་ཉམས་སྲུང་དང་ཡར་སྤེལ།	༤༢
མི་སྡེ་དང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཞབས་རྟོག་གི་ དགོངས་དོན་ཡོད་པ།	༤༣
ས་ཚག་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྦྱོང།	༤༥
རང་བཞིན་གནས་སྤངས་འདི་ བདག་འཛིན་དང་ རྒྱ་སྦྱོང་གཏང་ནི།	༤༤
མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་ཞབས་རྟོག་གི་ དགོངས་དོན།	༤༥
སྒོ་ལོར་དང་ ལོ་ཐོག་ལུ་འབོ་མི་ནད་གཞི་རྩུ་བཀག་ཐབས།	༤༩
མི་སྡེ་དང་མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱིས་ གལ་གཏོགས།	༡༠༠
རྒྱུ་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྦྱོང།	༡༠༡
ཅེད་རིགས་དང་ དལ་ཁོམས།	༡༠༡
དལ་གསོའི་ལྷབ་བསྐྱུགས།	༡༠༡
རྫོང་མགོན་པའི་ཉེན་སྦྱོར།	༡༠༢
འགྲུལ་ལམ་གྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་གཞི་བཀོད་བཅོ་བསྐྱུག།	༡༠༢
བརྟུང་བྱུང་དང་ ལམ་རྟུགས་ཀྱི་རིགས་འབྱར་ནི།	༡༠༢

Communication services	102
Disaster management	103
Chapter 26: Miscellaneous	104
Power to issue instructions and directions	104
Delegation of functions and authority	104
Land acquisition procedure	105
Dissolution of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde	105
Powers to frame rules and regulations	105
Declaration of rules and regulations	106
Authority of repeal	106
Definition	106
<i>Annexure 1: a) Form 1 .....</i>	<i>109</i>
<i> b) Form 2 .....</i>	<i>110</i>
<i>Annexure 2: Form 3 .....</i>	<i>111</i>
<i>Annexure 3: Form 4 .....</i>	<i>112</i>
<i>Annexure 4: Form 5 .....</i>	<i>113</i>
<i>Annexure 5: Dzongkhag Tshogdu seating arrangement .....</i>	<i>114</i>
<i>Annexure 6: Gewog Tshogde seating arrangement .....</i>	<i>115</i>

Preamble

Whereas, it is expedient to ensure transparent decision making through institutionalized participation of Bhutanese citizens at grass-root level and to decentralize administrative and financial authority to Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde for good governance and effective delivery of services;

In exercise of powers under section 294 of the Local Government Act, 2009 the Ministry of Home and Cultural Affairs in consultation with the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, hereby adopts and promulgates the Local Government Rules and Regulations, 2012.

དོན་མཁན།

དེ་ཡང་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་རྒྱ་གཞི་གིས་ མྱོང་གསལ་བ་གྱི་གནད་ཚད་ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་འོ་ལམ་ལུགས་ཐོག་ དུངས་གསལ་ཅན་གྱི་གྲོས་ཐག་ཚད་དེ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྷན་དང་ ཡན་ལུས་ཅན་གྱི་ཞབས་ཏྲིག་འགྲུབ་ནི་ལུ་ བདག་སྐྱོང་དང་དདུལ་འབྲེལ་གྱི་དབང་ཆ་ཕྱིར་སྤེལ་འབད་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་ ལུ་ཨིན།

འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༢༩༤ པའི་མངའ་འོག་གི་དབང་ཚད་ལག་ལེན་ ཐོག་ རྣམ་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་འི་གཅིག་ཁར་ འདྲི་བསྟུན་ཐོག་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་ལཱ་གཞི་༢༠༡༣ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛོག་དང་བྱབ་སྤེལ་འབད་མ་ ཨིན།

Chapter 1

Preliminary

Short title, extent and commencement

1. These Rules and Regulations shall:
  - (a) be called the Local Government Rules and Regulations 2012;
  - (b) extend to the whole of Bhutan; and
  - (c) come into force on the 15th Day, of the 7th Month of Water Male Dragon Year of the Bhutanese calendar corresponding to the 31st Day of August 2012.

Chapter 2

Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

Dzongkhag Tshogdu

2. A Dzongkhag shall, in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 have a Dzongkhag Tshogdu comprising:
  - (a) a Gup and Mangmi from each Gewog Tshogde;
  - (b) Thrompon, where Class A Thromde exists as specified in the section 90 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and one elected representative in cases of Class B Thromdes; and
  - (c) one elected representative from Dzongkhag Yenlag Thromdes.

Gewog Tshogde

3. A Gewog shall, in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 have a Gewog Tshogde comprising:
  - (a) a Gup and Mangmi; and
  - (b) not less than five and not more than eight elected Tshogpas.

Allowances, benefits and other emoluments

4. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to remunerations in accordance with the existing rules of the Government.
5. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to daily allowances in accordance with the existing rules of the Government while attending sessions or executing any other roles and

ལུ་ལ བ།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འཕྲུལ་ཚོགས་སྡེ།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ།

༡. ཚོང་ལག་གཅིག་ལུ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་གཅིག་ཡོད་དགོ་མི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཡང་
  - ༡། རྟོག་འཕྲུལ་སྡེ་ལེ་ལས་ རྟོག་དང་དམངས་མི།
  - ༢། འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༩༠ པ་དང་འབྲེལ་ཁྲོམ་སྡེ་ དབྱེ་ལག་ཀའི་ཁྲོམ་དཔོན་དང་ཁྲོམ་སྡེ་དབྱེ་ལག་ལ་ཡོད་སར་ དེ་ལའི་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ བཅག་འབྲུ་ གྲུབ་པའི་ངོ་ཚབ་གཅིག། དེ་ལས་
  - ༣། ཚོང་ལག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ཚུ་ལས་ བཅག་འབྲུ་གྲུབ་པའི་ངོ་ཚབ་གཅིག།

རྟོག་འཕྲུལ་སྡེ།

༡. རྟོག་འཕྲུལ་གཅིག་ལུ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རྟོག་འཕྲུལ་སྡེ་གཅིག་ཡོད་དགོ་མི་ནང་ཚུད་དགོཔ་ཡང་
  - ༡། རྟོག་དང་དམངས་མི། དེ་ལས་
  - ༢། བཅག་འབྲུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་པ་ ལུ་ལས་མ་ཉུང་མ་དང་བརྒྱད་ལས་མ་ལྷག།

བྱུང་འབྲུམ་ ལེ་ཕན་ དེ་ལས་ཐོབ་ལམ་གཞུག།

༣. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འཕྲུལ་སྡེ་གཅིག་གི་འབྲུམ་མི་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་འབྲེལ་བཞིན་ ཡོད་པའི་བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་འབྲེལ་ དེ་ལས་ཐོག་ཚུའི་ཐོབ་ལུངས་ཡོད།
༤. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འཕྲུལ་སྡེ་གཅིག་གི་འབྲུམ་མི་ལུ་ ཚོགས་རིམ་ ཡང་ན་ འབྲུག་གི་ས་ གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མ་དང་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་ནང་ རྟོག་འཕྲུལ་སྡེ་གིས་བཞོད་ པའི་ལཱ་དང་འགན་ཁུར་གང་རུང་ བསྟར་སྤོད་འབད་ནི་ཚུ་ནང་གལ་གཏོགས་སྐབས་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་

responsibilities prescribed in the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations.

6. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to sitting fee in accordance with the existing rules of the Government for each day of the sitting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be.
7. A Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member is entitled to travel allowance in accordance with the existing rules of the Government.
8. A member shall, for the purpose of clause 7 of these rules and regulations, undertake travel:
  - (a) to effectively perform his/her roles and responsibilities prescribed in the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations;
  - (b) to attend Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meeting, as the case may be;
  - (c) to attend a Committee meeting, if he/she is a member of that Committee.
9. A member shall, for the purpose of clause 7 of these rules and regulations, undertake travel within or outside the Gewog only with the prior written approval of the Gup.
10. The revision in the structure of the salary, allowances, benefits and other emoluments of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde member shall be determined in accordance with the provisions of the Constitution.

འཐབ་བཞིན་ཡོད་པའི་བཙའ་ཡིག་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཉེན་འཇུག་གི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།

6. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གི་འཇུག་མི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་ཉེན་བསྐྱར་བཞིན་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་
བཞིན་ཡོད་པའི་བཙའ་ཡིག་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཚོགས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།

7. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གི་འཇུག་མི་ལུ་ གཞུང་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་
པའི་བཙའ་ཡིག་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ འགྲུལ་འཇུག་གི་ཐོབ་ཁུངས་ཡོད།

8. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ བཙའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ཇ ཡ པའི་དོན་ལུ་ འགྲོ་འགྲུལ་འབད་དགོས་
འདི་ཡང་

ཀ༽ འགྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཙའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་བཙའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་
ནང་ རྫོང་དམིགས་བཀོད་པའི་ལཱ་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་ དོན་སྤྲིན་ཅན་འབད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ།

ཁ༽ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་
གྲལ་གཏོགས་འབད་ནི་ལུ།

ག༽ གལ་སྲིད་ཁོ་མོ་རང་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཇུག་མི་ཅིག་ཨིན་ཚེ་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ནང་
གྲལ་གཏོགས་འབད་ནི་ལུ།

9. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ བཙའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ཇ ཡ ཡའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་འོག་ནང་
འཁོད་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཕྱི་ཁར་ རྒྱལ་གི་ཡིག་ཐོག་གི་གནང་བ་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ འགྲོ་འགྲུལ་
འཐབ་དགོ།

10. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ལུ་ དདུལ་ཕོག་ ཟུར་འཇུག་ ཞེ་ཕན་ དེ་ལས་
ཐོབ་ལམ་གཞན་ཚུ་གི་ཐོབ་ཚད་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་འདི་ རྩ་ཁྲིམས་ཚན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་གཏན་
འཁེལ་བཟོ་དགོ།

Chapter 3

Seal and Issuance of Orders

Seal of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

11. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall have an official seal bearing the name of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively. However, the name of the chairperson should not be inscribed on the seal.
12. A seal shall be an official stamp used for all official correspondences of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.
13. A seal shall not be affixed to a document if it does not relate to the official business of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.
14. The seal of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be used with the signature of the Chairperson.
15. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariat shall be responsible for custody of their respective seals.

Orders and other written communication

16. The Chairperson of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall issue orders based on the resolution of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively. However, he/she may issue administrative orders and carry out day to day communications which do not require decision of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.
17. The orders and other written communications originating from the Dzongkhag Tshogdu must include:
  - (a) name of the Dzongkhag;
  - (b) name of the Chairperson; and
  - (c) the seal of the Dzongkhag Tshogdu.

ལུ་ལྷན་ པ།

ཐིུ་དང་བཀའ་ལྷན་བཏོན་ནི།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཐིུ།

- ༡༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་མིང་ཐོག་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐིུ་ཅིག་དགོ། ཨིན་རུང་ ཐིུ་གུ་ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང་བཀོད་ནི་མི་འོང།
- ༡༢. ཐིུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་འགྲུལ་ཆ་མཉམ་གྱི་དོན་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལས་འཁྲུག་ཅིག་སྡེ་ཕྱི་སྡེ་དགོ།
- ༡༣. ཐིུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གཞན་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཡིག་ཆ་ཅིག་གུར་ བརྒྱབ་མི་ཚོགས།
- ༡༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཐིུ་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང་འཁྲུག་དང་གཅིག་ཁར་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
- ༡༥. ཐིུ་ཚུ་བདག་གཉེར་འབད་ནི་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་འགན་འཁུར་ཨིན།

བཀའ་ལྷན་དང་ གཞན་ཡིག་ཐོག་གི་བརྒྱུད་འབྲེལ།

- ༡༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ བཀའ་ལྷན་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་ཚེད་གུར་ གཞེར་བཞག་ཐོག་གཏང་དགོ། ཨིན་རུང་ ཁོ་མོ་གིས་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ གྲོད་ཐག་ཚེད་མ་དགོ་མི་ བདག་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་ལྷན་བཏོན་ནི་དང་ གཞན་ཉིན་ལྟར་གྱི་བརྒྱུད་འབྲེལ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཚོགས།
- ༡༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་བཀའ་ལྷན་ཚུ་དང་ གཞན་བརྒྱུད་འབྲེལ་འདི་ནང་ངེས་པར་དུ་བཀོད་དགོཔ་འདི་ཡང་
  - ༡༧༡ རྫོང་ཁག་གི་མིང།
  - ༡༧༢ ཁྱི་འཛིན་གྱི་མིང། དང་
  - ༡༧༣ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཐིུ།

18. The orders and other written communications originating from the Gewog Tshogde must include:
- (a) name of the Gewog;
  - (b) name of the Chairperson ;and
  - (c) the seal of the Gewog Tshogde.

༡༤. རྟོག་ལོག་ཚོགས་སྐྱེའི་བཀའ་རྒྱ་རྩུ་དང་ བཞན་བརྒྱད་འབྲེལ་འདི་ནང་ངེས་པར་དུ་བཀོད་དགོས་འདི་ཡང་

ཀ། རྟོག་ལོག་གི་མིང།

ཁ། ཁི་འཛིན་གྱི་མིང། དང་

ག། རྟོག་ལོག་ཚོགས་སྐྱེའི་ཐིུ།

Chapter 4

Chairperson and Deputy Chairperson

Chairperson and Deputy Chairperson of Gewog Tshogde

19. The Gup and Mangmi shall, in accordance with section 70 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 serve as the Chairperson and Deputy Chairperson of the Gewog Tshogde respectively.

Chairperson and Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

20. The Dzongkhag Tshogdu shall, pursuant to section 66 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 elect a Chairperson and Deputy Chairperson from among its members in accordance with clauses 29 to 53 of these rules and regulations.

Presiding Officer for the election of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

21. The Dzongdag shall preside over the election of a Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu.

Presiding Officer for the election of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

22. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall preside over the election of a Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu.

Venue and time of election

23. The Chairperson shall, at a time and on a date determined by the Dzongdag in accordance with clause 82 of these rules and regulations, be elected at the first session of the Dzongkhag Tshogdu.

ལེན་ལ་
ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།

༡༩. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་འཛུགས་ལ་
མི་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ ཁྲི་འཛིན་དང་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་སྟེ་ཕྱག་ཕྱིད་ལྷ་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།

༢༠. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུའི་ ཁྲི་འཛིན་དང་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདིའི་དོན་ཚན་ ༢༩ ལས་
༥༩ ཚུན་དང་འབྲེལ་ འཇུག་མི་ཚུའི་ནང་འཁོད་ལས་བཅག་འཇུག་འབད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་བཅག་འཇུག་འདུའི་དོན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན།

༢༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་བཅག་འཇུག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་བདག་གིས་ ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་བཅག་འཇུག་འདུའི་དོན་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན།

༢༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་བཅག་འཇུག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་
ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།

བཅག་འཇུག་མ་གནས་དང་རྒྱུ་ཚོད།

༢༣. ཁྲི་འཛིན་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༥ པ་དང་འབྲེལ་ རྫོང་བདག་གིས་ གཏན་
འཁེལ་སྒྲིག་པའི་ཚེས་གྲངས་དང་རྒྱུ་ཚོད་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐེངས་དང་པ་ འཚོགས་སྐབས་
བཅག་འཇུག་འབད་དགོ།

24. The venue for election of the Chairperson and Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be the Dzongkhag Tshogdu hall.

Vacancy of office

25. Whenever a vacancy for a Chairperson occurs, the Dzongdag shall order an election to be held in the next session of the Dzongkhag Tshogdu but not later than thirty days after such vacancy.
26. Whenever a vacancy for a Deputy Chairperson occurs, the Chairperson shall hold election in the next session of the Dzongkhag Tshogdu.

Term of office

27. The Chairperson and Deputy Chairperson shall hold office until the term of the Dzongkhag Tshogdu expires.
28. The Chairperson and Deputy Chairperson elected under clauses 25 and 26 of these rules and regulations shall hold office for the remaining term of the Dzongkhag Tshogdu.

༢༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཙག་འཇུ་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཁང་
ནང་འབད་དགོ།

ཡིག་ཚང་གི་ས་སྤོང་།

༢༥. ཁྲི་འཛིན་གྱི་ གོ་གནས་ས་སྤོང་ཐོན་པའི་སྐབས་ རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ཤུལ་མའི་ཚོགས་
རིམ་ནང་ བཙག་འཇུ་འབད་ནིའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ། ཡིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ས་སྤོང་ཐོན་པའི་ཤུལ་ལུ་
ཉེན་གངས་སུམ་ཅུ་ལས་ལྷག་ནི་མི་འོང།

༢༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་གོ་གནས་ས་སྤོང་ཐོན་པའི་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་ཤུལ་མའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ བཙག་འཇུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན།

༢༧. ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་མ་ཚང་ཚུན་ཚང་ ཡིག་ཚང་འཆང་
དགོ།

༢༨. བཙག་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥ དང་༢༦ པའི་མངའ་འོག་ བཙག་འཇུ་གྲུབ་པའི་ཁྲི་འཛིན་
དང་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་ལྷག་ལུས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་འཆང་དགོ།

Chapter 5

Election Procedure

Nomination of Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

29. The Dzongdag shall, for the purpose of election of the Chairperson under clause 20 of these rules and regulations, call for nominations from the members of the Dzongkhag Tshogdu.
30. A candidate for the election of Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be nominated by a member referred to as proposer, and seconded by at least two members in the prescribed **Form 1** and **2** respectively given in **Annexure 1**.

Provided that no such proposer and those seconding shall sign more than one nomination and seconding forms respectively.
31. A nominee shall declare his/her consent to the nomination and state his/her consent to serve if elected in the prescribed **Form 3** given in **Annexure 2**.
32. The Dzongdag shall read out the names of the candidates proposed to the hearing of the members present at the meeting and record them in the minutes.
33. The Dzongdag shall ask the proposed candidates to briefly present what he/she intends to do, if elected, before putting the list of candidates under clause 32 of these rules and regulations to vote.

Nomination of Deputy Chairperson of Dzongkhag Tshogdu

34. The Dzongdag shall, upon election of the Chairperson, hand over the chair to the newly elected Chairperson who shall then conduct the election of a Deputy Chairperson.

ལེའུ་པ།
བཙག་འཕུའི་བུ་སྐོར་རིམ་པ།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱི་གདམ་ངོ་བོ་འདྲི་བ།

- ༢༩. ཚོང་བདག་གིས་ བཙའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠ པའི་མངའ་འོག་གི་ཁྲི་འཛིན་བཙག་འཕུའི་དོན་ལུ་ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ གདམ་ངོ་བོ་འདྲི་བ་སྐྱུལ་མ་འབད་དགོ།
- ༣༠. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་བཙག་འཕུའི་འདེམས་ངོ་འདི་ འཕུས་མི་ཚིག་གིས་ གྲོས་འབུལ་སྤེལ་འདི་ བསྟུན་གྲུབ་པའི་གདམ་ངོ་ཡིན་དགོ་པའི་ཁར་ **བུར་སྐྱགས་**༡ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་**༡ པ་དང་༢ པའི་ཐོག་ ཉུང་ཤོས་འཕུས་མི་གཉིས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།
ཡིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་འབུལ་འབད་མི་ འཕུས་མི་ཚིག་དང་གཞན་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་ཚུ་གིས་ གདམ་ངོ་འབྲི་ཤོག་གཅིག་དང་ གདམ་ངོ་འདི་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཕུས་མིའི་གསལ་བསྐྱགས་འབད་པའི་ འབྲི་ཤོག་གཅིག་ལས་ལྷག་ མིང་རྟགས་བཀོད་མི་ཚོགས།
- ༣༡. གདམ་ངོ་གྲུབ་མི་ཚིག་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་གདམ་ངོ་ལུ་ཁས་ལེན་དང་ གལ་སྲིད་ བཙག་འཕུ་འགྲུབ་པ་ཚིན་ ཁོ་/མོ་གིས་བུག་ཕྱིད་ལུ་ཞུ་ཞིའི་ཁས་ལེན་ལུ་ **བུར་སྐྱགས་**༣ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་**༣ པའི་ཐོག་གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ།
- ༣༢. ཚོང་བདག་གིས་ གྲོས་འབུལ་སྤེལ་མི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་གསལ་འདི་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཕུས་མི་ཚུ་གི་ གོ་ཐབས་ལུ་ གྲོས་འབུལ་གྱི་མིང་གསལ་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ མིང་གསལ་ཚུ་གོས་བཅུད་ནང་འཛིན་ཐོ་བཀོད་དགོ།
- ༣༣. ཚོང་བདག་གིས་ བཙའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༡ པའི་མངའ་འོག་གི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་ཐོ་མ་བཀོད་པའི་གོང་ལུ་ གྲོས་འབུལ་སྤེལ་མི་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ གལ་སྲིད་ ཁོ་/མོ་བཙག་འཕུ་གྲུབ་པ་ཚིན་ ག་ཚིའབད་ནིའི་བསམ་འཆར་ཡོད་ག་ཚུའི་སྐོར་ལས་ གསལ་བཤད་མདོར་བསྐྱུས་ཚིག་འབད་བཅུག་དགོ།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་གདམ་ངོ་བོ་འདྲི་བ།

- ༣༤. ཚོང་བདག་གིས་ ཁྲི་འཛིན་གྱི་བཙག་འཕུ་འབད་པའི་ལུ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཙག་འཕུ་འགོ་འབྲེན་འབབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གསར་པ་ལུ་ཚོགས་གཙའི་འགན་ཅེས་སྲོད་དགོ།

35. The Chairperson shall, for the purpose of election of the Deputy Chairperson under clause 20 of these rules and regulations, call for nominations from the members of the Dzongkhag Tshogdu.
36. A candidate for the election of Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be nominated by a member referred to as proposer and seconded by another member in the prescribed **Form 1** and **2** respectively given in **Annexure 1**.

Provided that no such proposer and those seconding shall sign more than one nomination and seconding forms respectively.
37. A nominee shall declare his/her consent to the nomination and state his/her consent to serve if elected in the prescribed **Form 3** given in **Annexure 2**.
38. The Chairperson shall read out the names of the candidates so proposed to the hearing of the members present at the meeting and record them in the minutes.
39. The Chairperson shall ask the proposed candidates to briefly present what he/she intends to do, if elected, before putting the list of candidates under clause 38 of these rules and regulations to vote.

Procedure for voting by Electronic Voting Machine

40. The election of Chairperson and Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be conducted by use of Electronic Voting Machine.
41. The procedures for casting and counting of votes shall be in accordance with the provisions of the Electronic Voting Machine Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2009.

- ༣༥. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠ པའི་མངའ་འོག་གི་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ བཅག་འཕུའི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ གང་མ་ངོ་བོ་ཞེ་ནི་འདི་བསྐྱུལ་མ་འབད་དགོ།
- ༣༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་བཅག་འཕུའི་འདེམས་ངོ་འདི་ འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ གོས་འབུལ་སྟེ་ འདྲི་བསྐྱུན་གྲུབ་པའི་གང་མ་ངོ་ཞེ་ནི་དགོ་པའི་ཁར་ **བུར་སྤྲུགས་༡**, པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་༡** པ་དང་༢ པའི་ཐོག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འཕུས་མི་གཞན་ཅིག་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།
ཨིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གོས་འབུལ་འབད་མི་ འཕུས་མི་ཅིག་དང་གཞན་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་ཚུ་གིས་ གང་མ་ངོ་འབྲི་ཤོག་གཅིག་དང་ གང་མ་ངོ་འདི་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཕུས་མི་འདི་གསལ་བསྐྲུགས་འབད་བའི་ འབྲི་ཤོག་གཅིག་ལས་ལྷག་ མིང་རྟགས་བཀོད་མི་ཚོགས།
- ༣༧. གང་མ་ངོ་གྲུབ་མི་ཅིག་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་གང་མ་ངོ་འདི་ཁས་ལེན་དང་ གལ་སྲིད་བཅག་འཕུ་འགྲུབ་པ་ཅིན་ ཁོ་/ མོ་གིས་ བྱག་ཕྱིད་ལུ་ཞེ་ནི་ལུ་ **བུར་སྤྲུགས་༢** པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་**འབྲི་ཤོག་༣** པའི་ཐོག་ཁས་ ལེན་གྱི་གསལ་བསྐྲུགས་འབད་དགོ།
- ༣༨. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གོས་འབུལ་སྟེ་ལུ་མི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་གསལ་འདི་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཕུས་མི་ ཚུ་གི་ གོ་ཐབས་ལུ་ གོས་འབུལ་གྱི་མིང་གསལ་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ མིང་གསལ་ཚུ་གོས་བཅུད་ནང་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ དགོ།
- ༣༩. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༥ པའི་མངའ་འོག་གི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་ཐོ་ མ་བཀོད་པའི་གོང་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་ལུ་ གོས་འབུལ་སྟེ་ལུ་མི་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ གལ་སྲིད་ ཁོ་/མོ་ བཅག་འཕུ་གྲུབ་པ་ཅིན་ ག་ཅི་འབད་ནི་འདི་བསམ་འཆར་ཡོད་ག་ཚུ་འོ་སྐྱོར་ལས་ གསལ་བཤད་མདོར་བསྐྱུས་ ཅིག་འབད་བཅུག་དགོ།

ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་འདི་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ།

- ༤༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཅག་འཕུ་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་ལག་ལེན་ ཐབས་ཐོག་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༤༡. ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་དང་ ཁངས་ཚུམ་བསྐྱེམས་ནི་འདི་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ་འདི་ འབྲུག་གི་ཚོགས་རྒྱན་འཕུལ་ཆས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

Re-election

42. The Presiding Officer shall, in the event of equality of votes between any two or more candidates in the first instance, forthwith conduct a re-election between such candidates.
43. The Presiding Officer shall, in the event of equality of votes between candidates in the re-election, forthwith decide between such candidates by draw of lots in the presence of members present and voting.

Procedure for draw of lots

44. The Tshogdrung shall arrange the name of the candidates who have secured equal number of highest votes to be written on similar slips, and then fold the slips so as to prevent the names from being seen and mix the slips before the Presiding Officer can draw one of the slips at random.
45. The candidate whose name is on the drawn slip is the candidate who is deemed to be duly elected as the Chairperson or Deputy Chairperson, as the case may be.

Uncontested election

46. A poll shall be taken at an election of the Chairperson or Deputy Chairperson even if there is only one contesting candidate.
47. A candidate under clause 46 of these rules and regulations shall be declared elected only if he/she secures a simple majority of votes.

Declaration of election result

48. The Presiding Officer shall, after the completion of the counting of

བསྐྱར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག་

- ༤༢. འདེམས་རོག་ཉིས་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་འདེམས་རོལ་ལྷན་གྱི་བཅག་འཇུག་འགོ་དང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་རྒྱུ་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་ཚེ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ དེ་མོད་དུ་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་འདེམས་རོལ་གྱི་བཅག་འཇུག་ བསྐྱར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༤༣. འདེམས་རོལ་གྱི་བཅག་འཇུག་ བསྐྱར་ལོག་གི་བཅག་འཇུག་སྐབས་ལུ་ཡང་ ཚོགས་རྒྱུ་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་ཚེ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ དེ་མོད་དུ་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་འདེམས་རོལ་གྱི་བཅག་འཇུག་ ཚོགས་རྒྱུ་སྐབས་ཡོད་པའི་ འཇུག་མི་ཚུ་གི་གདོང་ལར་ རྟགས་རིལ་གྱི་རྒྱུ་སྐབས་ཐོག་ གྲོས་ཐག་ཚེད་དགོ།

རྟགས་རིལ་རྒྱུ་སྐབས་ཀྱི་བྱ་སྤྲོད་རིམ་པ།

- ༤༤. ཚོགས་དུང་གིས་ ཚོགས་རྒྱུ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཁ་གྲངས་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་མི་ འདེམས་རོལ་གྱི་མིང་གསལ་འདི་ ཤོག་མཚུངས་ཀྱི་ལྷན་ཤོག་གུར་གྱིས་ཉེ་ མིང་གསལ་མཐོང་ནི་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་ སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ག་ཚུད་ཀྱི་ལྷན་ཤོག་གཅིག་མ་འཇུག་ལུ་ ལྷན་ཤོག་འདི་སྤྲོད་ཉེ་སྤྲོད་ལྷན་ཤོག་བཅག་འཇུག་དགོ།
- ༤༥. རྟགས་རིལ་རྒྱུ་སྐབས་ཀྱི་ལྷན་ཤོག་གུར་མིང་གསལ་ཡོད་མི་འདེམས་རོལ་འདི་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་དང་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་སྟེ་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བཅག་འཇུག་གུ་ཡིན་མ་སྟེ་བཙུང་དགོ།

དོ་འགྲན་མེད་པའི་བཅག་འཇུག་

- ༤༦. ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཅག་འཇུག་སྐབས་ གལ་སྲིད་ དོ་འགྲན་ཅན་གྱི་འདེམས་རོལ་གཅིག་ རྒྱུ་མ་ཅིག་ཡིན་ཅུང་ ཚོགས་རྒྱུ་འདྲེན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༤༧. བཅག་འཇུག་དང་སྤྲོད་པའི་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༦ པའི་མངའ་འོག་གི་འདེམས་རོལ་གྱི་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་ རའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུ་མངའ་མོས་ཐོབ་པ་ཅིན་རྒྱུ་མ་ཅིག་ བཅག་འཇུག་འཇུག་ཡིན་མ་ལུ་གསལ་བསྐྱེད་པའི་ འབད་དགོ།

བཅག་འཇུག་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྐྱེད་པ།

- ༤༨. སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་འདི་གིས་ ཚོགས་རྒྱུ་གྱི་གྲངས་ཚུལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལུ་ དེ་མོད་དུ་ ཆ་འཛོག་

votes, forthwith declare the candidate to whom the largest number of valid votes has been cast to be duly elected.

49. The Presiding Officer shall, pursuant to clause 48 of these rules and regulations, record the voting results in the minutes of the meeting and shall read out the names of the elected candidates to the hearing of the members present at the meeting.

Reporting of the election result

50. The Presiding Officer shall, immediately after the declaration of the election result:
- (a) prepare a record of the proceedings of the meeting in the minutes and read out the minutes, sign it, attesting his/her initials on every correction made therein and also direct members present at the meeting to affix their signatures to such a record;
  - (b) display a notification stating the name of the person elected as Chairperson or Deputy Chairperson on the notice board of the Dzongkhag Tshogdu Secretariat; and
  - (c) send a report of the result to the Department of Local Governance.

Resolution of election disputes

51. A Dispute Resolution Committee shall be formed to resolve disputes related to election of the Chairperson and Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu. The Committee shall comprise the following:
- (a) Dzongdag
  - (b) Dzongrab
  - (c) Dzongkhag Electoral Officer
  - (d) Dzongkhag Legal Officer

ཅན་གྱི་ཚོགས་རྒྱུ་བསྐྱར་ཡོད་མི་ལས་ ལ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ཐོབ་མི་འདེམས་ངོ་འདི་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བཙག་
འཇུག་ཡོད་པ་ལུ་ གསལ་བསྐྱུགས་འབད་དགོ།

༤༩. བཙའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥ པ་དང་ཆ་མཐུན་ལུ་ ཟླ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཞལ་
འཛོམས་གྱི་གྲོས་བཅུད་ནང་ཚོགས་རྒྱུ་གྲུབ་འབྲས་གྱི་འཛིན་ཐོ་བཀོད་དེ་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་
འཇུག་མི་ཚུའི་ སྟུན་གསལ་གྱི་ཐབས་ལུ་ བཙག་འཇུག་པའི་འདེམས་ངོ་འདི་མིང་གསལ་འདི་ལྷག་དགོ།

བཙག་འཇུག་གྱི་སྟུན་ལུ་འབད་ཐངས།

- ༥༠. ཟླ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཙག་འཇུག་གྱི་སྟུན་ལུ་འབྲས་གསལ་བསྐྱུགས་འབད་ཚར་བའི་ཤུལ་ལས་ དེ་མོད་ཏུ་
  - ༡༽ ཞལ་འཛོམས་གྱི་ཚོགས་རིམ་འདི་ གྲོས་བཅུད་ནང་འཛིན་ཐོ་བཀོད་དེ་ དེ་ལས་ཚོགས་མང་ལུ་
ལྷག་ཕུལ་ནི་དང་ བྲིས་བསུབ་གྱི་དག་བཙོས་རེ་རེ་བཞིན་གུར་ ཁོ་ཁོ་རའི་མིང་ཉགས་བཀོད་
ཐོག་ དེ་ལུགས་གྱི་འཛིན་ཐོ་གུར་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ ཁོང་རའི་
མིང་ཉགས་ཚུ་བཀོད་བཅུག་དགོ།
  - ༢༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་བདེ་བྱང་གུར་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་
ཟླ་བཙག་འཇུག་པའི་མི་ངོ་འདི་མིང་གསལ་བཀོད་ཐོག་ བདེ་བཟིན་ཅིག་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།
དང་
  - ༣༽ ས་གནས་གཞུང་སྲོང་ལས་ཁུངས་ལུ་ གྲུབ་འབྲས་གྱི་སྟུན་ལུ་ཅིག་ཕུལ་དགོ།

བཙག་འཇུག་ཚུན་སྟུག་སེལ་ཐབས།

- ༥༡. ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཙག་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུན་སྟུག་ཚུ་སེལ་ཐབས་ལུ་ ཚུན་སྟུག་སེལ་
ཐབས་ཚོགས་རྒྱུ་ཅིག་གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ། ཚོགས་རྒྱུ་ནང་ལུ་འཇུག་མི་ཟླ་ཁྲིད་དགོཔ་འདི་ཡང་
  - ༡༽ རྫོང་བདག།
  - ༢༽ རྫོང་རབ།
  - ༣༽ རྫོང་ཁག་བཙག་འཇུག་འགོ་དཔོན།
  - ༤༽ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན།

(e) Tshogdrung (Member Secretary)

52. A petition questioning an election under clause 48 of these rules and regulations may be referred to the Dispute Resolution Committee not later than ten working days after the declaration of the election results.
53. The decision of the Dispute Resolution Committee shall be final and binding unless appealed within the period of five days of issue of the decision to the Dzongkhag Court.

Chapter 6

Oath or Affirmation of Office

Oath-taking or Affirmation of Office by Gups

54. Newly elected Gups shall, for the purpose of section 113 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 be administered an Oath or Affirmation of Office specified in the third Schedule of the Constitution.
55. The newly elected Gups shall take an Oath or Affirmation of Office after the end of the petition period of ten days as specified under the election laws of Bhutan.
56. The Dzongkhag Electoral Officer shall, pursuant to section 109 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 submit the certificate of election of the Gups to the Dzongdag not later than five working days after the end of petition period as specified under the election laws of Bhutan.
57. The Dzongdag shall inspect the authenticity and validity of the certificate of election submitted under clause 56 of these rules and regulations.
58. The Dzongkhag Drangpon shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Gups in the presence of the Dzongdag.
59. After the administration of Oath or Affirmation of Office, the Dzongdag shall confer the *dhar* placed before His Majesty's Portrait to the Gups.

Oath or Affirmation of Office for Dzongkhag Tshogdu Chairperson

60. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 113 of the Local Government Act of Bhutan, 2009, be administered an Oath or Affirmation of Office specified in the third Schedule of the Constitution.

ལེའུ་ ༥༡
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན།

ཀཔོ་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་སྤུལ་དགོས།

- ༥༤. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཅག་འཇུག་གི་ཡོད་པའི་ཀཔོ་གསར་པོ་ཚུ་གིས་ ཅུ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་བྱུར་སྐྱེགས་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་སྤུལ་དགོ།
- ༥༥. བཅག་འཇུག་གི་ཡོད་པའི་ཀཔོ་གསར་པོ་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་འདི་འབྲུག་གི་བཅག་འཇུག་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ ཚྭ་ག་བཤད་བཀོད་ནིའི་དུས་ཚོད་ཉུང་ཤོས་ ཉིན་གངས་བརྩམ་ཚང་པའི་བྱུལ་ལུ་སྤུལ་དགོ།
- ༥༦. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༠༩ པའི་ཚམས་ལུ་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཇུག་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབྲུག་གི་བཅག་འཇུག་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ ཚྭ་ག་བཤད་བཀོད་ནིའི་དུས་ཚོད་ཚང་བའི་བྱུལ་ལུ་ ཀཔོ་གི་བཅག་འཇུག་འཇུག་ཁྲིམས་འདི་ ཉུང་ཤོས་ལུ་འབད་བའི་ཉིན་གངས་ལུ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ རྫོང་བདག་ལུ་སྤུལ་དགོ།
- ༥༧. རྫོང་བདག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༥༤ པའི་མངའ་འོག་གི་བཅག་འཇུག་འཇུག་ཁྲིམས་ལུ་ཡོད་མི་ལུ་ བྱུངས་དག་དང་ཅེས་འཛེག་གི་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།
- ༥༨. རྫོང་ཁག་ཏུ་དཔོན་གྱིས་ རྫོང་བདག་པོ་འཛེགས་ཐོག་ ཀཔོ་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་སྤུལ་ནིའི་འགོ་འདྲེན་འབབ་དགོ།
- ༥༩. གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་སྤུལ་ཚར་བའི་བྱུལ་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་ཅིན་པོ་ཚེད་སྐྱུ་པར་གྱི་སྐྱེ་མདུན་ལུ་བཞག་མི་དར་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་ཀཔོ་ཚུ་ལུ་གནང་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་སྤུལ་དགོས།

- 60. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཅུ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་བྱུར་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་པའི་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡངན་ རྩིས་ལེན་སྤུལ་དགོ།

61. The Oath or Affirmation of Office shall be administered to the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu in the first session of the Dzongkhag Tshogdu.
62. The Dzongkhag Drangpon shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu in the presence of the Dzongdag.
63. After the administration of the Oath or Affirmation of Office, the Dzongdag shall confer the *dhar* placed before His Majesty's Portrait to the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu.
64. The Deputy Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall be administered Oath or Affirmation of Office and conferred *dhar* together with the Chairperson.

Venue for Oath or Affirmation of Office

65. The venue for holding the Oath or Affirmation of Office ceremony under clauses 54, 60 and 64 of these rules and regulations shall be the Dzongkhag Tshogdu hall.

Oath or Affirmation of Office for Members

66. At the first sitting of the Gewog Tshogde, the Gup shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Gewog Tshogde members before proceeding to conduct any other business.
67. At the first sitting of the Dzongkhag Tshogdu, the Chairperson shall administer the Oath or Affirmation of Office to the Dzongkhag Tshogdu members before proceeding to conduct any other business.
68. At the subsequent sitting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, a newly elected member filling a casual vacancy shall, before proceeding to conduct any other business, be administered the Oath or Affirmation of Office by the Chairperson.

- 61. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱི་ �གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་དང་པའི་ནང་སྤུལ་བཅུག་དགོ།
- 62. རྫོང་ཁག་དང་དཔོན་གྱིས་ རྫོང་བདག་ངོ་འཛོམས་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་ནིའི་འགོ་འདྲན་འཐབ་དགོ།
- 63. གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་པར་གྱི་སྐུ་མཛུགས་སྤུལ་མི་དར་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་ལུ་གནང་དགོ།
- 64. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་དར་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་གནང་དགོ།

གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་སའི་ས་གནས།

- 65. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་46, 60 དང་66 འོག་གི་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་ནིའི་རྩིས་སྤྲུང་ལུ་སའི་ས་གནས་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཁང་ཡིན།

འཇུག་མི་ཚུ་གིས་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་དགོཔ།

- 66. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་དང་པའི་སྐབས་ རྟེན་འོག་གིས་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་སྡེའི་གསུང་གོས་ཚུ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་གོང་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་བཅུག་དགོ།
- 67. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་དང་པའི་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་སྡེའི་གསུང་གོས་ཚུ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་གོང་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་བཅུག་དགོ།
- 68. སྐབས་ཐོབ་ས་སྟོང་བསྐབ་ནི་དོན་ལུ་ བཅུག་འཇུག་ཐུབ་པའི་འཇུག་མི་གསར་པོ་ཅིག་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་སྡེའི་གསུང་གོས་ཚུ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་གོང་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་སྤུལ་བཅུག་དགོ།

69. The Oath or Affirmation of Office for the purpose of clauses 66, 67 and 68 of these rules and regulations shall be as specified in the third schedule of the Constitution.

༤༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༤, ༤༧ དང་༤༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་
བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་སྤུལ་ནི་འདི་ ཚུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྒྱུ་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་
བཞིན་འབད་དགོ།

Chapter 7

Notification and Agenda

Notification calling for submission of proposals

70. The meeting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall not be held unless due notice of the day and time of the meeting has been given at least fifteen working days before the day of the proposed meeting.

Provided that the Chairperson or the Gup may convene a meeting on serving shorter notice than that specified in this rule if he/she deems necessary.

71. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu and the Gup shall, after verifying the *zakar* and ensuring that their sessions do not coincide approve the date of the regular session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogdes respectively.

72. The Chairperson and the Gup shall, pursuant to clause 71 of these rules and regulations, issue notification inviting proposals from members for inclusion in the agenda.

73. The notification under clause 72 of these rules and regulations shall be publicized through the media and displayed on the notice board of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde Secretariats, as the case may be.

Agenda

74. The agenda of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings shall specify:

- (a) all matters to be dealt with arising out of the proceedings of earlier meetings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde;

ལེའུ་ཡ བ། བརྟམ་འཕྲིན་དང་གྲོས་གཞི།

གྲོས་འཆར་ཕུལ་ནི་ལུ་ བརྟམ་འཕྲིན་ཐོག་བསྐྱལ་མ་འབད་ནི།

༧༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཁོམས་འདི་ རལ་འཛོམས་འཚོགས་ནི་ལུ་བཀོད་པའི་
གྲོས་འཆར་གྱི་ཉིམ་དང་དུས་ཚོད་དེའི་གོང་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་
གི་བརྟམ་འཕྲིན་མ་བྱིན་པར་འཚོགས་ནི་མེད།

ཨིན་རུང་ ཨི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གིས་ གཤམ་སྲིད་ ཁོ་མོ་གིས་ དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཚེ་ བཅའ་ཡིག་
འདི་ནང་ཚེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ལུན་དེ་ལས་ བརྟམ་འཕྲིན་ཐོག་དུས་ལུན་བཀུམ་སྟེ་ཞལ་འཛོམས་བཀུམ་
ཚོག།

༧༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འཁོམས་འདི་ཨི་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཚུ་གིས་ བཟའ་སྐྱར་ཚུ་བཟླ་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་རིམ་འདི་ ལས་
རིམ་གཞན་དང་དུས་མཉམ་མེད་པ་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་
སྡེ་ཚུའི་ རྒྱལ་སྡོད་གྱི་ཚོགས་རིམ་འདི་ཚེས་གྲངས་ཆ་འཛོག་མཛད་དགོ།

༧༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༧༡ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གྲོས་གཞི་ནང་བཅུགས་ནི་དོན་ལས་ ཨི་
འཛིན་དང་རྒྱལ་ཚུ་གིས་ འཐུས་མི་ཚུ་ལས་ གྲོས་འཆར་ཕུལ་དགོ་པའི་མགོན་བརྟམ་འཕྲིན་སྟེལ་དགོ།

༧༣. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༧༢ པའི་མངའ་འོག་གི་བརྟམ་འཕྲིན་འདི་ བརྟམ་འཕྲིན་ཐོག་གསལ་
བསྐྱེད་འབད་དེ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དུང་ཚེན་
ཡིག་ཚང་ཚུའི་བརྟམ་འཕྲིན་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

གྲོས་གཞི།

༧༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་འདི་གིས་ཁ་དབྱེ་དགོ་པ་ཡང་
༡༡ ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ཉེ་མའི་ཚོགས་རིམ་ནང་འཐོན་མི་ཚུ་ལུ་
འབྲེལ་སྟོན་འབབ་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ།

- (b) matters proposed by Chairperson or the Gup during the preparation of the agenda, as the case may be; and
  - (c) any other matters of which due notice has been given by the members.
75. A proposal for inclusion on the agenda of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall:
- (a) be submitted in writing after holding a *zomdu* with the proponent's public of the constituency in case of Gewog Tshogde;
  - (b) be submitted in writing after due consideration and endorsement by the Gewog Tshogde in case of Dzongkhag Tshogdu; Also, in this case, Gewog Tshogde should resolve all issues that can be resolved at its level and not submit them to the Dzongkhag Tshogdu.
  - (c) specify the subject of the proposal.

Exclusion of matters

76. The Chairperson or the Gup, as the case may be, shall decide on the admissibility of the proposals.
- Provided that only proposals received at least five working days before the date of the meeting shall be considered for inclusion in the agenda.
77. Subject to section 120 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall exclude from the agenda any matter that is sub-judice.
78. The Chairperson or the Gup, as the case may be, shall report to the meeting the exclusion of matter under clause 77 of these rules and regulations without disclosing the details of the business.

ལ། གྲོས་གཞི་གྲ་སྐྱིག་གི་སྐབས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོས་ གྲོས་
འཆར་བཀོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ།

ག། འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བྱིན་པའི་བརྟེན་དོན་གྱི་གནད་དོན་གཞན།

༡༥. གྲོས་འཆར་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་སྲེའི་གོང་གཞི་ནང་བཙུགས་ནིའི་དོན་ལུ་

ཀ། རྟེན་འོག་ཚོགས་སྲེ་གི་ཐང་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་འབྲུས་མི་གི་ འདམས་ཁོངས་ཀྱི་མི་དམངས་དང་
གཅིག་ཁར་ འཛོམས་འདུ་ཅིག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་སྐུལ་དགོ།

ཁ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གི་ཐང་ གྲོས་འཆར་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་རྟེན་འོག་ཚོགས་སྲེ་ལས་བརྩེ་འཛོག་
དང་ཆ་འཛོག་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་སྐུལ་དགོ། ཨིན་རུང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྲེའི་
གནས་ཚད་ལུ་ གྲོས་ཐག་བཅད་ཚུགས་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྐུལ་ནི་མི་
འོང།

ག། གྲོས་འཆར་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྲེ་བཙུགས་དགོ།

གནད་དོན་ཕྱིར་སྐྱོད།

༡༦. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོས་ གྲོས་འཆར་ཚུ་ ཚོག་མི་ཚོག་གི་གྲོས་ཐག་ཚོད་དགོ།
ཨིན་རུང་ ཞལ་འཛོམས་མ་འཚོགས་པའི་ཚོས་གངས་ལས་ ཉུང་ཤོས་ལུ་འབད་བའི་ཉིན་གངས་ལཱ་གི་ཉེ་མ་
འབྱོར་ཡོད་པའི་གྲོས་འཆར་རྒྱུང་ཅིག་ གྲོས་གཞི་ནང་བཙུགས་ནི་ལུ་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

༡༧. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚུ་༢༠༡༠ པ་དང་འབྲེལ་ གྲི་འཛིན་ ཡང་
ན་ རྒྱལ་གྲོས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲོས་འཆར་ཚུ་ཞིབ་ཞེན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ ཡང་ན་ གྲོས་ཚོད་གྱི་རིགས་
ཚུ་ གྲོས་གཞི་ནང་མ་བཙུགས་པར་ཕྱིར་སྐྱོད་འབད་བཞག་དགོ།

༡༨. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚུ་༢༡
པའི་མངའ་འོག་གི་གནད་དོན་ཚུ་ ཞལ་འཛོམས་ནང་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མ་བཀོད་པར་ ཕྱིར་
སྐྱོད་འབད་ཡོད་པའི་སྐྱེན་ལུ་འབད་དགོ།

Chapter 8

Sessions

Attendance at Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings

79. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde is required to attend the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde meetings, except otherwise exempted under clauses 206 and 207 of these rules and regulations.

Quorum

80. The presence of not less than two-thirds of the total number of members of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, shall constitute the quorum.

First session after election

81. The first session of the Gewog Tshogde shall be called by the Gup not later than fifteen working days after his/her administration of the Oath or Affirmation of Office.
82. The first session of the Dzongkhag Tshogdu shall be called by the Dzongdag not later than ten working days after the conclusion of the first session of all Gewog Tshogdes in that Dzongkhag.

Regular sessions

83. The regular session of the Dzongkhag Tshogdu shall, pursuant to section 94 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 be held at least once every six months on such day and time as decided by the Chairperson.
84. The regular session of the Gewog Tshogde shall, pursuant to section

ཡེའུ་པ། ཚོགས་རིམ།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཚོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་བཅར་ཞུགས།

༡༩. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ བཅར་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་
དོན་ཚན་༢༠༤ དང་ ༢༠༥ པའི་མངའ་འོག་གི་ཡངས་ཆག་ཐོབ་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་
དང་ བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ བཅར་ཞུགས་འབད་དགོ།

ཚོགས་གྲངས།

༢༠. ཚོགས་རིམ་ཅིག་གི་ཚོགས་གྲངས་འདི་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ བློ་འོག་
ཚོགས་སྡེ་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བར་བཅར་ཞུགས་འབད་དགོ།

བཅག་འཇུག་གི་ཚོགས་རིམ་དང་པ།

༢༡. བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཚོགས་རིམ་དང་པ་འདི་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ ཡང་ན་ རོས་ལེན་སྤུལ་ཚར་བའི་
ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅོལ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ ཆུ་ཤོ་གིས་འགོ་འདྲེན་འབབ་དགོ།
༢༢. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་རིམ་དང་པ་འདི་ ཚོང་ལག་དེ་ནང་གི་བློ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མཉམ་གྱི་ཚོགས་
རིམ་དང་པ་མཇུག་བསྟུ་བའི་གུལ་ལཱ་ ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅུ་ཐམ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ ཚོང་
བདག་གིས་འགོ་འདྲེན་འབབ་དགོ།

རྒྱུན་སྡོལ་ཚོགས་རིམ།

༢༣. འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༧༤ པའི་ཆ་མཇུག་ལཱ་ ཚོང་ལག་
ཚོགས་འདུ་ཚོགས་སྡེ་གི་ཚོགས་རིམ་འདི་ ལྷོ་དོ་ལཱ་ལཱ་ལཱ་ འཇུག་གིས་གོས་ཐག་ཚད་པའི་ཚོས་
གྲངས་དང་དུས་ཚོད་ལཱ་ ཉུང་ཤོས་ཚར་ལཱ་ཚོགས་དགོ།
༢༤. འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༧༥ པའི་ཆ་མཇུག་ལཱ་ བློ་འོག་

95 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 be held at least once every four months on such day and time as decided by the Gup.

Special sessions

85. A special session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 101 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if a request for such a meeting is made by not less than three-fourths of the total number of its members.
86. The request under clause 85 of these rules and regulations shall provide for the signatures of the members requesting the meeting and shall specify the purpose and proposed date of the session.
87. A special session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 102 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if the Chairperson or the Gup, as the case may be, notifies the members of the special session.
88. The notice under clause 87 of these rules and regulations shall specify the purpose and proposed date of the special session.
89. A special session of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 103 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if a written request is made by the Dzongdag.
90. The Chairperson or the Gup shall, as the case may be, provide a response to the Dzongdag within two working days of receiving the request.
91. A special session of the Gewog Tshogde shall be held in accordance with the section 105 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 if the Dzongkhag Tshogdu by a resolution directs it to convene a special session.
92. The resolution under clause 91 of these rules and regulations shall

ཚོགས་སྡེའི་རྒྱུན་སྲོལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་འདི་ ཟ෍་འོ་བཞི་རེ་བར་ན་ སྐོ་པོ་གིས་གྲོས་ཐག་ཚད་པའི་ཚེས་གངས་
དང་དུས་ཚད་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ཚར་རེ་འཚོགས་དགོ།

དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ།

- ༤༥. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༡ པ་དང་འཁྲིལ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་དང་མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ་ཅིག་ གལ་སྲིད་ འབྲུས་མི་ཚུའི་ཁ་གངས་ཡོངས་
བསྐོས་ལས་ བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ ལུ་བ་སྤུལ་བ་ཅིན་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༤༦. བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གསུང་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥ པའི་འོག་གི་ལུ་བ་འདི་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་དགོ་པའི་ལུ་
བ་བཀོད་ཐོག་ གནད་དོན་དང་གྲོས་འཆར་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ ཚོགས་རིམ་གྱི་ཚེས་གངས་བཀོད་དེ་ འབྲུས་མི་ཚུ་
གིས་ལག་རྟེན་བཀོད་དེ་འོང་དགོ།
- ༤༧. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐོ་པོ་གིས་ གལ་སྲིད་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ དམིགས་བསལ་
ཚོགས་རིམ་གྱི་བཟང་འཕྲིན་སྤེལ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམིགས་བསལ་
ཚོགས་རིམ་ཅིག་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༢ དང་འཁྲིལ་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༤༨. བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གསུང་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༧ པའི་འོག་གི་བཟང་འཕྲིན་འདི་ནང་ ཚོགས་རིམ་གྱི་གནད་
དོན་དང་གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཚེས་གངས་ཚུ་ཁ་གསལ་སྤེལ་བཀོད་དགོ།
- ༤༩. གལ་སྲིད་ རྫོང་བདག་གིས་ ཡིག་ཐོག་གི་ལུ་བ་བཀོད་ཚེ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ མེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་
ཚོགས་རིམ་ཅིག་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༡༠༣ དང་འཁྲིལ་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༥༠. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐོ་པོ་གིས་ ལུ་བ་འབྱོར་ཡོད་མི་ལས་ ཉུང་ཤོས་ལུ་འབབ་བའི་
ཉིན་གངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ རྫོང་བདག་ལུ་གནད་ཁྲུངས་བཀལ་དགོ།
- ༥༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་གྲོས་ཐག་ཚད་ཐོག་ གལ་སྲིད་ མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་རིམ་
ཅིག་ འཚོགས་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲུབ་གནང་ཚེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་
དོན་ཚན་༡༠༤ པ་དང་འཁྲིལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༥༢. བཅའ་ཡིག་དང་སློབ་གསུང་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༧ པའི་འོག་གི་གྲོས་ཚད་འདི་ནང་ ཚོགས་རིམ་གྱི་གནད་དོན་

specify the purpose, reason and the proposed date of the session.

Open Sessions

93. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde session shall be open to public, members of the press and any person so invited by the Chairperson or the Gup, as the case may be.
94. Any person intending to attend the proceedings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde shall produce his/her Citizenship Identity Card to the Secretariat.
95. A member of the press intending to attend the proceedings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde shall produce before the Secretariat a valid 'identity card' issued by the Bhutan Info-Comm. and Media Authority.
96. Any person or a member of the press shall be permitted to attend the proceedings of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde on the basis of availability of seats in the meeting hall.

Closed door meetings

97. The Chairperson shall, for the purpose of section 138 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 decide *suo-moto* or on receipt of a request from the members whether the meeting should exclude the press and public from all or any part of the proceedings.

Provided that such decision shall be taken only where publicity would seriously prejudice public interest and such order shall be made for a fixed period.

98. The members of the press and public are not entitled to attend a closed door meeting.

Provided that a person or group of persons may attend a closed door

དང་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཚེས་གྲངས་ཚུ་ལ་གསལ་སྤེལ་བཀོད་དགོ།

ཀུན་མཐོང་ཚོགས་རིམ།

- ༩༩. རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་འདི་ མི་དམངས་དང་ བརྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་འཕུས་མི་ ཚུ་ དེ་ལས་གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ གཤམ་གྱིས་མགྲོན་བརྟེན་འབབ་ཡོད་པའི་ མི་རིགས་ཞུ་ ཚུ་འོང་ཚོགས་ཨིན།
- ༩༧. རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་ཀྱི་སློབ་འདོད་ཡོད་མི་ མི་ རིམ་གང་རུང་གིས་ རྩུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཁོ་མོ་རའི་ མི་ཁྲུངས་རིམ་སློབ་ལག་ཁྱེར་སྟོན་དགོ།
- ༩༤. རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་ཀྱི་སློབ་འདོད་ཡོད་མི་ བརྟེན་ བརྒྱུད་ཀྱི་འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ རྩུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ འཕུག་བརྟེན་སྟོན་བརྒྱུད་འབྲེལ་དང་བརྟེན་བརྒྱུད་དབང་ འཛིན་གྱིས་སློབ་ཡོད་པའི་ ཆ་འཛོག་ཅན་གྱི་ རིམ་སློབ་ལག་ཁྱེར་འདི་སྟོན་དགོ།
- ༩༦. རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་ཀྱི་སློབ་འདོད་ཡོད་པའི་ མི་རིམ་ ཡང་ན་ བརྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་འཕུས་མི་ཅིག་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་ཁང་གི་སྡོད་ཁྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཞི་གནད་ཐོག་ གནད་བ་བྱིན་དགོ།

གསལ་བའི་ཞལ་འཛོམས།

- ༩༧. འཕུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༣༢ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གྲི་འཛིན་ ཀྱིས་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ འཕུས་མི་ཚུ་ལས་ལུ་བ་འབྱོར་མི་དང་འཁྲིལ་ གྲོས་ཐག་ཚོད་ཐོག་ བརྟེན་བརྒྱུད་ དང་མི་དམངས་ཚུ་ ཚོགས་རིམ་ཆམ་ཉམ་ ཡང་ན་ ཆམ་ཤམ་ཅིག་ལས་བཀག་དགོ།
ཨིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་ཐག་འདི་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ ཚུ་བས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ལྷུང་འབྱུང་སྲིད་ པའི་ཐབས་མེད་ཀྱི་ གནད་རེ་འཐོན་ཚེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་འདི་ ཅུས་ཡུན་ཅིག་གི་དོན་ལུ་གཏན་འཁེལ་ སྲིག་དགོ།
- ༩༤. བརྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་འཕུས་མི་ཚུ་དང་ མི་དམངས་ཚུ་ གསལ་བའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ གྲལ་གཏོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཁྲུངས་ མེད།
ཨིན་རུང་ མི་རིམ་གྱི་ ཡང་ན་ མི་རིམ་སྡེ་ཚན་ཚུ་ གལ་སྲིད་ གྲི་འཛིན་གྱིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་མགྲོན་བརྟེན་

meeting if specifically invited by the Chairperson.

99. If the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde resolves to conduct a closed door meeting, the minutes so recorded shall include:
  - (a) reasons for closure;
  - (b) duration of the closure.

ཡོད་ཚེ་ གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་གྲལ་གཏོགས་འབད་ཚོགས།

༩༩. གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ གཤེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་
འབབ་ནི་གོས་ཐག་ཚད་ཚེ་ གོས་བཅུད་ནང་རྒྱུད་དགོས་ཚུ་ཡང་

༡༧༽ རྫོང་བསྐྱམས་འབད་དགོ་བའི་རྒྱ་མཚན།

༡༨༽ རྫོང་བསྐྱམས་གྱི་དུས་ཡུན།

Chapter 9

Conduct of Business

Traditional ceremony

100. The Tshogdrung and a few members shall receive the Chairperson, Dzongdag and Deputy Chairperson at the entrance of the Dzongkhag Tshogdu meeting hall 10 minutes before the scheduled time of the meeting.
101. The dignitaries shall enter the meeting hall in the following order:
  - (a) Chairperson;
  - (b) Dzongdag; and
  - (c) Deputy Chairperson.
102. The Gewog Tshogde Secretary and members shall receive the Gup and the Mangmi at the entrance of the Gewog Tshogde meeting hall 10 minutes before the scheduled time of the meeting.
103. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde session shall commence and end with traditional ceremonies.
104. The *Marchang* will be offered by Tshogdrung in case of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretary in case of Gewog Tshogde.

Language

105. The Dzongkhag Tshogdu, Gewog Tshogde and Committee established under these rules and regulations shall conduct all its business in the National Language.

Urgent business

106. During its session the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall

ལུ་ལ བ།
ལས་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ།

རང་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྒྲིབ།

- ༡༠༠. ཚེགས་རྒྱུང་དང་འབྲུས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྲིག་ཡོད་པའི་སྐར་མ་༡༠ གི་གོང་ལས་ ལྷི་འཛིན་ རྫོང་བདག་དང་ ལྷི་འཛིན་འོག་མ་ཚུ་ལུ་ ཚེགས་ཁང་གི་སློ་རས་ཁར་ བསུ་བ་འབད་དགོ།
- ༡༠༡. གོ་གནས་ཚན་ཚུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་དུ་ ཚེགས་ཁང་ནང་འཇུག་དགོ།
  - ༡༡། ལྷི་འཛིན།
  - ༡༢། རྫོང་བདག། དེ་ལས་
  - ༡༣། ལྷི་འཛིན་འོག་མ།
- ༡༠༢. ཟེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་རྒྱུང་ཚེན་དང་འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སྤྲིག་ཡོད་པའི་སྐར་མ་༡༠ གི་གོང་ལས་ རྒྱལ་དང་དམངས་མི་ལུ་ ཚེགས་ཁང་གི་སློ་རས་ཁར་ བསུ་བ་འབད་དགོ།
- ༡༠༣. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་དང་ ཟེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་ཚེགས་རིམ་འདི་ འགོ་བཙུགས་དང་ མཇུག་བསྐྱུ་ཚུ་སྲར་སྒོལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐོག་འབད་དགོ།
- ༡༠༤. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུའི་སྐབས་ ཚེགས་རྒྱུང་གིས་ མར་ཆང་ཕུད་གཏོར་ནི་དང་ ཟེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་སྐབས་ ཟེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་རྒྱུང་ཚེན་གྱི་མར་ཆང་ཕུད་གཏོར་དགོ།

ལ་སྐད།

- ༡༠༥. རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་ ཟེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་ དེ་ལས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་མངའ་འོག་གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་པའི་ཚེགས་རྒྱུང་གིས་ ལས་སྒྲིལ་ཚམ་ཉམ་རང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཞུང་ཁའི་ཐོག་འབབ་དགོ།

གལ་ཚན་གྱི་མཛད་སྒྲིབ།

- ༡༠༦. ཚེགས་རིམ་སྐབས་ རྫོང་ཁག་ཚེགས་འདུ་དང་ ཟེད་འོག་ཚེགས་སྤེའི་གིས་ རྒྱལ་གཞི་ནང་བཀོད་མི་ ཡང་ན་

consider only those matters provided in the agenda or those inseparably connected thereto.

107. Notwithstanding anything contained in clause 106 of these rules and regulations, a motion ruled as urgent business by the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall be transacted at a regular or special session.
108. A motion ruled as urgent business shall be transacted only after the business notified in the agenda of the meeting has been disposed.

Seating arrangement

109. During the Dzongkhag Tshogdu meetings the Chairperson, Deputy Chairperson, members and the observers shall be seated in the order provided in the **Annexure 5**.
110. During the Gewog Tshogde meetings the Gup, Mangmi, members and the observers shall be seated in the order provided in the **Annexure 6**.

Chairperson

111. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu and Gup shall exercise powers and execute functions of the Presiding Officer in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations.
112. The Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu shall preside over the meetings of the Dzongkhag Tshogdu.
113. The Gup shall preside over the meetings of the Gewog Tshogde.
114. The Deputy Chairperson shall in the absence of the Chairperson preside over the meetings of the Dzongkhag Tshogdu.
115. The Mangmi shall in the absence of the Gup preside over the meetings of the Gewog Tshogde.

དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱུ་མཚན་ཅིག་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

- 200. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་206 པའི་ནང་ག་དེ་སྤྱི་བཀོད་ཡོད་ཅུང་གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གཞི་ཅིག་ རྒྱུན་སྲོལ་ ཡང་ན་ དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཤིམ་ ཅིག་ནང་ གལ་ཅན་གྱི་མཛད་སྤོས་སྤྱི་བཅུགས་ཚོགས།
- 201. གལ་ཅན་གྱི་མཛད་སྤོས་སྤྱི་བཅུགས་ཡོད་པའི་གྲོས་གཞི་ཅིག་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ མཛད་སྤོས་རྒྱུ་ མཇུག་སྤོས་འབད་བའི་ཤུལ་ལཱ་རྒྱུ་མཚན་ཅིག་བཅུགས་དགོ།

སྤྱད་ཁྲིའི་གོ་ཤིམ་

- 202. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ དེལས་འབྲུས་མི་དང་གཞན་ལྟ་ ཉོག་པ་རྒྱུ་ **རྒྱུ་སྤྱི་གསལ་ལ** པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་སྤྱད་ཁྲིའི་གོ་ཤིམ་ལྟར་ཅུ་ སྤྱད་དགོ།
- 203. རྫོང་འོག་ཚོགས་སྤྱིའི་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ རྒྱལ་ དམངས་མི་ དེལས་འབྲུས་མི་དང་གཞན་ལྟ་ཉོག་པ་རྒྱུ་ **རྒྱུ་སྤྱི་གསལ་ལ** པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་སྤྱད་ཁྲིའི་གོ་ཤིམ་ལྟར་ཅུ་ སྤྱད་དགོ།

ཁྲི་འཛིན་

- 204. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ རྒྱལ་གཞི་སྤྱད་ཁྲིའི་འགོ་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་སྤྱོད་ནི་དང་ བྱ་སྤོ་འབབ་ནི་ རྒྱུ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་2002 ཅན་མ་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་རྒྱུའི་ དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་དགོ།
- 205. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་འདི་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལཱ་ ཚོགས་གཙོ་འབད་ དགོ།
- 206. རྒྱལ་འོག་གིས་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྤྱིའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལཱ་ ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།
- 207. ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་འདི་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལཱ་ ཁྲི་འཛིན་མེད་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ གཙོ་འབད་དགོ།
- 208. དམངས་མི་འདི་གིས་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྤྱིའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལཱ་ རྒྱལ་འོག་མེད་པའི་སྐབས་ ཚོགས་གཙོ་འབད་ དགོ།

116. In the absence of both the Chairperson and Deputy Chairperson; or the Gup and Mangmi, the Tshogdrung or the Gewog Tshogde Secretary, as the case may be, shall co-ordinate the appointment of a member to be chosen by the members present at the meeting to preside over the meeting of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.

Order of business

117. The adoption of the agenda shall be the first item to be considered by the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.

118. The order of business decided under clause 117 of these rules and regulations may be altered only if a motion to that effect is passed.

119. A motion to alter the order of business may be moved without notice.

Procedure for moving a motion

120. A member in whose name a motion appears shall be called on to:

(a) move the motion; or

(b) withdraw the motion in which case the member shall briefly state the reasons for withdrawal.

121. A member who moves an original motion has the right of general reply to all observations that are made by another member in relation to the motion and any amendment to it, as well as the right to speak on any such amendment. However, he/she shall seek the permission of the Chairperson or the Gup, as the case may be, to do so.

122. A member shall not speak longer than ten minutes at any one time without the consent of the Chairperson.

༡༡༤. ཁྲི་འཛིན་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ ཡང་ན་ ཀཔོ་དང་དམངས་མི་གཉིས་ཆ་རང་མེད་པའི་སྐབས་ ཚོགས་བྱུང་
 དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ འཛོམས་ཡོད་འཇུག་མི་ཚུ་ལས་ འཇུག་
 མི་ཅིག་གཏམ་འཇུག་འབད་ནི་འགོ་འདྲེན་ཐབས་ཐོག་ བསྐྱོ་བཞག་འབད་ཡོད་མི་འཇུག་མི་གིས་ རྫོང་ལག་
 ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།

མཛད་སློའི་གོ་རིམ།

- ༡༡༧. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རོས་ལེན་འབད་དགོ་པའི་ལས་དོན་དང་པ་རང་ གྲོས་
 གཞི་ཆ་འཛོག་འབད་ནི་འདི་ཡིན།
- ༡༡༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༡༧ པའི་མངའ་འོག་གྲོས་ཐག་ཚད་མི་མཛད་སློའི་ཚུ་འོག་རིམ་
 འདི་ མཛད་སློའི་གོ་རིམ་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནིའི་གྲོས་གཞི་ཆ་འཛོག་གུ་བ་པ་ཅིན་རྒྱུང་ཅིག་ བསྐྱར་
 བཅོས་འབད་དགོ།
- ༡༡༩. མཛད་སློའི་གོ་རིམ་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནིའི་གྲོས་གཞི་ཅིག་ གསལ་བསྐྱགས་ཐོག་མིན་པར་འབད་ཚོགས།

གྲོས་གཞི་ཅིག་དགོ་པའི་ ལུ་བ་ཕུལ་ནིའི་བྱ་རིམ།

- ༡༢༠. གྲོས་ཚོད་ཅིག་ འཇུག་མི་ཅིག་གི་མིང་གསལ་ཐོག་བྱུང་ཚེ་ འཇུག་མི་འདི་གིས་སྐབ་དགོ་པ་ཡང་
 ཀ། གྲོས་ཚོད་འདི་ ལུ་བ་ཕུལ་དགོ་པའི་སྐོར་ལས། ཡང་ན་
 ཁ། གྲོས་ཚོད་འདི་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ འཇུག་མི་འདི་གིས་ བཅུད་བསྐྱུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
 བཏོད་བཅུག་དགོ།
- ༡༢༡. གྲོས་གཞི་དོམ་ལུ་བ་ཕུལ་མི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ གྲོས་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲི་སྟོན་ ཡང་ན་ གྲོས་གཞི་
 འདི་གུར་ འཇུག་མི་གཞན་གྱིས་ བསམ་འཆར་བཏོད་ཡོད་མི་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ལན་གསལ་འབད་ནི་དང་ འཕྲི་
 སྟོན་གང་རུང་གུར་ བརྗོད་དབང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད། ཡིན་རུང་ ཁོ་མོ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ ཁྲི་
 འཛིན་ ཡང་ན་ ཀཔོ་ལས་གནང་བ་ལུ་ཐོག་འབད་དགོ།
- ༡༢༢. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲི་འཛིན་གྱི་གནང་བ་མེད་པར་ ཅུས་སྐབས་ཅིག་ལུ་ རྣམ་མ་བཅུ་ཐམ་ལས་ལྷག་ དག་
 ཐོག་གི་ལུ་བ་ཕུལ་མི་ཚོགས།

Motion to put for vote

123. A member may move that a motion or a motion for an amendment be put to vote, if:
- (a) the mover of the motion or amendment has spoken in favour of it and no other member expresses an intention to speak against it; or
  - (b) at least 2 members have spoken in favour of the motion or amendment and at least 2 members have spoken against it.
124. The Chairperson shall immediately put to vote, without debate, a motion moved under clause 123 of these rules and regulations.

Absence of mover

125. The Chairperson may, in the absence of a member who has placed a notice of motion on the agenda:
- (a) call on any other member to move the motion at the meeting; or
  - (b) defer the motion until the next meeting at which the motion can be considered.

Chairperson's duty with respect to motions

126. Subject to the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and these rules and regulations, the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall rule out any motion that is unlawful or the implementation of which would be unlawful.

ཚོགས་རྒྱུན་ཐོག་ གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན།

༡༢༩. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ གྲོས་དོན་ཅིག་ ཡང་ན་ གྲོས་དོན་ཅིག་གི་འཕྲི་སྡོམ་གྱི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་དགོ་ པའི་ལུ་བ་སྤུལ་ཚོག་མི་དེ་ཡང་ གཤམ་གྱིད་

༡། གྲོས་དོན་གྱི་ལུ་བ་སྤུལ་མི་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྡོམ་འབད་མི་དེ་གིས་ དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་སྐྱབ་པའི་ སྐབས་ འཇུག་མི་གཞན་ག་གིས་ཡང་ དེའི་རྒྱབ་འགལ་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐོག་ བསམ་ལེན་ བཀོད་མི་མེད་ཚེ། ཡང་ན་

༢། གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྡོམ་ལུ་ ཉུང་ཤོས་འཇུག་མི་^༢ གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་སྐབ་ནི་དང་ ཉུང་ ཤོས་འཇུག་མི་^༢ གྱིས་ དེའི་རྒྱབ་འགལ་འབད་སྐབ་པའི་ལུ་ལུ།

༡༣༠. ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༩ པའི་མངའ་འོག་གི་གྲོས་དོན་ཅིག་གི་ལུ་བ་ སྐབས་ དེ་ལུ་གྲོས་བསྐྱར་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དེ་མོད་ཏུ་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་བཅུག་དགོ།

གྲོས་དོན་གྱི་ལུ་བ་སྤུལ་མི་ཚད་ལྷགས།

༡༣༡. ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་གཞི་ནང་ལུ་གྲོས་དོན་གྱི་བདེ་དོན་བཀོད་མི་འཇུག་མི་ཅིག་ ཚད་ལྷགས་སྐབས་ལུ་ འབད་ཚོགས་འདི་ཡང་

༡། ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ གྲོས་དོན་འདི་དགོ་པའི་ལུ་བ་སྤུལ་མི་ འཇུག་མི་གཞན་ཅིག་གི་ ཅན་ བསྐྱལ་འབད་བཅུག་ནི། ཡང་ན་

༢། གྲོས་དོན་འདི་ངོས་ལེན་འབད་ཚུགས་པ་ལུ་ ལུལ་མའི་ཞལ་འཛོམས་མ་རན་ཚུན་ལུ་ གྲོས་དོན་ འདི་ཕྱིར་སྤུང་འབད་ནི།

ཁྱི་འཛིན་གྱི་ཕྱག་འགན་ གྲོས་དོན་སྐོར།

༡༣༢. འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༩} ཅན་མ་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ཚུའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ ཁྱི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གོ་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་མེད་ པའི་གྲོས་དོན་གང་རུང་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་སྐབས་ ཁྲིམས་མཐུན་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ལུ་ ཐུག་སྤོང་པ་ཅིན་ གྲོས་དོན་འདི་ཕྱིར་བཏོན་འབད་དགོ།

127. Any motion, amendment or other matters ruled out by the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall be considered rejected.

Report of the Administration

128. Any report of the Dzongkhag Administration or Gewog Administration to be presented to the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde should be made available to the members in hard copy at the meeting and should also be made available for reference of the public.

Questioning

129. A member through the Chairperson or the Gup, as the case may be, may put a question to:

- (a) another member;
- (b) a government official; and
- (c) any person.

130. A person to whom a question is put shall provide immediate response, if possible. Otherwise, he/she shall be entitled to at least three working days to prepare the response.

Provided that if the session concludes before the expiry of the three days notice period, the person shall make a written submission to the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde Secretariat, as the case may be.

131. A member shall, only after obtaining prior approval of the Chairperson, point out with supporting evidence, an error or inconsistency in a statement made by a government official.

༡༢༧. གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ ཀཔོ་གིས་ སྲོམ་དོན་ གནད་དོན་གཞན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྒྲོན་
གང་རུང་ཅིག་ཕྱིར་བརྟོན་འབད་མི་འདི་ ཚམེད་གཏང་ཡོད་པ་སྟེ་བརྟེན་དགོ།

བདག་སྐྱོང་གི་སྐྱོན་ལུ་བཀའ་དགོས།

༡༢༨. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་སྐྱོན་ལུ་གང་རུང་ཅིག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་
ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛུམས་ཅིག་ནང་ སྐྱོན་འབྲུལ་སྐྱུལ་ནི་ཡིན་མི་འདི་ ཡིག་ཐོག་གི་འདྲ་
སྟེ་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོས་མ་ཚད་ མི་དམངས་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་དོན་ལུ་ཡང་ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་
དགོ།

འདྲི་བ་བཏོན་ནི།

༡༢༩. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲི་འཛིན་བརྒྱུད་དེ་ འདྲི་བ་བཏོན་ཚོགས་དེ་ཡང་

- ༡། འཇུག་མི་གཞན་ལུ།
- ༢། གཞུང་གི་ལས་གཡོག་པ་ཅིག་ལུ། དང་
- ༣། མི་ངོག་འབད་རུང་ལུ།

༡༣༠. འདྲི་བ་བཏོན་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ཁོ་ཁོ་གིས་ འདི་འཕྲོ་ལས་ ལན་རྒྱབ་དགོས་ཡིན་རུང་ ཁོ་ཁོ་གིས་
ལན་འདི་ག་སྐྱིལ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ལཱ་འབད་བའི་ཉེན་གངས་གསུམ་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཡོད།

ཡིན་རུང་ཚོགས་རིམ་འདི་ བརྟེན་འཛིན་ལོད་པའི་དུས་ལུ་གྱི་ཉེན་གངས་གསུམ་གྱི་སྲོམ་ལུ་ མཇུག་
བསྐྱེད་བ་ཅིན་ མི་ངོམ་འདི་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་
སྡེའི་རྒྱང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ནང་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་ལན་གསལ་སྐྱུལ་དགོ།

༡༣༡. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཁྲི་འཛིན་ལས་གནང་བ་ལེན་པའི་ལུ་ལུ་རྒྱང་མ་ཅིག་ ཞེ་གཡོག་པ་ཅིག་གིས་སྐྱུལ་
ཡོད་པའི་གསལ་བཤད་ཅིག་ལུ་ འོ་ར་བ་ ཡང་ན་ མཇུག་མིན་ཡོད་པ་སྟེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བདེན་ལུངས་དང་
བཅད་པ་སྟེ་ སྐྱོག་ཁ་བཏོན་ཚོགས།

Admissible questions

132. A question is deemed admissible if it satisfies the following conditions:

- (a) it relates to plans and policies of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde concerned;
- (b) is based on the implementation of activities;
- (c) does not contain ironical expressions or defamatory statements;
- (d) does not question the character or conduct of any person except in his/her official or public capacity;
- (e) it raises a definite issue; and
- (f) it clearly and precisely expresses the issue.

133. A question under clause 132 of these rules and regulations once fully answered shall not be asked again.

Non-admissible questions

134. The Chairperson or the Gup, as the case may be, may disallow any question, if in his/her opinion:

- (a) it cannot be answered in the public interest; and
- (b) it contravenes conditions specified under clause 132 of these rules and regulations.

Supplementary questions

135. A member may put supplementary questions during the course of a meeting for the purpose of further elucidating any matter of fact regarding which an answer has been given.

ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་འདྲི་བ།

༡༣༢. འདྲི་བ་ཅིག་ འོས་འབབ་ཅན་ལུ་ངོས་ལེན་འབད་དགོ་པ་ཡང་ གལ་སྲིད་གཤམ་འཁོད་གནས་སྤངས་དང་
མཐུན་ཚེ་

༡༽ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འགྲུབ་ཚོགས་སྤེལ་འཆར་གཞི་དང་སྲིད་བྱུས་ལུ་འབྲེལ་
བ་ཡོད་མི།

༢༽ ལས་དོན་ཚུའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ལུ་གཞིར་བཞག་པ།

༣༽ མར་ཕབ་གྱི་བསམ་བཞུགས་ ཡང་ན་ ལ་ཉེས་གྱི་བཞུགས་ཚུ་མེད་པ།

༤༽ མི་ངོ་གའ་འབད་རུང་ཅིག་ལུ་ ཁོ་མོ་གིས་ གཞུང་འབྲེལ་ ཡང་ན་ མི་དམངས་གྱི་གནས་སྤངས་
ཐོག་མ་གཏོགས་ བྱ་སྤོང་ ཡང་ན་ རྣམ་གཞག་ལུ་འདྲི་བ་གོ་དམིན་པ།

༥༽ དེས་བདེན་གྱི་གནད་དོན་བཀོད་ཡོད་པ། དང་

༦༽ གནད་དོན་འདི་ ལ་གསལ་དང་ བརྒྱུད་བསྐྱུས་ཐོག་བཀོད་ཡོད་པ།

༡༣༣. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༢ པའི་འོག་གི་འདྲི་བ་ཅིག་ ཚར་གཅིག་སྲིལ་བུ་སྟེ་ལན་
གསལ་འབད་མི་དེ་ ལོག་སྟེ་འདྲི་བ་བཀོད་མི་ཚོགས།

ངོས་ལེན་མེད་པའི་འདྲི་བ།

༡༣༤. བྱི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྣམ་ཐོ་གིས་ འདྲི་བ་བཀོད་མི་བརྒྱུག་ནི་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་གི་འཆར་སྤངས་ལུ་

༡༽ ལན་གསལ་སྒྲུབ་ནི་འདི་ མི་དམངས་གྱི་མཐའ་དོན་དང་འབྲེལ་བ། དང་

༢༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༢ པའི་མངའ་འོག་ཚེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
གནས་སྤངས་དང་མ་མཐུན་པ།

ལ་སྐོང་གི་འདྲི་བ།

༡༣༥. འབྲུས་མི་ཅིག་གིས་ ལལ་འཛོམས་གྱི་ཚོགས་རིམ་སྐབས་ ལན་གསལ་སྒྲུབ་དགོ་མི་འདི་གི་སྐོར་ གནད་དོན་
གང་རུང་ཅིག་གི་ལ་གསལ་ཐབས་ལུ་ ལ་སྐོང་གི་འདྲི་བ་བཀོད་ཚོགས།

Provided that the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall disallow supplementary questions if in his/her opinion, it does not conform to the conditions specified under clause 132 of these rules and regulations.

Review by the Dzongkhag Tshogdu

136. If a written request is made by not less than two-thirds of the total number of the Dzongkhag Tshogdu members, the Dzongkhag Tshogdu shall have the authority to review and quash any resolutions, orders, rules and regulations promulgated by a Gewog Tshogde on the grounds that it is against public interest.

Provided that the Dzongkhag Tshogdu makes a written communication to the concerned Gewog Tshogde stating reasons thereof.

Adjournment of a meeting due to want of quorum

137. The Chairperson shall direct the meeting to wait for one hour, if at the time fixed for the meeting a quorum is not met.

138. If at any time after a meeting has begun attention is drawn to the want of quorum, the Chairperson shall direct the meeting to wait for one hour.

139. The Chairperson shall, pursuant to clauses 137 and 138 of these rules and regulations, adjourn the meeting if the quorum is not met within such period.

140. The Chairperson shall, on adjourning the meeting under clause 139 of these rules and regulations, reconvene the meeting on such time and day as he/she may consider suitable.

141. A notice of the meeting so determined under clause 140 of these rules

ཨིན་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ གལ་སྤྱིད་ ཁོ་མོ་གི་འཆར་སྐྱོང་ལུ་
 བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༡ པའི་མངའ་འོག་ཆེད་དེ་མི་གསལ་བཀོད་པའི་གནས་སྤྱངས་
 དང་མ་མཐུན་པ་ཅིན་ ལ་སྐོང་གི་འདྲི་བ་བཀོད་བཅུག་ནི་མི་འོང།

ཚྲོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱར་ཞིབ།

- ༡༣༦. གལ་སྤྱིད་ཡིག་ཐོག་ལུ་ ཚྲོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་འི་འཇུག་མི་ཚུ་འི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ གསུམ་དཔུ་གཉིས་ལས་
 མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ རྐྱེད་འོག་ཚོགས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ཚེད་ བཀའ་རྒྱ་ དེ་ལས་ཁྱབ་སྤེལ་འབད་ཡོད་མི་ བཅའ་
 ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ཚུ་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གོད་པའི་གསོལ་ཞུ་འབྲོར་བ་ཅིན་ འདི་ལུ་བསྐྱར་
 ཞིབ་འབད་ནི་དང་ རུས་མེད་གཏང་ནི་དེ་དབང་འཛིན་ ཚྲོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཡོད།
- ཨིན་རུང་ ཚྲོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་རྐྱེད་འོག་ཚོགས་སྤྱི་ལུ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ་པའི་གནས་
 ཁྲུངས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་འབབ་དགོ།

ཚོགས་གངས་དགོ་པའི་གནད་ལུ་བརྟེན་ ཞལ་འཛོམས་མཚམས་འཛོགས།

- ༡༣༧. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གལ་སྤྱིད་ དུས་ཚོད་སྤྱི་གཞི་ཡོད་མི་དེ་ལཱ་ ཞལ་འཛོམས་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས་མ་ལང་པ་ཅིན་
 ཞལ་འཛོམས་འདི་ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ འགྲུག་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྱབ་འབད་དགོ།
- ༡༣༨. གལ་སྤྱིད་ ཞལ་འཛོམས་འགོ་བཅུགས་པའི་ལུ་གི་དུས་ཚོད་གང་རུང་ཅིག་གི་སྐབས་ ཚོགས་གངས་དགོ་
 པའི་དན་འཛོར་འབྱུང་ཚེ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཞལ་འཛོམས་འདི་ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ འགྲུག་དགོ་པའི་
 བཀོད་ཁྱབ་འབད་དགོ།
- ༡༣༩. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༢ དང་༡༣༣ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གལ་སྤྱིད་
 དེ་ལུ་གསལ་གྱི་དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ ཚོགས་གངས་མ་ལང་པ་ཅིན་ ཞལ་འཛོམས་འདི་མཚམས་འཛོགས་འབད་
 དགོ།
- ༡༤༠. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༣༤ པའི་མངའ་འོག་ཞལ་འཛོམས་འདི་
 མཚམས་འཛོགས་འབད་ན་ ཁོ་མོ་གིས་དོན་ལེན་གྱི་འོས་འབབ་དང་འཁྲིལ་ དེ་ལུ་གསལ་གྱི་ཚུ་ཚོད་དང་ཉིམ་
 ལུ་ཞལ་འཛོམས་ལོག་འཚོགས་དགོ།
- ༡༤༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༤༠ མངའ་འོག་གཏང་འཁེལ་སྤྱི་གཞི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་བཟ་

and regulations shall be displayed on the notice board of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde Secretariat, as the case may be.

Recording of meetings

142. A person may use recording devices to record the proceedings of Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde meetings only with the approval of the Chairperson or the Gup, as the case may be.

Removal from meeting

143. The Chairperson may order a member contravening sections 77, 79 and 80 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 to leave the meeting hall.

144. A person may be expelled from a meeting hall of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde if he/she:

- (a) uses or has used recording devices in contravention of the orders under clause 142 of these rules and regulations; or
- (b) wilfully disrupts a meeting to the extent that its orderly conduct is made impractical.

145. The Chairperson may have a person physically removed if a person refuses to leave the meeting pursuant to clauses 143 and 144 of these rules and regulations.

འཕྲིན་ཅིག་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་
ཚང་གི་བདེ་བྱང་གྲུང་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

ཚོགས་རིམ་གྱི་སྐྱེ་ཕར་གཞུང་ནི།

༡༧༢. མི་ངོ་གཅིག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་མཛད་སྟོན་གྱི་ཕར་
གཞུང་ནི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་གནང་བ་ཐོབ་ཞེན་མ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་
སྐྱེ་ཕར་གཞུང་ནི་མཁོ་ཆས་ཚུ་ལག་ལེན་འབབ་ཚོག།

ཚོགས་རིམ་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན།

༡༧༣. གྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༡, ༡༢ དེ་ལས་
༢༠ པ་ལས་འགལ་བའི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་ཁང་ནང་ལས་ ཕྱིར་གཏོན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཚོག།

༡༧༤. མི་ངོ་ཅིག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་ཁང་ཅིག་ལས་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་
ཚོགས་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་གིས་

༡༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༧༣ པའི་མངའ་འོག་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
སྐྱེ་ཕར་གཞུང་ནི་མཁོ་ཆས་ཚུ་ལག་ལེན་འབབ་ནི་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འབབ་པ།

༢༽ ཞལ་འཛོམས་ཅིག་ ཚུལ་མཐུན་འགོ་འདྲེན་འབབ་མ་ཚུགས་པའི་གནས་སྟངས་ཚུན་ལུ་ ཆེད་
མངགས་ཐོག་བར་དུ་གོགས་འབད་བ།

༡༧༥. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༧༣ དང་༡༧༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གལ་སྲིད་ ཞལ་འཛོམས་
ལས་ཕྱིར་འཐོན་འགྲོམ་བཏུབ་ཚེ་ གྲི་འཛིན་གྱིས་ དངོས་སུ་འབད་ཕྱིར་བཏོན་གཏང་ཚོག།

Chapter 10

Voting

Right to vote

146. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde is entitled to one vote per proposal.

Provided that the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall not vote in the first instance but shall cast the deciding vote when the votes are tied.

147. Notwithstanding anything contained in clause 146 of these rules and regulations the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall cast a deliberative vote if:

- (a) a matter is to be decided by secret ballot;
- (b) a matter is to be decided by at least two-thirds of the total number of members of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.

148. A member under clause 146 of these rules and regulations shall not exercise his/her voting right by proxy.

Summary of deliberations

149. The Chairperson shall present the summary of the deliberations when a debate has been formally concluded.

150. If an objection is offered to the summary presented and the Chairperson considers the objection justified, he/she shall rectify the summary of the deliberations.

151. The Chairperson shall present a proposal to determine the voting order of the motions after the summary is presented.

ལེའུ་༡༠ པ།
 ཚོགས་རྒྱལ་བསྐྱར་ནི།

ཚོགས་རྒྱལ་བསྐྱར་ནིའི་ཐོབ་དབང་།

- ༡༢༤. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ གྲོས་འཆར་རེ་རེ་བཞིན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱལ་ག་ཅིག་བསྐྱར་ནི་ཐོབ་ཁྱེད་སེམས་ཡོད།
 ཨིན་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོ་ལོ་ལོ་ འགོ་ཐོག་དང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་རྒྱལ་བསྐྱར་མི་ཚོག་ནི་ཨིན་རུང་ ཚོགས་རྒྱལ་འདྲ་མཉམ་བྱུང་ཚེ་ ཐག་བཅད་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱལ་ཅིག་བཙུགས་དགོ།
- ༡༢༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༢༤ པའི་ནང་དོན་ ག་དེ་སྡེ་བཀོད་ཡོད་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྲོ་ལོ་ལོ་ གྲོས་ཞིབ་ཅིག་གི་ཚོགས་རྒྱལ་སྐྱར་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་
 ༡། གནད་དོན་འདི་ གསལ་བའི་རྒྱལ་སྐྱར་ཐོག་ལས་ གྲོས་ཐག་ཚེད་དགོཔ་ཨིན་པ་ཅིན།
 ༢། གནད་དོན་འདི་ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་འཇུག་མི་ཚུའི་ལ་གངས་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ ཉུང་ཤོས་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ཀྱིས་ གྲོས་ཐག་ཚེད་དགོཔ་ཨིན་པ་ཅིན།
- ༡༢༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༢༤ པའི་མངའ་འོག་གི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་ཐོབ་དབང་གི་ཚོགས་རྒྱལ་བསྐྱར་ནི་འདི་ རོཚ་བ་ཐོག་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚོག།

གྲོས་ཞིབ་ཀྱི་བཙུན་དོན།

- ༡༢༩. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་བསྐྱར་ཅིག་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་མཐུག་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ གྲོས་ཞིབ་ཀྱི་བཙུན་དོན་འདི་སྤྱོད་འབྲུལ་འབད་དགོ།
- ༡༣༠. གལ་སྲིད་ བཙུན་དོན་སྤྱོད་འབྲུལ་དེ་ལུ་ དགག་ཆ་བཀོད་མི་ཅིག་འཐོན་མི་དེ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ དགག་ཆ་འདི་ བདེན་ཁྱེད་སེམས་ཡོད་ལུ་ངོས་ལེན་ཡོད་ཚེ་ ཁོ་ཁོ་གིས་ གྲོས་ཞིབ་ཀྱི་བཙུན་དོན་འདི་ལུ་དག་བཅོས་འབད་དགོ།
- ༡༣༡. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ བཙུན་དོན་སྤྱོད་འབྲུལ་འབད་ཚར་བའི་ལུ་ལུ་ གྲོས་དོན་འདི་ཚུ་ གཏན་འཁེལ་སྤྲི་ག་ནི་གི་ ཚོགས་རྒྱལ་བསྐྱར་ནི་ལོ་རེམ་ལུ་ གྲོས་འཆར་ཀྱི་སྤྱོད་འབྲུལ་འབད་དགོ།

Manner of voting

152. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, unless otherwise provided under these rules and regulations, decide issues by consensus, a roll call vote, show of hand or may resolve to vote by any other mode it considers fit.

Recording of votes

153. The Tshogdrung and Gewog Tshogde Secretary shall, ensure that the names of members who vote for the motion and those who vote against it are respectively recorded in the minutes; except for votes cast through secret ballot.

Result of votes

154. The Chairperson or the Gup, as the case may be, shall announce the outcome of the voting and the issue may be so decided.

ཚོགས་རྒྱུ་བསྐྱར་ནིའི་རྣམ་གཞག

༡༥༢. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་མངའ་འོག་བཀོད་ ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གནད་དོན་ཚུ་ལ་འཆམ་ཐོག་གོས་ཐག་ཚོད་ནི་ ཡང་ན་ གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་རྒྱུ་བསྐྱར་ནི་ དེ་ལས་ལག་པ་འཕུ་ནི་ ཡང་ན་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཞན་གྱིས་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱུ་བསྐྱར་ཏེ་ གོས་ཐག་ཚོད་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི།

༡༥༣. ཚོགས་དུང་དང་རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དུང་ཚེན་གྱིས་ གསང་བའི་རྒྱུ་སྐྱུར་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུར་མི་ཚུ་མ་ གཏོགས་ དེ་མིན་གོས་དོན་ལུ་ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུར་མི་དང་ གོས་དོན་ལུ་རྒྱབ་འགལ་གྱི་ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུར་མིའི་ འཕུས་མིའི་མིང་གསལ་ཚུ་ གོས་བཅུད་ནང་ཐོ་བཀོད་བཞག་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུ་གི་གྲུབ་འབྲས།

༡༥༤. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་རྒྱུ་གི་གྲུབ་འབྲས་འདི་གསལ་བསྐྱབས་འབད་ དགོཔ་དང་ གནད་དོན་འདི་ཚོགས་རྒྱུ་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་འཁྲིལ་ ཐག་བཅད་བཅད་པ་སྡེ་ཚུ་ཕྱིས་དགོ།

Chapter 11

Minutes

Matters to be included in minutes of the meeting

155. The Tshogdrung and Gewog Tshogde Secretary shall ensure that the following matters are recorded in the minutes:
- (a) details of each motion moved at a meeting and of any amendments moved to it;
  - (b) the names of the mover and person seconding the motion or amendment;
  - (c) whether the motion or amendment is passed or rejected.

Adoption of minutes

156. The minutes of the meeting of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde should be recorded in the National Language.
157. The Tshogdrung and Gewog Tshogde secretary shall, before the end of the session, read out the draft minutes for confirmation and endorsement by the members present.
158. If an objection is offered pursuant to clause 157 of these rules and regulations and the Chairperson considers the objection justified, the Chairperson shall order such amendment to the draft minutes.
159. The final minutes of a meeting once endorsed shall be verified and signed page-wise by the Chairperson in the presence of the members present and file for record.

Distribution of the minutes

160. The Dzongkhag Tshogdu Secretariat shall dispatch the minutes to:

ལེའུ་། བ།
གྲོས་བཅུད།

ཚོགས་རིམ་གྱི་གྲོས་བཅུད་ནང་ཚུད་དགོ་པའི་གནད་དོན།

- ༡༥༤. ཚོགས་རྒྱུང་དང་ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྒྱུང་ཆེན་གྱིས་ གཤམ་འཁོད་གནད་དོན་ཚུ་ གྲོས་བཅུད་ནང་ཐོ་བཀོད་ ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
 ༡༥༥. ཚོགས་རིམ་ཅིག་གི་སྐབས་ལུ་ འདི་ནང་གྲོས་དོན་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ལུ་བ་དང་ འཕྲི་སློན་གྱི་ལུ་བ་ གང་རུང་གི་ཁ་གསལ་ལྟུ།
 ༡༥༦. གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སློན་གྱི་ལུ་བ་སྤུལ་མི་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་གི་མིང་གསལ་ལྟུ།
 ༡༥༧. གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སློན་འདི་ ཆ་འཛིག་ ཡང་ན་ ཆ་མེད།

གྲོས་བཅུད་ཆ་འཛིག།

- ༡༥༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་གྲོས་བཅུད་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ཁའི་ ཐོག་བཀོད་དགོ།
- ༡༥༩. ཚོགས་རྒྱུང་དང་ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྒྱུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་རིམ་མཚུགས་བསྐྱོད་ལུ་ འདི་ཁར་ཡོད་མི་ འཕྲུལ་མི་ཚུ་གིས་ ངེས་བདེན་བཟོ་བབས་དང་ ཆ་འཛིག་གི་དོན་ལུ་ གྲོས་བཅུད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་འདི་ལྷག་དགོ།
- ༡༦༠. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༥༧ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གཤམ་སྲིད་ དགག་ཆ་བཀོད་མི་འཐོན་ ཚུ་ ཁྲི་འཛིན་ལས་ དགག་ཆ་འདི་བདེན་ལུངས་ཡོད་པའི་ངོས་ལེན་ཡོད་ན་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་བཅུད་ཀྱི་ ཟིན་བྲིས་ལུ་འཕྲི་སློན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།
- ༡༦༡. ཚོགས་རིམ་ཅིག་གི་མཐའ་བཅད་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་འདི་ ཚར་གཅིག་ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཞེན་ལས་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ དེ་ཁར་འཛོམས་མི་འཕྲུལ་མི་ཚུ་གི་གདོང་ཁར་ དེ་བ་གངས་བཞིན་ལུ་རོ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉགས་བཀོད་ཐོག་ ཡིག་སློན་ནང་བཞག་དགོ།

གྲོས་བཅུད་བཟམ་སྤེལ།

- ༡༦༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་རྒྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོས་བཅུད་གཏང་དགོ་པ་འདི་ཡང་

- (a) all its members;
- (b) the Department of Local Governance for onward submission to the concerned ministries and agencies; and
- (c) the Dzongkhag Administration and concerned agencies in the Dzongkhag for implementation.

161. The Gewog Tshogde Secretariat shall dispatch the minutes to:

- (a) all its members;
- (b) the Gewog Administration, concerned agencies in the Gewog for implementation; and
- (c) the Dzongkhag Tshogdu Secretariat and Dzongkhag Administration.

162. The ministries and agencies under clause 160 (b) of these rules and regulations shall not later than thirty days after the receipt of the resolution, communicate their decision to the Department of Local Governance for further communication to the concerned Local Governments.

163. The Dzongkhag Administration, Gewog Administration and agencies, as the case may be, shall not later than thirty days after the receipt of the resolution, submit a written report on the status of the implementation of the resolution to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde concerned.

164. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariats shall be the custodian of all the documents pertaining to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively.

Dissemination of information

165. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde members shall, not later than fifteen working days after the receipt of minutes, apprise public of their respective constituencies of the resolutions adopted.

ཀ། འདིའི་འཇུག་མི་ཚམས་ཉམ་ལུ།

ཁ། འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ ལས་སྡེ་ཁག་ལུ་སྦྱོར་འབྲེལ་ཕུལ་ནིའི་དོན་ལས་ ས་གནས་གཞུང་
སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ལུ། དང་

ག། ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་
ཚུ་ལུ།

༡༦༡. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྒྱུ་ཚུན་ཡིག་ཚང་གིས་ གྲོས་བཅུད་གཏང་དགོས་འདི་ཡང་

ཀ། འདིའི་འཇུག་མི་ཚམས་ཉམ་ལུ།

ཁ། ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་དོན་ལུ་ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་དང་ རྟེན་འོག་ནང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་
ཚུ་ལུ། དང་

ག། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་རྒྱུ་ཚུན་ཡིག་ཚང་དང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ།

༡༦༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༤༠ (ཁ) པའི་མངའ་འོག་གི་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་
གྲོས་ཚུན་འདི་འབྱོར་བའི་བྲལ་གྱི་ ཉིན་གྲངས་སུ་མ་ཅུ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ་པའི་
གནད་དོན་ཚུ་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་
ལས་ཁུངས་ལུ་བཏང་དགོ།

༡༦༣. གནས་འབབ་དང་བསྐྱོན་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་ ལས་སྡེ་དང་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ གྲོས་
ཚུན་འདི་འབྱོར་བའི་བྲལ་གྱི་ ཉིན་གྲངས་སུ་མ་ཅུ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ གྲོས་ཚུན་ལྷན་ཁུ་ལག་ལེན་འཐབ་
ཡོད་པའི་སྐོར་ ཡིག་ཐོག་གི་སྦྱོར་ལུ་ཅིག་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་
བརྒྱུགས་དགོ།

༡༦༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་རྒྱུ་ཚུན་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཡིག་ཚང་གཉེར་སྦྲུང་འབད་དགོ།

བད་དོན་ལྷན་སྡེ་ལུ།

༡༦༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ གྲོས་ཚུན་བཞོན་ཡོད་པའི་གྲོས་བཅུད་
ཐོབ་པའི་ ཉུང་ཤོས་ལུ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ རྫོང་ཁག་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚུན་སྐོར་
ཁོང་པའི་འབྲེལ་ཡོད་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་མི་ཚུ་ལུ་གོ་དོན་སྤོང་དགོ།

Chapter 12

Zomdu

Conduct of Zomdu

166. To enhance the participation of citizens at grass-root level, the member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall conduct *zomdus* to solicit views of voters of his/her constituency for discussion in the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be.
167. A *zomdu* shall be conducted after seeking approval from the Gup concerned.
168. A *zomdu* shall be held at a public place within the jurisdiction of that constituency.
169. *Zomdus* shall be open to all the voters of the constituency.
170. Everyone participating in a *zomdu* should come in national dress and refrain from any behavior that may breach peace and orderly conduct of the *zomdu*.

Chairperson

171. The member of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde of that constituency calling a *zomdu* shall preside over the meeting and maintain order thereat.

Quorum for a Zomdu

172. A quorum for a *zomdu* shall constitute not less than two-thirds of the total number of *Gungs* in that constituency.
173. Each *Gung* shall be represented by one eligible voter whose *mitsi* is registered in that *Gung*.

ལེབ་ཀྱི་པ།
འཛོམས་འདུ།

འཛོམས་འདུའི་འགོ་འདྲེན།

- ༡༧༤. གོང་གསེབ་གྱི་གནས་ཚད་ལུ་མི་སེར་ཚུ་གིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་དེ་ གང་མང་བཟོ་ཐབས་ལུ་ རྫོང་ཁག་ ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ལུ་གོས་བསྐྱུན་དོན་ལས་ ཁོ་/མོ་རའི་འདེམས་ཁོངས་གྱི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱུར་ མི་ཚུའི་བསམ་འཆར་བསྐྱུ་ལེན་ལུ་ འཛོམས་འདུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༡༧༥. འཛོམས་འདུ་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་ཀློང་ལས་གནང་བ་ཐོབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༡༧༦. འཛོམས་འདུ་ཅིག་ འདེམས་ཁོངས་དེའི་ཁྱབ་དབང་ནང་འཁོད་གྱི་མི་དམངས་ས་གནས་ཅིག་ནང་ འགོ་འདྲེན་ འཐབ་དགོ།
- ༡༧༧. འཛོམས་འདུ་འདི་ནང་ འདེམས་ཁོངས་འདི་གི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་མཉམ་གྱིས་འོང་ཚོག།
- ༡༧༨. འཛོམས་འདུའི་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཤོར་ཆས་ཤོར་དེ་འོང་དགོཔ་དང་ འཛོམས་ འདུ་འདི་ཞི་བདེ་དང་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་ལུ་ འགོ་འདྲེན་ཐབས་ནི་ལུ་གཞོན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་འབད་ནི་མི་འོང།

ལྷི་འཛིན།

- ༡༧༩. འདེམས་ཁོངས་དེ་ཁོའི་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་གིས་ འཛོམས་འདུ་ ཅིག་བཀུག་མི་ནང་ ཞལ་འཛོམས་གྱི་ཚོགས་གཙོ་འབད་དེ་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་སྐྱུར་འཐབ་དགོ།

འཛོམས་འདུ་གི་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས།

- ༡༨༠. འཛོམས་འདུ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ཚོགས་གངས་འདི་ དེ་ཁོའི་འདེམས་ཁོངས་ནང་གི་ གུང་གི་ཁ་གངས་བསྐྱོམས་ ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་དགོ།
- ༡༨༡. གུང་རེ་རེ་བཞིན་ལས་ གུང་དེ་ཁར་ཐོ་བཀོད་གུབ་ཡོད་པའི་མི་ཚུའི་ཡོད་མི་ རྒྱལ་ཡོན་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱུར་ མི་གཅིག་གིས་ རོ་ཚབ་འབད་དགོ།

Attendance register

174. The attendance at a *zomdu* shall be recorded in a register maintained for this purpose by the Chairperson of the *zomdu*.
175. Failure to attend a *zomdu* without reasonable cause shall be punishable with a fine stipulated by a resolution of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be.

Notice

176. The member concerned shall inform the Chipon of the date, time and venue of the proposed *zomdu* and of the subjects to be deliberated thereat not less than four days prior to the *zomdu*.
177. The Chipon concerned shall give notice of the *zomdu* and of the subjects to be deliberated thereat at least one day prior to the *zomdu*.
178. The notice under clause 177 of these rules and regulations shall be given in the following manner:
- (a) the Chipon shall inform all the *Gungs* within the jurisdiction of his/her constituency;
  - (b) the place, date, time and agenda of the meeting shall be informed by the Chipon; and
  - (c) where available the information shall also be transmitted through mass media or any other effective and efficient means as considered appropriate.
179. A *zomdu* shall take into consideration the following:
- (a) persons who may be affected by, or have an interest shall be encouraged to present their views; and
  - (b) persons presenting their views shall be given clear information concerning the purpose of the *zomdu* and the scope of the decisions to be taken.

བཅར་ལུགས་ཀྱི་ཐོ་དེབ།

- ༡༧༤. འཛོམས་འདུ་ཅིག་གི་སྐབས་སུའི་བཅར་ལུགས་འདི་ འཛོམས་འདུའི་ཁྱི་འཛིན་འདི་གིས་ དེའི་དོན་ལུ་རྒྱུན་
སྦྱོང་འབབ་པའི་ཐོ་དེབ་ཅིག་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།
- ༡༧༥. འོས་འབབ་ལུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པར་ འཛོམས་འདུ་ཅིག་ནང་མ་འོང་མི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་
ལག་ཚཱགས་འདུ་དང་ བྱེད་འོག་ཚཱགས་སྤེའི་གྲོས་ཚེད་དང་འཁྲིལ་བའི་ཉེན་ཆད་པོ་ག།

བརྗེ་འཕྲིན།

༡༧༦. འབྲེལ་ཡོད་འབྲུས་མི་འདི་གིས་ འཛོམས་འདུའི་ལས་འཆར་དང་འཁྲིལ་བའི་ཚེས་གངས་ ཅུས་ཚེད་ དེ་ལས་
ས་གནས་དང་ དེ་ལས་གྲོས་བསྐྱུན་འབད་ནི་ཨིན་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ འཛོམས་འདུ་མ་རན་པའི་ཉེན་གངས་
བཞི་གི་སྤྲོད་པོ་ སྤྱི་དཔོན་ལུ་སྒྲུབ་དགོ།

༡༧༧. འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་དཔོན་འདི་གིས་ འཛོམས་འདུའི་བརྗེ་འཕྲིན་དང་ དེ་ལས་གྲོས་བསྐྱུན་འབད་ནི་ཨིན་པའི་གནད་
དོན་འདི་ འཛོམས་འདུ་མ་རན་པའི་ཉེན་གངས་གཅིག་གི་སྤྲོད་པོ་ བརྗེ་འཕྲིན་དགོ།

༡༧༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚུན་༡༧༧༧ པའི་མངའ་འོག་གི་བརྗེ་འཕྲིན་འདི་ གཤམ་འཁོད་རྣམ་
གཞག་ཐོག་ ཕྱིན་དགོ།

- ༡༧༩. སྤྱི་དཔོན་འདི་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཁྲབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་གུང་ཚུ་ལུ་ཁྲབ་དགོ།
- ༡༨༠. ལལ་འཛོམས་ཀྱི་ས་གནས་ ཚེས་གངས་ ཅུས་ཚེད་ དེ་ལས་གྲོས་གཞི་འདི་ སྤྱི་དཔོན་གྱིས་སྒྲུབ་
དགོ། དང་
- ༡༨༡. བརྗེ་འཕྲིན་སྤོང་ཐབས་ཡོད་མི་རྒྱ་ནང་ རྒྱ་ཆེ་བའི་བརྗེ་འཕྲིན་ ཡང་ན་ འོས་འབབ་ཀྱི་དོན་ལེན་
ཡོད་ཆེ་ དོན་སྤྲོད་དང་ ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་བཟུམ་དགོ།

༡༨༢. འཛོམས་འདུའི་སྐབས་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་དོན་ལེན་འབད་དགོ།

- ༡༨༣. ཁེ་རྒྱུད་མ་བུའི་མི་ ཡང་ན་ དང་འདོད་ཡོད་པའི་མི་དོན་ཚུ་ལུ་ ཁོང་རའི་བསམ་འཆར་བཀོད་
བཅུག་དགོ། དང་
- ༡༨༤. བསམ་འཆར་བཀོད་མི་གི་མི་དོན་ཚུ་ལུ་ འཛོམས་འདུའི་གནད་དོན་དང་ གྲོས་ཐག་ཚེད་དགོས་
ཡོད་པའི་དམིགས་ལུ་ལུ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ བརྗེ་འཕྲིན་ལ་གསལ་བྱིན་དགོ།

Minutes

180. The minutes of the meeting shall be recorded by the Chairperson of the *zomdu* and it shall be read out before the conclusion of the *zomdu* and should be maintained for future reference.
181. The minutes of the meeting shall contain:
- (a) a fair and correct summary of the proceedings thereat;
  - (b) decision taken at the meeting, if any, including dissenting opinion;
  - (c) date and venue of the meeting; and
  - (d) name and signature of the Chairperson.

Decision at a Zomdu

182. A *zomdu* shall make every effort to take decisions by consensus and if consensus cannot be reached, it shall be resolved by a majority vote.

Submission of the minutes

183. The minutes of a *zomdu* shall be submitted to the Gewog Tshogde for its information and consideration at the next meeting.

Observer at a Zomdu

184. The Dzongdag may send an official as observer, where a *zomdu* has been convened under the order of the Government.
185. The chairperson of the *zomdu* may invite government officials as observers.

གྲོས་བཅུད།

༡༥༠. འཛོམས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་འདི་ འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཞེན་མ་ལས་ ཞལ་འཛོམས་
མཚུགས་བསྐྱོད་ལུ་ ལྷག་བྱིན་དགོས་མཚན་ མ་འོངས་པ་ལུ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་དོན་ལུ་འབྲ་བ་ཞག་དགོ།

༡༥༡. ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་འདི་ནང་ཚུད་དགོས་ཡང་

ཀ༽ དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་རིམ་གྱི་བཅུད་དོན་འདི་ནམ་དག་དང་འཛོལ་མེད་ལུ།

ཁ༽ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་གྲོས་ཐག་ཚོད་མི་དེའང་ གལ་སྲིད་ འཁོན་མ་འཆམ་པའི་བསམ་འཆར་
གང་ཅུང་ཚུ།

ག༽ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཚེས་གྲངས་དང་ས་གནས། དང་

ང༽ ཁྲི་འཛིན་གྱི་མིང་དང་མཚན་རྟགས།

འཛོམས་འདུ་གི་གྲོས་ཚེད།

༡༥༢. འཛོམས་འདུ་ཅིག་གི་ནང་ལུ་ གྲོས་ཐག་བཅད་ནི་འདི་འཁོན་འཆམ་གྱི་ཐོག་ལས་ བཅད་དགོ་པའི་བཅོམ་
ཤུགས་སྟོན་དགོས་དང་ གལ་སྲིད་ འཁོན་འཆམ་མ་རྒྱགས་པ་ཅིན་ མང་མོས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་ཅིག་གི་ཐོག་
ལས་ གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ།

གྲོས་བཅུད་སྐྱབ་འབུལ་ཕུལ་ནི།

༡༥༣. འཛོམས་འདུ་ཅིག་གི་གྲོས་བཅུད་འདི་ མེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཤུལ་མའི་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ བད་སྡོད་དང་
ངོས་ལེན་འབད་ནི་དོན་ལས་ཕུལ་དགོ།

འཛོམས་འདུའི་སྐབས་ལྷ་རྟོག་པ།

༡༥༤. གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ འཛོམས་འདུ་ཅིག་འཚོགས་སར་ རྫོང་བདག་གིས་ལྷ་རྟོག་པ་སྡེ་ འགོ་དཔོན་ཅིག་
གཏང་ཚོག།

༡༥༥. འཛོམས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གཞུང་གི་ལས་གཡོགས་ག་འབད་ཅུང་ ལྷ་རྟོག་པ་སྡེ་འབོ་ཚོག།

Adjournment

186. If at the time fixed for a *zomdu* quorum is not met, the Chairperson of the *zomdu* shall adjourn the meeting.

མཚམས་འཛུགས།

༡༤༩. གཤམ་སྲིད་ འཛུགས་འདུ་ཅིག་འཛུགས་ཞིའི་དུས་ཚོད་སྐབས་ འཛུགས་གྲངས་མ་ལང་པ་ཅིན་ འཛུགས་ འདུའི་ཁྱིམ་འཛུགས་ ཞལ་འཛུགས་འདི་མཚམས་འཛུགས་འབད་དགོ།

Chapter 13

Financial Powers

187. The Gewog Tshogde may mobilize, spend and invest money for the support of its functions in accordance with the provisions of these rules and regulations and the Financial Rules and Regulations.

Collection of tax

188. The Gup shall ensure the collection and appropriation of taxes specified in section 57 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 not later than 31st January of every year.

189. The Gup shall ensure the collection of premiums of rural insurance not later than 31st December of every year and deposit the premium with the Dzongkhag Administration before 15th January.

190. The Dzongkhags/Dungkhags after verifying the schedule shall deposit the premium collected to the nearest office of the Royal Insurance Corporation of Bhutan (RICB) or deposit with the RICB bank account in the nearest bank not later than 15th February.

Duties, tolls and fees

191. The Gewog Tshogde shall, subject to section 60 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 levy and vary rates of duties, tolls and fees on utilities with the approval of two-thirds of the total number of members of the Gewog Tshogde.

ལེའུ་ཉལ་ པ།
དངུལ་འབྲེལ་དབང་ཚད།

༡༤༧. རྒྱུ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བྱ་སྐོ་འཐབ་ཚུགས་ནི་ལུ་ ཉི་རུ་འཚོལ་སྐྱབ་འབད་ནི་ ཟད་གོ་གཏང་ནི་ དེ་ལས་ མ་ཚུ་བཅུགས་ནི་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་དང་ དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་ཚུ་འི་ དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ བྱ་སྐོ་འཐབ་ཚོགས།

ཞུམ་བུ་ལེན།

༡༤༨. རྒྱུ་ལོག་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་འི་སྤྱི་ཟླ་༡ པའི་ཚེས་༣༡ ལས་མ་ཕྱིས་བར་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་ བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༧ པའི་ནང་ཚེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ཞུམ་བུ་ལེན་དང་ དུལ་བཞོ་ ཚུ་འབད་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༤༩. རྒྱུ་ལོག་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་འི་སྤྱི་ཟླ་༡༢ པའི་ཚེས་༣༡ ལས་མ་ཕྱིས་བར་ རྒྱུ་ལོག་གི་ཉེན་བཅོལ་རིམ་ རྒྱུ་ཚུ་བསྐྱེལ་འབད་དེ་ རྒྱུ་ལོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་སྤྱི་ཟླ་༡ པའི་ཚེས་༡༥ གི་ནང་འཁོད་ལུ་བཅུགས་ཚུགས་པ་ དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༥༠. རྒྱུ་ལོག་གི་ས་གནས་གཞུང་གིས་ རྒྱུ་ལོག་ཚུ་ལས་འབྲུར་བའི་ཉེན་བཅོལ་རིམ་རྒྱུ་ཚུ་ རྒྱུ་ལོག་གི་ཐག་ཉེས་སའི་ འབྲུག་ཉེན་བཅོལ་ཡིག་ཚང་ནང་ ཡང་ན་ ཉེས་དབུ་ལུ་ཡོད་པའི་དངུལ་ཁང་དང་གཅིག་ཁར་ཡོད་པའི་འབྲུག་ ཉེན་བཅོལ་ཡིག་ཚང་གི་དངུལ་གྱི་རྩིས་ཁ་ནང་ སྤྱི་ཟླ་༢ པའི་ཚེས་༡༥ ལས་མ་ཕྱིས་བར་བཅུགས་དགོ།

ཅམལ་ ལམ་ཁལ་ དེ་ལས་སྐྱེལ་ལོན།

༡༥༡. རྒྱུ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༠ པ་དང་ འབྲེལ་ ཅམལ་དང་ ལམ་ཁལ་ དེ་ལས་མཐུན་ཉེན་སྐྱེལ་ལོན་ཚུ་བཀའ་ནི་དང་ སྐྱུར་བཅོས་འབད་ནི་འི་དོན་ ལུ་ རྒྱུ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་འཐུས་མི་གི་ཁ་གྲངས་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ གསུམ་དུལ་གཉིས་ཀྱིས་གནང་བ་ གྲུབ་དགོ།

Report to the Dzongkhag Tshogdu on duties, tolls and fees

192. The Gewog Tshogde shall, upon levying and varying rates of duties, tolls and fees on utilities, submit a report to the Dzongkhag Tshogdu not later than ten days after the date of its decision.

Grant of permit

193. The Gewog Tshogde may, at such rates as may be stipulated by a resolution, grant permission for use or occupation of Government land for period not exceeding three years, in respect of the following events:

- (a) exhibition;
- (b) entertainment;
- (c) religious activities;
- (d) seasonal markets;
- (e) lawful game or sport;
- (f) labour camps or stores for construction activities.

194. Implementation of clause 193 of these rules and regulations shall be effected through a contractual agreement.

195. The Gewog Tshogde shall ensure that the use or occupation of land does not involve the erection of any building or structure of a permanent nature.

Notice of demand

196. If taxes, duties, tolls or fees on utilities are not paid in time, the Gup shall serve a notice of demand requiring a defaulter to pay the taxes, duties, tolls or fees before such date as may be specified in the notice.

ཅའལ་ ལམ་ལལ་ དེ་ལས་སྐྱོན་ཚུའི་སྐྱོར་ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟུན་ལུ།

༡༩༢. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་ ཅའལ་ ལམ་ལལ་ དེ་ལས་མཐུན་ཚུན་སྐྱོན་ཚུའི་སྐྱོར་བཙུགས་འབད་ནི་དང་
བཀའ་ཞིན་མ་ལས་ གོས་ཐག་ཚེད་པའི་ཚེས་གངས་ཀྱི་ལུ་ལུ་ ཉེན་གངས་བཅུ་ཐམ་ལས་མ་ཕྱིས་བར་ རྫོང་
ལག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟུན་ལུ་ཅིག་ལུ་དགོ།

ཚོག་པའི་གནང་བ།

༡༩༣. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་ གོས་ཚེད་ཅིག་གིས་ཐོག་བྱུང་བའི་ དེ་ལུ་གས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆའི་གུར་ ལོ་རོ་གསུམ་
ལས་མ་རྟུག་པའི་དུས་ལུ་རིང་ལུ་ གཞུང་ས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ ཡང་ན་ དབང་ཅི་འུ་གནང་བ་སྤོད་ཚོགས་
ཚུ་ཡང་ གཤམ་འཁོད་དུས་སྟོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཨིན་མི་འདི་ཡང་

- ༡༽ འགྲེམ་སྟོན།
- ༢༽ སྤོ་སྟོན།
- ༣༽ ཚེས་ཕྱོགས་ལས་དོན་ཚུ།
- ༤༽ དུས་ཚོད་དང་བསྟུན་པའི་ཚོང་འདུས།
- ༥༽ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཕྱི་སྟོན་ ཡང་ན་ ཕྱི་དེགས།
- ༦༽ ལས་མི་གནས་སྐྱར་ ཡང་ན་ བཟོ་བསྐྱུན་ལས་དོན་ཚུའི་མཛོད་ཁང།

༡༩༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་འདི་གི་དོན་ཚུན་༡༩༣ འདི་ལག་ལེན་དངོས་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གན་རྒྱ་བཟོ་ཐོག་
འབད་དགོ།

༡༩༥. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་གིས་ ས་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་སར་ ཡང་ན་ དབང་སར་ སྤྱིང་ཁྲིམ་བརྒྱབ་ནི་ ཡང་ན་
གཏན་འཇགས་ཀྱི་བཞི་བཀོད་གང་རུང་ཅིག་ བརྒྱབ་མ་ཚོགས་པའི་བདེན་བཟོ་དགོ།

དགོས་མཁོའི་བན་འཕྲིན།

༡༩༦. གལ་སྲིད་ ལལ་དེགས་ ཅའལ་ ལམ་ལལ་ ཡང་ན་ མཐུན་ཚུན་སྐྱོན་ཚུ་ དུས་ཚོད་ཁར་མ་བཏབ་པ་ཅིན་
རྒྱལ་གོས་ ལལ་མ་བཏབ་མི་དེ་ལུ་ ལལ་དེགས་ ཅའལ་ ལམ་ལལ་ ཡང་ན་ སྐྱོན་ཚུ་ཚུ་ཚེད་དམིགས་
བཀོད་པའི་བན་འཕྲིན་དང་འཁྲིལ་བའི་ཚེས་གངས་ཀྱི་རྟེ་མ་ བཏབ་དགོ་པའི་བན་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་དགོ།

197. The Gup shall, in case the defaulter contravenes clause 196 of these rules and regulations, impose such fines as may be decided by the Gewog Tshogde.

Collection of tax

198. The payment of tax, premiums of rural insurance and duties, tolls or fees on utilities under the provisions of these rules and regulations shall be made to the Gewog Accountant, who shall deposit the same in the Gewog's account.

Review by the Dzongkhag Tshogdu

199. The Dzongkhag Tshogdu shall have the authority to review and quash any levy and fine imposed by the Gewog Tshogde on the grounds that such levy or fine contravenes section 60 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.

༡༩༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱོགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༩༤ པ་ལས་འགལ་ཉེ་ གྲལ་མ་བཏབ་པའི་གནད་དོན་བྱུང་ཚེ་
ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་ཐག་ཚད་མི་དང་འབྲེལ་ སྐོ་འདི་གིས་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་བཀའ་དགོ།

ཁྲལ་བསྐྱེལ་ལྟུང་།

༡༩༨. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱོགས་གཞི་འདི་རྒྱུ་མཐའ་འོག་གི་ཁྲལ་ རྒྱུ་གསལ་གྱི་ཉེས་བཅོལ་རིམ་སྤོང་ ཅེས་ཁྲལ་
ལམ་ཁྲལ་ ཡང་ན་ མཐུན་རྒྱུ་གྲུ་ཡོན་བཏབ་མི་ཚུ་ ཆེད་འོག་གི་ཕྱིས་འཛིན་པ་ལུ་སྤོང་དགོས་དང་ ཁོ་མོ་
གིས་ཆེད་འོག་གི་ཕྱིས་ཁ་ནང་ལུ་བཅུགས་དགོ།

རྒྱུ་མཐའ་ཚོགས་འདུ་གིས་བསྐྱེལ་ལྟུང་།

༡༩༩. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཁྲལ་ ཡང་ན་ ཉེས་ཆད་བཀའ་ཡོད་མི་དེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༠ པ་ལས་ རྒྱུ་མཐའ་ཡིན་པ་ཅིན་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་ཁྲལ་དང་ ཉེས་ཆད་
གང་རུང་ལུ་ བསྐྱེལ་ལྟུང་དང་ ལུས་མེད་བཟོ་ནི་གི་དབང་འཛིན་དེ་ རྒྱུ་མཐའ་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཡོད།

Chapter 14

Leave of Absence, Resignation and Removal

Authority to grant leave of absence

200. The Dzongdag or his/her duly authorized representative shall approve leave of absence of the Dzongkhag Tshogdu Chairperson and the Gups.
201. The Dzongdag shall approve leave of absence of the Tshogdrung, and the Chairperson shall be informed accordingly.
202. Notwithstanding anything contained in clause 201 of these rules and regulations, the Tshogdrung shall obtain prior recommendation from the Chairperson, if the Dzongkhag Tshogdu session is notified or the meeting is in progress.
203. The Gup shall approve leave of absence of the Gewog Administrative Officer.
204. The Chairperson shall approve leave of absence of the Dzongkhag Tshogdu members during sessions.
205. The Gup shall approve leave of absence of the Mangmi. In case of Tshogpa, he/she shall seek Gup's approval for leave of absence, if he/she has to travel out of his/her chiwog.

Procedure for availing leave of absence during sessions

206. A member unable to attend the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde meeting shall submit an application for leave of absence to the Secretariat five days in advance.

Provided that such time requirement may be waived off in cases where the situation is beyond one's control.

207. The application for leave of absence under clause 206 of these rules and regulations shall state the reasons in detail and the Secretariat shall

ཚད་ལུགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་དགོངས་ལཱ་ དེལ་ས་ཕྱིར་དབྱུང་།

ཚད་ལུགས་ཀྱི་ངལ་གསོ་གནང་ནི་ལུ་དབང་འཛིན།

- ༢༠༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ རྒྱལ་འཛིན་ཚད་ལུགས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྫོང་བདག་ ཡང་ན་ ཁོ་མོ་གིས་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་ དབང་འཛིན་སྲོད་ཡོད་པའི་ངོ་ཚབ་འདི་གིས་གནང་དགོ།
- ༢༠༡. ཚོགས་ཏུང་གི་ཚད་ལུགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་གནང་སྟེ་ དེ་དང་འབྲེལ་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ བར་དོན་འབད་དགོ།
- ༢༠༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠༡ ནང་ ག་དེ་སྟེ་བཀོད་རུང་ ཚོགས་ཏུང་གིས་ གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་གྱི་ བར་འཕྲིན་སྟེལ་ཚར་བ་ ཡང་ན་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་འཕྲོལ་ ཚེ་ ཁྲི་འཛིན་ལས་སྤྱོད་གི་གོས་འདེབས་ལུ་དགོ།
- ༢༠༣. རྒྱུ་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་ཚད་ལུགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྒྱལ་འཛིན་གནང་དགོ།
- ༢༠༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ཚུའི་སྐབས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འཕུས་མི་ཚུའི་ཚད་ལུགས་ངལ་ གསོའི་གནང་བ་འདི་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་གནང་དགོ།
- ༢༠༥. དམངས་མི་གི་ ཚད་ལུགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་འདི་ རྒྱལ་འཛིན་གནང་དགོཔ་དང་ ཚོགས་པ་ཚུ་ ཁོ་མོ་རའི་སྤྱི་འོག་ལས་ཕྱི་ཁར་འགྲོ་བའི་སྐབས་ རྒྱལ་འཛིན་ཚད་ལུགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་ལུ་དགོ།

ཚོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་ ཚད་ལུགས་ངལ་གསོ་ལུ་བྱངས།

- ༢༠༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྒྱུ་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མ་ཚུགས་མི་ འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ ཉེན་གངས་ལུ་གི་གོང་ལས་ ཏུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ ཚད་ལུགས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་ལུ་ཡིག་ ཅིག་བཅུགས་དགོ།
- ཨིན་རུང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་དུས་ཚོད་འདི་ གལ་སྲིད་ རང་གི་རང་དབང་ལས་འགལ་བའི་གནས་ ལྟངས་འབྱུང་ཚེ་ རྒྱལ་འཛིན་ལུ་
- ༢༠༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༠༦ མངའ་འོག་གི་ཚད་ལུགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་གི་ལུ་ ཡིག་འདི་ནང་ གནང་དོན་ཚུ་ཁ་གསལ་སྟེ་བཅུགས་ཏེ་ ཏུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ ལུ་ཡིག་གི་གནང་བ་དོན་ལུ་

submit the application to the Chairperson or the Gup, as the case may be, for approval.

Resignation

208. A member may resign from the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde in accordance with sections 26 and 27 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.

209. The Chairperson or the Gup, as the case may be, if satisfied shall accept the resignation and read the resignation letter into the minutes of the meeting and thereafter the seat of that member shall become vacant.

210. If the Chairperson or the Gup is absent, the letter of resignation shall be submitted to the Deputy Chairperson or the Mangmi respectively.

211. If the member who intends to resign is the Chairperson or the Gup, the letter of resignation shall be submitted to the Deputy Chairperson or the Mangmi respectively.

Removal

212. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be removed from office on the grounds specified under section 31 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.

213. The proceedings for removal shall, pursuant to clause 212 of these rules and regulations, require:

(a) submission of written notice by a member to the Chairperson or the Gup, as the case may be, clearly stating grounds for removal;

(b) investigation to be conducted by the Disciplinary Committee, wherein the member shall be given an opportunity to be heard but shall not be permitted to participate in the investigation; and

གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལུ་བཅུགས་དགོ།

དགོངས་ལུ།

- ༢༠༤. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༢༤ དང་༢༥ པ་
དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ དགོངས་ལུ་འབད་ཚོག།
- ༢༠༥. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལུ་གིས་ གལ་སྲིད་དགོངས་ལུ་ལུ་ རོས་ལེན་གྱི་རེས་ཤེས་
འདྲོངས་པ་ཅིན་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་བཅུད་ནང་ དགོངས་ལུ་ལུ་ཡིག་འདི་བཀོད་དགོ། དེ་ལས་ཕར་
འཇུས་མི་དེ་འཇུག་གི་འདི་ ས་སྤོང་འཐོན་མ་ལུ་བཅུ་དགོ།
- ༢༡༠. གལ་སྲིད་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལུ་འདི་ཚད་ལུ་གསལ་སྐབས་ དགོངས་ལུ་ལུ་ཡིག་འདི་ འབྲེལ་ཡོད་གྲི་འཛིན་
འོག་མ་ ཡང་ན་ དམངས་མི་ལུ་བཅུགས་དགོ།
- ༢༡༡. གལ་སྲིད་ དགོངས་ལུ་འབད་མི་འདི་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལུ་འདི་ཚད་ དགོངས་ལུ་ལུ་ཡིག་འདི་
འབྲེལ་ཡོད་གྲི་འཛིན་འོག་མ་ ཡང་ན་ དམངས་མི་ལུ་བཅུགས་དགོ།

ཕྱིར་དབྱེད།

- ༢༡༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་འཇུས་མི་ཅིག་ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༢༡ པའི་མངའ་འོག་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་གཞི་གནད་ཐོག་ ཞལ་ལུ་
འགལ་གྱི་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཡིག་ཚང་ལས་ཕྱིར་དབྱེད་གཏང་དགོ།
- ༢༡༣. ཕྱིར་དབྱེད་གི་བྱ་རིམ་འདི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༡༢ པའི་ཆམ་ཐུན་གྱི་དགོས་མཁོ་
ཡང་
  - ༡༽ འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ གྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ལུ་ ཕྱིར་དབྱེད་གཏང་
དགོ་པའི་གཞི་གནད་ཁ་གསལ་བཀོད་དེ་ ཡིག་ཐོག་གི་བརྗོད་འཕྲིན་བཅུགས་དགོ།
  - ༢༽ སྤྱི་གསལ་ཞལ་ལུ་ཚོགས་ཆུང་གིས་ དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འབབ་དགོ་མི་ནང་ འཇུས་མི་ལུ་ ལྷན་
གསལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཅིག་བྱིན་དགོ་པ་ཨིན་རུང་ དབྱེ་ཞིབ་ནང་ལུ་གལ་གཏོགས་ཀྱི་གནད་བསྐྱོད་
མི་ཚོག། དེ་ལས་

- (c) submission of the Disciplinary Committee report accompanied with orders or recommendation to the Chairperson or the Gup, as the case may be.
214. The Disciplinary Committee may, upon completion of the investigation, make any one or more of the following orders or recommendations that it considers appropriate:
- (a) order the member to be counseled about the compliant, and advise the member not to repeat the misconduct;
  - (b) order the member to make an admission of error or an apology;
  - (c) order the member to participate in mediation with another person;
  - (d) order the member's allowance, benefit, payment or privilege be forfeited;
  - (e) order the member to reimburse to the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be;
  - (f) recommend that the member be suspended for a specified period;
  - (g) recommend that the member be dismissed;
  - (h) recommend to the Royal Bhutan Police that the member's conduct be further investigated.
215. If the Chairperson is absent or the member implicated is the Chairperson, the Deputy Chairperson shall, on the basis of the recommendation of the Disciplinary Committee, announce his/her decision not later than thirty days after the receipt of the recommendation.
216. If the Gup is absent or the member implicated is the Gup, the Mangmi shall, on the basis of the recommendation of the Disciplinary Committee, announce his/her decision not later than thirty days after the receipt of the recommendation.

ག། གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐོལ་ལུ་ སྐྱིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུད་གི་སྐྱུན་ལུ་དང་
སྐྱིགས་ བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ སྐོལ་འདེབས་ལུ་དགོ།

༢༡༤. སྐྱིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཚར་བའི་མཛུགས་ལུ་ རོས་ལེན་གྱི་འོས་འབབ་ཡོད་ཚེ་
གཤམ་འཁོད་བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ སྐོལ་འདེབས་གཅིག་གིས་ཐོག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་བ་སྐྱེ་བཟོ་དགོཔ་ཡང་

།། འཇུས་མི་འདི་ལུ་ ཉོགས་བཤད་དེ་གི་སྐོར་ལས་ ལ་བཀོད་དང་ འཇུས་མི་འདི་གིས་ཀུན་སྐྱོད་
རན་པ་འདི་བཟུམ་ ལོག་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་དགོཔ།

།། འཇུས་མི་འདི་ལུ་ འཛོལ་བ་ ཡང་ན་ བཟོད་གསོལ་གྱི་ལུ་བ་སྐྱུལ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

།། འཇུས་མི་འདི་ལུ་ མི་དོག་ཞན་དང་གཅིག་ཁར་ བྱང་སྐྱིག་ནང་གཤམ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་
བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

།། འཇུས་མི་འདི་ལུ་ ཟུར་འཇུས་ ཁེ་མན་ དངུལ་ཕོག་ ཡང་ན་ ཁེ་དབང་འདི་དབང་ལེན་འབད་
དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

།། འཇུས་མི་འདི་ལུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ མེད་འོག་ཚོགས་
སྡེའི་མ་དངུལ་ ལོག་སྐྱོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

།། འཇུས་མི་དེ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ཡུན་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ རྐབས་ཐོག་ཅིག་མཚམས་
འཛོགས་འབད་དགོ་པའི་སྐོལ་འདེབས་འབད་དགོ།

།། འཇུས་མི་དེ་ ཕྱིར་དབྱུང་གཏང་དགོ་པའི་སྐོལ་འདེབས་འབད་དགོ།

།། འཇུས་མི་དེའི་ཀུན་སྐྱོད་ལུ་ ཁྲིམས་སྲུང་འགག་སྟེ་གིས་ ཡང་བསྐྱར་གྱི་དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་
འཐབ་དགོ་པའི་སྐོལ་འདེབས་འབད་དགོ།

༢༡༥. གཤམ་སྲིད་ ཁྲི་འཛིན་འདི་ཡིག་ཚང་ལས་ཆད་ལུགས་རྐབས་ ཡང་ན་ ཉེས་ལ་ཕོག་མི་འདི་ཁྲི་འཛིན་ཨིན་ཚེ་
ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ སྐྱིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུད་གི་སྐོལ་འདེབས་འདིའི་གཞི་གནད་ཐོག་ ཁོ་མོ་གིས་
སྐོལ་འདེབས་འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཉིན་གངས་སུམ་རྩུ་ལས་མ་འགྱུངས་པར་ སྐོལ་ཚོད་གྱི་གསལ་བསྐྱུགས་
འབད་དགོ།

༢༡༦. གཤམ་སྲིད་ སྐོལ་འདི་ཡིག་ཚང་ལས་ཆད་ལུགས་རྐབས་ ཡང་ན་ ཉེས་ལ་ཕོག་མི་འདི་སྐོལ་འདྲེན་ཚེ་ དམངས་
མི་གིས་ སྐྱིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་རྒྱུད་གི་སྐོལ་འདེབས་འདིའི་གཞི་གནད་ཐོག་ ཁོ་མོ་གིས་ སྐོལ་འདེབས་
འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཉིན་གངས་སུམ་རྩུ་ལས་མ་འགྱུངས་པར་ སྐོལ་ཚོད་གྱི་གསལ་བསྐྱུགས་འབད་དགོ།

Vacation of office

217. A member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall be deemed to have vacated office upon:

- (a) dissolution of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (b) expiration of the term of office;
- (c) resignation or death;
- (d) non-attendance for more than two consecutive meetings of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, without the leave of absence from authorized person;
- (e) being convicted for any criminal offence and sentenced to imprisonment with or without *thrimthue*; and
- (f) being disqualified under the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and so removed from office.

Bye elections

218. Where a vacancy occurs in the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde and the remainder of the term is not less than one hundred and eighty days, the Chairperson or the Gup, as the case may be, shall not later than seven days after the seat being vacated, send a notice in **Form 4** to the Dzongdag intimating the vacancy.

ཡིག་ཚངས་སྟོང་།

༢༡༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཅིག་ ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང་འཐོན་ཞུས་ལུ་ བརྩེ་
དགོས་ཡང་།

༡༧༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེའདི་ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་
ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འཇུག་བའི་རྩ་སྟོན་སྐབས།

༡༨༽ ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན་ཚངས་སྐབས།

༡༩༽ དགོངས་ལུ་ ཡང་ན་ ཚེ་འདས་སྐབས།

༢༠༽ དབང་འཛིན་ཅན་གྱི་མི་ངོ་ལས་ ཆད་ལུགས་ཀྱི་ངལ་གསེའི་གནད་བཤེད་པར་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་
ཚར་གཉིས་ལས་སྟག་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟོག་འོག་ཚོགས་
སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅར་ལུགས་མ་འབད་བར་ཡོད་སྐབས།

༢༡༽ བཅོན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཇུག་བཏབ་པ་ ཡང་ན་ མ་བཏབ་པར་ ཉེས་ཅན་གྱི་གོད་འགོལ་གང་རུང་།
ཅིག་གི་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་སྟེ་བཅོན་ཁྲིམས་སློབ་སྐབས། དེ་ལས་

༢༢༽ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ལས་འགལ་ཏེ་ ཡིག་
ཚང་ལས་ཕྱིར་དབྱུང་སྐབས།

དུས་མིན་བཅག་འཇུག་།

༢༡༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་ནང་ལུ་ ས་སྟོང་ཅིག་འཐོན་མི་འདི་གི་གནས་ལུན་སྟག་ལུས་དེ་
ཉིན་གངས་གཅིག་བརྒྱ་བརྒྱད་རྩ་ལས་མ་ཉུང་བར་ཞིན་ཚེ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ ཁྲི་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐོ་
གིས་ སྟོན་ཁྲིའི་ས་སྟོང་འཐོན་པའི་ལུ་གྱི་ཉིན་གངས་བདུན་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
འབྲི་ཤོག་༤ པའི་ཤོག་ ས་སྟོང་འདི་གི་སྟོར་ལས་ རྫོང་བདག་ལུ་བརྟེན་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་དགོ།

Chapter 15 Committee

Dzongkhag Tshogdu Standing Committee

219. A Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 188 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 establish the following Standing Committees:

- (a) a Rule Making Committee;
- (b) a Disciplinary Committee;
- (c) Monitoring and Evaluation Committee; and
- (d) any other Standing Committee, as and when it considers necessary.

Gewog Tshogde Standing Committee

220. A Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 188 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 establish the following Standing Committees:

- (a) a Rule Making Committee;
- (b) a Disciplinary Committee;
- (c) a Mediation Committee;
- (d) Monitoring and Evaluation Committee; and
- (e) any other Standing Committee, as and when it considers necessary.

Ad-hoc Committee

221. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde may, pursuant to section 195 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 establish an Ad-

ལེའུ་༡༥ པ།
ཚོགས་ཚུང་།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་།

༢༡༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༡༥༥ པའི་
དགོས་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་འདི་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༡། ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་ཅིག།

༢། སྤྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་ཅིག།

༣། ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་། དེ་ལས་

༤། དགོས་མཁོའི་ངོས་ལེན་དང་འབྲིལ་ གཞན་གང་རུང་གི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་།

༢༢༠. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༡༥༥
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་འདི་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༡། ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་ཅིག།

༢། སྤྲིགས་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་ཅིག།

༣། བང་སྤྲིགས་ཚོགས་ཚུང་ཅིག།

༤། ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་། དེ་ལས་

༥། དགོས་མཁོའི་ངོས་ལེན་དང་འབྲིལ་ གཞན་གང་རུང་གི་གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུང་།

སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་ཚུང་།

༢༢༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩
ཚན་མའི་དོན་ཚན་༡༩༥ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གལ་སྲིད་ཤེས་བྱ་དང་མ་ལྡན་པའི་གནད་ལུ་བརྟེན་ གནད་དོན་

hoc Committee if a matter cannot be resolved for want of adequate knowledge.

Responsibility of the Rule Making Committee

222. The responsibilities and functions of the Rule Making Committee shall include the following:

- (a) to ensure that the rules to be adopted do not contravene any provision of the Local Government Act of Bhutan, 2009 and any other laws in force in Bhutan;
- (b) to review its rules and procedures from time to time and make recommendations;
- (c) to perform such other functions as may be assigned by the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be.

Responsibility of the Disciplinary Committee

223. The responsibilities and functions of the Disciplinary Committee shall include the following:

- (a) to investigate complaint under clause 213 of these rules and regulations;
- (b) to fix a date for the Disciplinary Committee hearing and to serve the notice of the hearing upon the member charged with misconduct;
- (c) to summon the member charged with misconduct;
- (d) to hear and consider pleas in mitigation;
- (e) make orders or recommendations in accordance with clause 214 of these rules and regulations;
- (f) to submit a written statement of findings of fact and the reasons for its decision.

ཅིག་གྲོས་ཐག་ཚད་མ་ཚུགས་ཚེ་ སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གཞི་བཙུགས་འབད་ཚོག།

ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།

༢༢༢. ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ ལཱ་འགན་དང་བྱ་སྐོའི་ནང་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ཚུད་དགོ།

༡༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༥ ཅན་མ་དང་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་
ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་དང་རྒྱབ་འགལ་མེད་པའི་ བཅའ་ཡིག་ཚུ་ཆ་འཇོག་
འབད་ཚུགས་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་ནི་ལཱ།

༢༽ བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་ བྱ་སྐོའི་རིམ་པ་ཚུ་ ཅུས་དང་ཅུས་ཚོད་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲོས་འདེབས་
སུལ་ནི་ལཱ།

༣༽ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡངན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱུད་པའི་
གཞན་བྱ་སྐོའི་གང་རུང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལཱ།

སྤྱི་གསུམ་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་འགན།

༢༢༣. སྤྱི་གསུམ་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གི་ ལཱ་འགན་དང་བྱ་སྐོའི་ནང་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ཚུད་དགོ།

༡༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསུམ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༡༩ པའི་མངའ་འོག་གི་ཉེ་གསུམ་བཤད་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་
འབད་ནི།

༢༽ སྤྱི་གསུམ་ཁྲིམས་ཚོགས་ཚུང་གིས་ བྱ་སྐོའི་དན་པ་འབད་བའི་འཇུག་མི་ལུ་ ཉེས་འཇུགས་ཕོག་པའི་
འཇུག་ལུ་ སྤྱི་གསུམ་ཚོགས་ཚུང་གི་དོན་ཚན་ལས་ ཅུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་སྤྱི་གི་དང་ སྤྱི་གསུམ་གི་
བདེ་འཕྲིན་བྱིན་ནི།

༣༽ བྱ་སྐོའི་དན་པ་སྤྱི་གསུམ་ཚོགས་ཚུང་གི་ འབོད་བཀུག་འབད་ནི།

༤༽ ཡངས་ཆག་གི་ལུ་བསྐྱུལ་མི་ཚུ་འཇུག་གསུམ་དང་ རོས་ལེན་འབད་ནི།

༥༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསུམ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༡༩ པ་དང་འཇུག་ བཀུག་གཏན་ནི་ ཡངན་
གྲོས་འདེབས་འབད་ནི།

༦༽ བདེན་ཁུངས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་མི་ཚུ་དང་ གྲོས་ཚོད་དེའི་གནད་ཁུངས་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་སུལ་ནི།

Responsibility of the Mediation Committee

224. The Mediation Committee shall hear and resolve disputes that have been referred for mediation by the members under clauses 295 (f) and 297 (f) of these rules and regulations.

225. The Mediation Committee shall:

- (a) hear disputes of civil nature only; and
- (b) hear disputes that have been requested in accordance with the provisions of these rules and regulations.

Membership of Committee

226. A Standing Committee and Ad-hoc Committee shall comprise a minimum of three members.

Chairperson

227. The Chairperson or in his/her absence the Deputy Chairperson and in the absence of both, a member not intending to contest as a candidate at the election and chosen by the members present at the meeting shall preside over the election process.

228. The Gup or in his/her absence the Mangmi and in the absence of both, a member not intending to contest as a candidate at the election and chosen by the members present at the meeting shall preside over the election process.

Election of the members of a Committee

229. Election of Committee members shall be held soon after the reconstitution or establishment of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde or immediately after a vacancy occurs in the Committee or

ནང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལྷན་

༢༢༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༧༥ (ཆ) དེ་ལས་༢༧༦ (ཆ) པའི་མངའ་འོག་གི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་བཏང་མི་ཚོ་དང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་རྒྱུ་ ནང་སྐྱིག་དོན་ལུ་ སྤྲོད་ཚུགས་ན་དང་སེལ་ཐབས་འབད་དགོ།

༢༢༥. ནང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་རྒྱུ་འདི་གིས་

ཀ༽ ཞི་ཚོན་གྱི་གནས་སྤྲོད་ལུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཚོན་སྤྲོད་ཚུགས་རྒྱུ་མ་ཅིག་ སྤྲོད་ཚུགས་ན་འབད་དགོ། དང་

ཁ༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་གཞི་འདི་གི་ དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གསོལ་ལུ་ཕུལ་མི་ཚོ་དང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་རྒྱུ་ སྤྲོད་ཚུགས་ན་འབད་དགོ།

ཚུགས་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་འཇུག་དབང་

༢༢༦. གཏན་འཇགས་ཚུགས་རྒྱུ་དང་ སྐབས་ཐོབ་ཚུགས་རྒྱུ་དང་ རྩེད་ཤོས་འཇུག་མི་ཚུ་ ཚུད་དགོ།

ཁྱིམ་འཛིན་

༢༢༧. ཁྱིམ་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁོ་མོ་རའི་ཚད་ལུ་གསལ་སྐབས་ ཁྱིམ་འཛིན་འོག་མ་གིས་འབད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་གཉིས་ཆ་རང་མེད་ཚེ་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལས་ བཅག་འཇུག་དོ་འགྲན་འབད་ནི་ལུ་དམིགས་གཏང་མེད་མི་ འཇུག་མི་ཅིག་གཏམ་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་ བཅག་འཇུག་འབྲེལ་བྱ་ཅིམ་གྱི་ཚུགས་གཙོ་འབད་བཅུག་དགོ།

༢༢༨. ཁྱིམ་འཛིན་ ཡང་ན་ ཁོ་མོ་རའི་ཚད་ལུ་གསལ་སྐབས་ དམངས་མི་གིས་ཚུགས་གཙོ་འབད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་གཉིས་ཆ་རང་མེད་ཚེ་ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལས་ བཅག་འཇུག་དོ་འགྲན་འབད་ནི་ལུ་ དམིགས་གཏང་མེད་མི་ འཇུག་མི་ཅིག་གཏམ་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་ བཅག་འཇུག་འབྲེལ་བྱ་ཅིམ་གྱི་ཚུགས་གཙོ་འབད་བཅུག་དགོ།

ཚུགས་རྒྱུ་ཅིག་གི་འཇུག་མིའི་བཅག་འཇུག་

༢༢༩. ཚུགས་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་གྱི་འཇུག་མིའི་བཅག་འཇུག་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚུགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚུགས་སྟེ་བསྐྱར་འཇུག་སྤྲོད་ཚུགས་ ཡང་ན་ གཞི་བཅུགས་ལུ་ལུ་ ཡང་ན་ ཚུགས་རྒྱུ་དང་སྤྲོད་ཚུགས་སྤོང་འཐོན་པའི་དེ་མོན་དུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་སྤྲོད་ཚུགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༧༧ (ང) ༢༢༠(ཅ) དེ་ལས་༢༢༧ པའི་

when a Committee is established under clauses 219 (d), 220 (e) and 221 of these rules and regulations.

230. A Committee member shall be elected from among the members of the respective Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde in accordance with clause 30 to 53 of these rules and regulations.

Provided that the requirement to second the nomination does not apply to election of Committee members.

231. The Chairperson shall give notice of the day and time of the election to all the members of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, and to the Dzongdag for information at least seven days prior to the date of election of Committee members.

232. Notwithstanding anything contained in clause 46 of these rules and regulations, if there is only one contesting candidate the Presiding Officer shall forthwith declare such candidate to be duly elected to the Committee.

233. If no candidates are forthcoming in the election of a Committee member, then the Presiding Officer shall on his/her discretion appoint the member on the Committee.

234. A Co-opted member to an Ad-hoc Committee shall be appointed by the Chairperson or the Gup, as the case may be, in accordance with sections 198 and 199 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.

Chairperson of a Committee

235. A Committee shall elect a Chairperson of the Committee from among its members, in accordance with the provisions of these rules and regulations relating to elections.

Quorum

236. The quorum for a meeting of a Committee will be:

- (a) two-thirds of the total number of Committee members; or
- (b) such number of members as the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde decides.

Procedures for conduct of Committee meetings

237. All provisions relating to conduct of meetings in the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, so far as they are applicable, govern a Committee meeting, except the provision limiting the duration of speeches.

Notice of Committee meetings

238. The Chairperson of a Committee shall send a notice of the meeting to the members at least three working days before the meeting.

239. The notice in clause 238 of these rules and regulations shall specify the following:

- (a) date, time and place at which the meeting is to be held; and
- (b) business proposed to be transacted at the meeting.

Recording of recommendations

240. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall ensure that recommendations of its Committee are recorded in its minutes.

241. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall in its deliberation be aided by the opinion and recommendation of a Committee.

- ༡༽ ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུའི་ཁ་གྲངས་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་དགོ། ཡང་ན་
- ཁ༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་སྲོམ་ཐག་བཅད་པའི་ འཇུག་མི་ཁ་གྲངས་ ཅིག་ལུ་ཆ་བཞག་དགོ།

ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛོམས་གནང་ནིའི་ བྱ་སྤོའི་རིམ་པ།

- ༢༣༧. གསུང་བཤད་དུས་ཡུན་ཚད་སྒྲིག་གི་དགོངས་དོན་འདི་མ་གཏོགས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ ཚོགས་སྡེ་ནང་གི་ ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་དོན་ཆ་མཉམ་རང་ ཚོགས་ ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ལུ་ཡང་ གང་དག་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པ་ལུ་བྱུང་དགོ།

ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་བན་འཕྲིན།

- ༢༣༨. ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་ཁྱིམ་འཛིན་འདི་གིས་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ཞལ་འཛོམས་མ་རན་པའི་ ཉུང་ཤོས་ལཱ་འབད་བའི་ ཉིན་གྲངས་གསུམ་གྱི་གོང་ལུ་ བན་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་དགོ།
- ༢༣༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༣༥ པའི་བན་འཕྲིན་འདི་ནང་ ཁ་གསལ་བཀོད་དགོཔ་ཡང་
  - ༡༽ ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཨིན་པའི་ཚེས་གྲངས་ ཏུ་ཚེད་ དེ་ལས་ས་གནས།
  - ཁ༽ ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ འབད་དགོཔ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་གྱི་སྲོམ་འཆར།

སྲོམ་འདེབས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ནི།

- ༢༤༠. ཚོགས་ཚུང་གི་སྲོམ་འདེབས་བཀོད་མི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་སྲོམ་བཅུད་ ནང་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༢༤༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་སྲོམ་བསྟར་ནང་ ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གི་བསམ་འཆར་དང་སྲོམ་ འདེབས་ཀྱིས་རྒྱབ་རྟེན་འབད་དགོ།

Functions of Committees

242. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, shall determine the functions of each of its Committee by a resolution in addition to their responsibilities specified in these rules and regulations.
243. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, shall not prescribe the functions of Committees established under any other law and regulation, except if specifically mandated under that law or regulation in force.

Term of office

244. The term of office of every member of an Ad-hoc Committee and co-opted members shall be in accordance with sections 197 and 201 of the Local Government Act of Bhutan, 2009.
245. The members of a Standing Committee shall serve for one year from the date of the election or till he/she ceases to be a member of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, whichever is earlier.
246. Notwithstanding anything contained in clauses 244 and 245 of these rules and regulations, a member of a Committee whose term has expired is eligible for re-election.

ཚོགས་ཚུངསི་བྱ་སྒྲིག་

- ༢༤༢. ཚོགས་ཚུངསི་ལོ་ལོ་ལོ་བཞིན་གྱི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་དགོས་ཚུ་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཆེད་ འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གོ་སྐབས་ཚོད་ཅིག་གིས་ཐོག་ གཏུན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།
- ༢༤༣. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ བྲིམས་ལུགས་དང་སྒྲིགས་གཞི་ནང་ འོགས་སུ་བཀོད་པའི་གནང་བ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གཞན་ བྲིམས་ལུགས་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་འོག་འོག་གཞི་བཅུགས་ཡོད་པའི་ ཚོགས་ཚུངསི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་དགོས་ ཚུ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་མི་ཚོགས།

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན།

- ༢༤༤. སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་ཚུངསི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་མི་དང་ མོས་མཐུན་འཐབ་མི་ག་ར་གི་ ཡིག་ཚང་གི་གནས་ལུན་འདི་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༧༦ དང་ ༢༠༡ དང་འཁྲིལ་དགོ།
- ༢༤༥. གཏུན་འཁེལ་ཚོགས་ཚུངསི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་མི་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཆེས་གངས་ལས་འགོ་བཅུགས་ འོ་རོ་ གཅིག་གི་རིང་ཕྱག་ཕྱིད་ལུ་དགོས་ ཡང་ན་ འོ་མོ་ར་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཐབ་ མི་གཅིག་འབད་ནིའི་འཕྲོ་རྒྱུན་མ་ཆད་ཚུན་གྱི་རིང་ ག་ཉ་མི་ལུ་གནས་དགོ།
- ༢༤༦. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༤༤ དང་ ༢༤༥ ཅན་ ག་དེ་སྡེ་བཀོད་དེ་ཡོད་ཅུང་ ཚོགས་ཚུང་ ཅིག་གི་འཐབ་མི་གཅིག་ གནས་ལུན་ཚང་མི་ལུ་ཡང་ འོག་སྡེ་བཅག་འཐབ་འབད་ནིའི་ཁྱད་ཚད་ཡོད།

Chapter 16 Plans and Budget

Plans

247. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, subject to the guidelines issued by the Gross National Happiness Commission, have autonomy in formulating Five Year Plans and Annual Plans for the Dzongkhag and Gewog.
248. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall identify priorities, objectives and targets for the Five Year Plans within their jurisdiction.
249. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall formulate Five Year Plans for their respective Dzongkhag or Gewog in concurrence with national priorities and targets and within the budget ceiling determined by the government.

Provided that they formulate strategies and programmes based on their potentials and needs.

250. The stages of plan preparation shall include:
- (a) issuance of preliminary planning guidelines by Gross National Happiness Commission;
  - (b) holding review sessions by Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde to work out strategies to identify priorities and targets in line with the overall national goal;
  - (c) conduct of consultative workshops on the planning guidelines by Dzongkhag Planning Officer and Gewog Administrative Officer;
  - (d) issuance of final planning guidelines by Gross National Happiness Commission to commence the preparation of the Five Year Plan;
  - (e) holding *zomdus* for discussion and finalization of proposals

ལེབ་ཀྱི་པ།
འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུ།

འཆར་གཞི།

༢༤༧. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛེམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
བརྟན་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་དང་འབྲེལ་ རྗེ་ལག་དང་ཟེད་འོག་ཚུའི་ ལོ་ལྗེའི་འཆར་གཞི་དང་ ལོ་
བསྐྱར་གྱི་འཆར་གཞི་ཚུ་བརྩམ་ནིའི་རང་དབང་ཡོད།

༢༤༨. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དེའི་ལྷན་དབང་ནང་འཁོད་ཀྱི་ལོ་ལྗེའི་འཆར་གཞི་དོན་
ལུ་ གཙོ་རིམ་ དམིགས་དོན་ དེ་ལས་དམིགས་གཏང་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༢༤༩. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གཞུང་གིས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་ཡོད་མི་ འཆར་དཔུ་
གྱི་མཐོ་ཚད་ནང་འཁོད་ རང་སོའི་འབྲེལ་ཡོད་རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་ལོ་ལྗེའི་
འཆར་གཞི་ཚུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་རིམ་དང་ དམིགས་གཏང་དང་འབྲེལ་ཏེ་བརྩམ་དགོ།

ཨིན་རུང་ འཆར་གཞི་བརྩམ་ནིའི་ཐབས་ལམ་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ འོས་འབབ་དང་དགོས་མཁོ་ཚུ་དང་འབྲེལ་
དགོ།

༢༥༠. འཆར་གཞི་གྲ་སྒྲིག་གི་གོ་རིམ་ནང་ཚུད་དགོས་ཚུ་ཡང་

༡༽ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛེམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྟོན་འགྲོའི་འཆར་གཞི་བརྩམ་ཐངས་
ཀྱི་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་བརྟན་ནི།

༢༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་སྦྱར་བཏང་གྲུབ་ཐབས་དང་འབྲེལ་ རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཟེད་
འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གཙོ་རིམ་དང་ དམིགས་གཏང་ཚུ་རོས་འཛིན་འབད་ནིའི་ལཱ་འབད་ཐབས་
ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་རིམ་འཛོགས་ནི།

༣༽ རྗེ་ལག་འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་དང་ ཟེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འཆར་གཞི་ལམ་
སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་སྐོར་ གྲོས་བསྐྱར་གོ་བསྐྱར་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི།

༤༽ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛེམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ལོ་ལྗེའི་འཆར་གཞི་གྲ་སྒྲིག་འགོ་
བརྩམས་ནི་ལུ་ འཆར་གཞི་བརྩམ་ཐངས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་མཐའ་དབྱེད་བརྟན་ནི།

༥༽ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་མ་བརྩམས་གོང་ གྲོས་འཆར་གྱི་གྲོས་བསྐྱར་དང་ མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་དོན་

- prior to submission to the Gewog Tshogde;
- (f) preparation of a Gewog plan by the Gewog Tshogde based on the proposal submitted under sub-clause (e);
  - (g) submission of the Gewog Plan to the Dzongkhag Tshogdu for endorsement;
  - (h) preparation, prioritization and finalization of a Dzongkhag plan based on the Gewog Plans, proposals received from sectors and incorporating proposals involving inter-Gewog coordination;
  - (i) submission of the finalized Dzongkhag plan to the Department of Local Governance for review and onward submission to the Gross National Happiness Commission by the Dzongkhag Administration; and
  - (j) upon adoption of the Five Year plan by Parliament, the Dzongkhag Administration shall distribute it to all concerned agencies.

Provided that the Dzongkhag Tshogdu shall, pursuant to sub-clause (i) of these rules and regulations, amend any technical errors observed in the plan and so notified by the Department of Local Governance and the Gross National Happiness Commission.

Three Year Rolling Plan and Budget and Annual Plan and Budget

251. The Gewog extension offices shall be responsible for preparing the three year rolling plan and budget and annual plan and budget for their respective sectors and submit them to the Gewog Administrative Officer.
252. The Gewog Administrative Officer shall be responsible for consolidating the three year rolling plan and budget and annual plan and budget under clause 251 of these rules and regulations and that of the Gewog

ལས་ འཛོམས་འདུ་འགོ་འདྲན་འཐབ་ནི།

ཆ། རྣང་གསལ་དོན་ཚན་ (ཅ) པའི་གྲོས་འཆར་བཅུགས་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྟོག་འཇགས་
སྡེ་གིས་ རྟོག་འཇགས་གཞི་གསུམ་འབད་ནི།

ཇ། རྟོག་འཇགས་འདུ་ལུ་ རྟོག་འཇགས་དོན་ལུ་ རྟོག་འཇགས་གཞི་བཅུགས་ནི།

ཉ། རྟོག་འཇགས་གཞི་ རྟོག་འཇགས་ལས་སྟོན་པའི་གྲོས་འཆར་དང་ རྟོག་འཇགས་ལས་ལཱ་ལུ་
འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་འཆར་ནང་བཞུགས་མི་ཚུ་ལུ་གཞིར་བཞག་ རྟོག་འཇགས་
འདུའི་འཆར་གཞི་གསུམ་འབད་ནི་ གཙོ་རིམ་བཟུང་ནི་ དེ་ལས་ཐག་གཅད་འབད་ནི།

༡། ཐག་གཅད་ཀྱི་རྟོག་འཇགས་གཞི་འདི་ རྟོག་འཇགས་བདག་སྐྱོང་གིས་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་
ཁུངས་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ རྟོག་འཇགས་དགའ་སྐྱོད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་ནིའི་དོན་
ལུ་གཏང་དགོ།

ཐ། རྟོག་འཇགས་ཀྱིས་ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་ཆ་འཇོག་གུབ་པའི་ལུ་ རྟོག་འཇགས་བདག་སྐྱོང་གིས་ འབྲེལ་
ཡོད་ཆ་མཉམ་ལུ་བཀའ་ནི།

ཨིན་རུང་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་དང་ རྟོག་འཇགས་དགའ་སྐྱོད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱོགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ རྣང་གསལ་ (༡) པ་དང་ཆ་མཐུན་ལུ་ འཆར་གཞི་ནང་ཐབས་
རིག་གི་འཛོལ་བ་གང་རུང་ཅིག་ མཐོང་ཡོད་པའི་བརྗེ་འཕྲིན་འབད་མི་ལུ་ རྟོག་འཇགས་འདུ་དེ་གིས་ འཕྲི་
སྟོན་འབད་དགོ།

ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྐྱེལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ།

༡༤༡. རྟོག་འཇགས་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ རང་སེའི་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྐྱེལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ་ དེ་ལས་
ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ་གསུམ་འབད་དེ་ རྟོག་འཇགས་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་བཅུགས་དགོ།

༡༤༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱོགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༤༡ མངའ་འོག་གི་ ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྐྱེལ་འཆར་གཞི་དང་
འཆར་དཔུལ་ ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ་ དེ་ལས་རྟོག་འཇགས་སྡེའི་རྩིས་ཚང་ཡིག་ཚང་གི་
འཆར་གཞི་དང་འཆར་དཔུལ་དེ་ཚུ་ རྟོག་འཇགས་བསྐྱེད་འབད་ནི་དེ་ རྟོག་འཇགས་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་ཐོག།

Tshogde Secretariat.

253. The Gewog Tshogde shall review and approve the consolidated plan under clause 252 of these rules and regulations and submit it to the Dzongkhag Tshogdu for endorsement.
254. The sector offices in the Dzongkhag shall be responsible for preparing the three year rolling plan and budget and annual plan and budget for their respective sectors and submit them to the Dzongkhag Planning Unit.
255. The Dzongkhag Planning Unit shall consolidate the three year rolling plan and budget and annual plan and budget of the Dzongkhag in coordination with the Dzongkhag Finance Section and submit them to the Dzongkhag Tshogdu for approval.
256. The Dzongkhag Tshogdu shall upon according approval on the Plan and Budget under clauses 253 and 255 of these rules and regulations submit the plans and budget to the Department of Local Governance for onward submission to the Ministry of Finance.

Provided that the Dzongkhag Tshogdu concerned shall review and revise the budget in case the Department of Local Governance and the Ministry of Finance notify it of any technical errors observed in the budget so submitted.

Prioritisation of activities

257. The Dzongkhag Tshogdu may prioritize development activities contained in its Five Year Plan and accordingly inform the Government.
258. During the course of prioritization the Dzongkhag Tshogdu may divert planned activities from one gewog to the other in consultation with the concerned Gewog Tshogdes.
259. The Dzongkhag Tshogdu may *suo-moto* or based on the Gewog Tshogde resolution prioritize development activities not contained in its Five Year Plan.

- ༢༥༣. རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥༢ པའི་མངའ་འོག་གི་ཕྱོགས་
བསྐྱུས་འཆར་གཞི་འདི་རྒྱུ་ལྡན་ཞིབ་དང་ གནང་བ་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་རྒྱ་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཆ་
འཇོག་གྲུབ་ནི་དོན་ལུ་ཕུལ་དགོ།
- ༢༥༤. རྫོང་ཁག་སྡེ་ཚན་ཡིག་ཚང་རྒྱ་གིས་ རང་སའི་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྤྱིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ དེ་ལས་
ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་གྱི་སྤྲིག་འབད་འདི་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕན་ལུ་བཅུགས་དགོ།
- ༢༥༥. རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་དདུལ་ཕྱིས་སྡེ་ཚན་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་གི་ལོ་ངོ་
གསུམ་གྱི་རིམ་སྤྱིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྐྱར་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་གྱི་ཕྱོགས་
བསྐྱུས་འབད་དེ་ གནང་བ་གྲུབ་ནི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་བཅུགས་དགོ།
- ༢༥༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥༣ དང་༢༥༤ པའི་མངའ་འོག་
གི་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་གྲུབ་པའི་བྱུལ་ལུ་ དདུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་ལུ་
ཕུལ་ནི་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ལུ་བཏང་དགོ།

ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་དདུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་དང་ ས་གནས་གཞུང་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ལུ་ འཆར་དདུལ་ཕུལ་ཡོད་
མི་ནང་ ཐབས་རིག་གི་འཇོལ་བ་གང་རུང་ཅིག་མཐོང་སྟེ་བརྟེན་འཕྲིན་བཀོད་ཚེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་དེ་གིས་ འཆར་དདུལ་གྱི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ།

ལས་དོན་རྒྱུ་གཙོ་རིམ་བཟུང་ནི།

- ༢༥༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ནང་རྒྱུད་དེ་ཡོད་པའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་གཙོ་རིམ་
བཟུང་ཚོག་ནི་དང་ དེ་དང་འབྲེལ་ གཞུང་ལུ་སྟན་ལུ་ཕུལ་དགོ།
- ༢༥༨. ལས་དོན་རྒྱུ་གཙོ་རིམ་བཟུང་བའི་སྐབས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ལས་དོན་འདི་ རྟོག་འོག་ཅིག་ལས་རྟོག་
འོག་གཞན་ཁར་བཏང་ཚོག་ཨིན་རུང་ འབྲེལ་ཡོད་རྟོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་གནང་བ་ལེན་དགོ།
- ༢༥༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་འོག་ཚོད་ཀྱི་གཞི་གནད་ཐོག་ ལོ་ལྔའི་
འཆར་གཞི་ནང་མ་རྒྱུད་པའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་གཙོ་རིམ་བཟུང་ཚོག་།

Provided that the Dzongkhag Tshogdu shall, prior to according approval on any activity not included in the Five Year Plan, submit to the Department of Local Governance for review and incorporation in the annual plan in consultation with the Gross National Happiness Commission.

Implementation of planned activities

260. The sector offices in the Dzongkhag shall be responsible for implementing the programmes and projects in the Dzongkhag.
261. The Gewog Tshogde Secretariat and Gewog Extension Offices shall be responsible for implementing the programmes and projects in the Gewogs.

Assistance by the Administration

262. The Dzongkhag Administration shall provide technical advice and support in the compilation, preparation and implementation of Five Year Plans, Annual Plans and Budget to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.

ཡིན་ཅུང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ནང་མ་ཚུད་པའི་ལས་དོན་གང་ཅུང་གི་ཆ་འཇོག་
གྲུབ་ཡོད་མི་འདི་ ས་གནས་གཞུང་སྲོང་ལས་ཁུངས་ལུ་རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཇོམས་ལྷན་ཚོགས་
དང་གོས་བསྐྱོན་ཐོག་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ ལོ་བསྟར་གྱི་འཆར་གཞི་ནང་བཅུགས་ཐབས་ལུ་སྤུལ་དགོ།

འཆར་གཞི་བཅུམས་པའི་ལས་དོན་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབ།

- ༢༦༠. རྫོང་ཁག་ནང་གི་ ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་འགན་ཁུར་འདི་ རྫོང་ཁག་གི་སྡེ་
ཚན་ཁག་གི་ཡིག་ཚང་ཚུ་ལུ་ཕོག།
- ༢༦༡. རྫོང་ཁག་ནང་གི་ ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་འགན་ཁུར་འདི་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་སྡེའི་དྲུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་དང་ རྫོང་ཁག་རྒྱ་སྦྱོང་ཡིག་ཚང་ཚུ་ལུ་ཕོག།

བདག་སྲོང་གིས་གྲོགས་རམ།

༢༦༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ལོ་ལྔའི་འཆར་གཞི་ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞི་དང་ འཆར་
དུལ་ཚུའི་བསྐྱོན་གྲངས་སྒྲིག་དང་གྲ་སྒྲིག་ དེ་ལས་ལག་ལེན་དངོས་ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲོང་གིས་
ཐབས་རིག་གི་གྲོས་འབུལ་དང་རྒྱབ་སྲོལ་འབད་དགོ།

Chapter 17

Monitoring and Evaluation

263. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, subject to the monitoring and evaluation system and procedures formulated by the Gross National Happiness Commission, conduct monitoring and evaluation of development policies, plans and projects.

Dzongkhag level

264. The Dzongkhag Tshogdu shall act as the Monitoring and Evaluation Committee.

265. The Monitoring and Evaluation Committee established under clause 264 of these rules and regulations shall comprise:

(a) the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu as the ex-officio Chairperson; and

(b) the members of the Dzongkhag Tshogdu as members.

266. The Dzongdag shall participate in the Monitoring and Evaluation Committee meetings, and may invite Dzongkhag sector heads and officials from relevant agencies to participate in the meeting.

267. The Dzongkhag Planning Unit shall act as the Monitoring and Evaluation Coordinator and support the Monitoring and Evaluation Committee and coordinate monitoring and evaluation activities in the Dzongkhag.

Duties of Monitoring and Evaluation Committee

268. The Monitoring and Evaluation Committee shall:

(a) be responsible for reviewing and making decision on issues related to development policies, programmes and projects;

ལེབ་ལྷན་ པ།
ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབབ་དེ།

༢༤༩. རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་ལས་ ལྷ་རྟོག་འབབ་ནི་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ དེ་
ལས་བྱ་སྐོའི་རིམ་པ་རྒྱ་བཟོ་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འཕེལ་ཚོགས་སྡེ་གིས་གོང་
འཕེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ འཆར་གཞི་དང་ལས་འགུལ་རྒྱུ་ལྷ་རྟོག་འབབ་ནི་དང་དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

རྒྱུ་ལྷན་གནས་ཚད།

༢༥༠. རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུ་འདི་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་སྡེ་ལྷ་འབབ་དགོ།
༢༥༡. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༢༥༤ མངའ་འོག་གཞི་བརྒྱགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་
ཚོགས་རྒྱུ་འདི་ནང་རྒྱུ་དགོ་ཡང་

- ༡༽ ལྷ་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་ཨིན་པའི་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུ་འདི་ལྷ་འཛིན། དེ་ལས་
- ༢༽ རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་འདུ་འདི་འབྲུས་མི་རྒྱུ་ འབྲུས་མི་སྡེ།

༢༥༢. རྒྱུ་ལྷན་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷ་འཛིན་ལས་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ་པ་དང་
ལྷ་འཛོམས་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ རྒྱུ་ལྷན་གི་སྡེ་ཚན་འགོ་འཛིན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་རྒྱུ་
ལས་ འགོ་དཔོན་རྒྱུ་མཐོན་བཅའ་འབབ་ཚོགས།

༢༥༣. རྒྱུ་ལྷན་འཆར་གཞི་སྡེ་ལྷན་འདི་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་པ་འབབ་དེ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་
ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་རྒྱ་བཟོ་འབབ་དེ་ རྒྱུ་ལྷན་ནང་ལུ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་རྒྱུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་
དགོ།

ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷ་འགན་ཁུར།

༢༥༤. ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུ་འདི་གིས་
༡༽ ལས་རིམ་དང་ ལས་འགུལ་རྒྱུ་ དེ་ལས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་རྒྱུ་
གོས་ཐག་ཚད་ནི་གི་ལྷ་འགན་འབབ་དགོ།

- (b) review Three Year Rolling Plan and Budget and Annual Plan and Budget of the Dzongkhag before endorsement by the Dzongkhag Tshogdu and submission to the Department of Local Governance and the Ministry of Finance;
- (c) review implementation status of the Dzongkhag and Gewog Plans;
- (d) identify implementation problems and issues;
- (e) issue directives and feedback for readjustments or reprioritization of plans and resolving implementation problems and issues;
- (f) endorse the Dzongkhag Annual Progress Reports, Mid-Term and Terminal Reports for submission to the Department of Local Governance for onward submission to Gross National Happiness Commission and Parliament; and
- (g) ensure that implementation entities in the Dzongkhag are accountable for the performance of their respective programmes and projects.

Gewog level

269. The Gewog Tshogde shall act as the Monitoring and Evaluation Committee.
270. The Monitoring and Evaluation Committee established under clause 269 of these rules and regulations shall comprise:
- (a) the Gup as the ex-officio Chairperson; and
  - (b) the members of the Gewog Tshogde as members.
271. The extension staff, principals of schools, health in-charge and officials from relevant agencies shall participate in the Monitoring and Evaluation Committee meetings.
272. The Gewog Administrative Officer shall act as the Monitoring and Evaluation Coordinator, support the Monitoring and Evaluation

- ཁ། རྫོང་ཁག་གི་ ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ དེལས་ལོ་བསྐྱར་གྱི་
འཆར་གཞི་དང་འཆར་དངུལ་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་གོང་དང་ ས་
གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ དེལས་དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་ལུ་མ་སྤུལ་གོང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་
དགོ།
- ག། རྫོང་ཁག་དང་མེད་འོག་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་འི་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་ བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་དགོ།
- ང། ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་ གནད་དོན་ཚུ་ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- ཅ། འཆར་གཞི་ཚུ་ ལོག་སྟེ་མགོ་སྟོམ་ ཡང་ན་ ལོག་སྟེ་གཙོ་རིམ་བཟུང་ནི་དང་ ལག་ལེན་དངོས་
འབབ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ དེལས་གནད་དོན་ཚུ་སེལ་ནི་ལུ་ བཀོད་བྱབ་དང་བསམ་ལན་བཀོད་དགོ།
- ཆ། རྫོང་ཁག་གི་ལོ་བསྐྱར་གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལུ་ ལོ་ཕྱིད་དང་ ལོ་མཇུག་གི་སྟན་ལུ་ཚུ་ ས་གནས་
གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལྷན་ཚོགས་དང་ སྤྱི་
ཚོགས་ལུ་སྤུལ་ནི་དོན་ལས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་དགོ། དེལས་
- ཇ། རྫོང་ཁག་ནང་གི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རང་སེལ་ལས་རིམ་དང་
ལས་འགུལ་ཚུ་འི་ལག་ལེན་གྱི་འགན་ཁུངས་ལོ་དཔ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

མེད་འོག་གི་གནས་ཚད།

- ༢༤༩. མེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་སྡེ་ལུ་འབད་དགོ།
- ༢༥༠. བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༢༤༧ མངའ་འོག་གཞི་བཙུགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་
ཚོགས་ཚུང་འདི་ནང་ཚུད་དགོས་ཡང་
  - ༡། ལྷ་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་ཨིན་པའི་རྒྱུ་ དེལས་
  - ཁ། མེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་འི་འབྲས་མི་ཚུ་ འབྲས་མི་སྡེ།
- ༢༥༡. རྒྱ་སྦྱིད་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ སློབ་གྲུའི་དབུ་འཛིན་ཚུ་ གསོ་བའི་མགྱིན་ཚབ་ དེལས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་འཛིན་ཁག་
གི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ།
- ༢༥༢. མེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འགོ་འབྲེན་པ་སྡེ་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་

Committee and coordinate monitoring and evaluation activities in the Gewog.

Duties of Monitoring and Evaluation Committee

273. The Monitoring and Evaluation Committee shall:

- (a) be responsible for making decision on issues related to development policies, programmes and projects;
- (b) review Three Year Rolling Plan and Budget, Annual Plan and Budget of the Gewog before the endorsement by the Gewog Tshogde and submission to the Dzongkhag Tshogdu;
- (c) review implementation status of the Gewog Plans;
- (d) identify implementation problems and issues;
- (e) provide feedbacks to the implementing entities in the Gewog; and
- (f) ensure that implementing entities are accountable for the performance of their respective sector plans in the Gewog.

Progress report

274. The Dzongkhag sector offices shall prepare their detailed progress reports while the Gewog extension offices and other implementing agencies at the Gewog level shall prepare their detailed progress reports for submission to the Dzongkhag and Gewog Monitoring and Evaluation Committee, as the case may be.

275. The Dzongkhag Planning Unit and the Gewog Administrative Officer shall, for the purpose of clause 274 of these rules and regulations, ensure that implementing agencies complete the preparation of progress reports.

276. The Dzongkhag Planning Unit and Gewog Administrative Officer shall

ཚུང་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་དང་ རྟེན་འཇུག་ནང་ལུ་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཁུར།

༡༧༩. ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་འདི་གིས་

༡༧༩ ལས་རིམ་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ དེ་ལས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལུ་
བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ གོ་ས་ཐག་ཚོད་ནི་གི་ལཱ་འགན་འབག་དགོ།

༡༧༩ རྟེན་འཇུག་ལུ་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིམ་སྒྲིལ་འཆར་གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ དེ་ལས་ལོ་བསྟར་གྱི་འཆར་
གཞི་དང་འཆར་དདུལ་ཚུ་ རྟེན་འཇུག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཆ་འཛོགས་མ་གྲུབ་གོང་དང་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་ལུ་མ་ཕུལ་གོང་ལས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

༡༧༩ རྟེན་འཇུག་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་འི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

༡༧༩ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་ གནད་དོན་ཚུ་ངོས་འཛོན་འབད་དགོ།

༡༧༩ རྟེན་འཇུག་ནང་གི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཚུ་ལུ་ བསམ་ལན་བཀོད་དགོ།

༡༧༩ རྟེན་འཇུག་ནང་གི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རང་སོའི་ལས་རིམ་དང་
ལས་འགུལ་ཚུ་འི་ལག་ལེན་གྱི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལུ།

༡༧༩. རྫོང་ཁག་སྡེ་ཚོན་ཁག་གི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྟན་ལུ་ཁ་གསལ་ཚུ་ ག་སྒྲིག་འབད་
དགོཔ་དང་ རྟེན་འཇུག་རྒྱ་སྐྱེད་ཡིག་ཚང་ཚུ་དང་ རྟེན་འཇུག་གནས་ཚད་ལུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ལས་
སྡེ་གཞན་ཚུ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟན་ རྫོང་ཁག་དང་རྟེན་འཇུག་གི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་
ཕུལ་ནི་དོན་ལས་ གྲུབ་འབྲས་གི་སྟན་ལུ་ཁ་གསལ་ཚུ་ག་སྒྲིག་འབད་དགོ།

༡༧༩. རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕན་དང་ རྟེན་འཇུག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་
དོན་ཚོན་ལྟེང་ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ གྲུབ་འབྲས་སྟན་ལུ་ ག་
སྒྲིག་འབད་ཚར་ཏེ་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༡༧༩. རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕན་དང་ རྟེན་འཇུག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྫོང་བདག་དང་ཁཔོ་ལུ་ བསྐྱར་

submit progress reports to the Dzongdag and the Gup respectively on a quarterly basis for review and onward submission to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde for endorsement.

277. The Dzongdag shall table the progress report before the Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee. The consolidated summary progress report shall be presented by the Dzongkhag Planning Officer and the Dzongkhag sector heads and the Gups shall present the detailed progress report of their respective sectors and Gewogs.

Review and feedback mechanism

278. The Dzongkhag and Gewog Monitoring and Evaluation Committees shall review their respective Progress Report and implementation status.
279. The Dzongkhag and Gewog Monitoring and Evaluation Committees shall deliberate on issues, make decisions and recommendations for resolving problems and issues that are within their authority.
280. The Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee shall refer problems and issues which require major re-planning or re-designing of programmes and projects to the Department of Local Governance for onward submission to the Gross National Happiness Commission.
281. The Gewog Monitoring and Evaluation Committee shall refer problems and issues which require major re-planning or re-designing of programmes and projects to the Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee and the Dzongkhag Administration.

Evaluation at the Dzongkhag level

282. The Dzongkhag Planning Unit shall be responsible for coordinating and managing evaluations in the Dzongkhag.
283. The Dzongkhag Planning Unit shall present the findings of the evaluation to the Dzongkhag Monitoring and Evaluation Committee

ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལས་ ལྷོ་འོ་འཁོ་ལེ་བར་ན་ གྲུབ་འབྲས་སྟེན་ལུ་ཚར་ལེ་ཕུལ་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་བདག་དང་ཚལོ་
གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཚེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཆ་འཇོག་དོན་ལས་ཕུལ་དགོ།

༢༡༧. རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ གྲུབ་འབྲས་སྟེན་ལུ་འདི་ རྫོང་བདག་གིས་ཕུལ་དགོཔ་དང་
ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱི་བཅུད་བཏོན་གྲུབ་འབྲས་སྟེན་ལུ་འདི་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་འགོ་དཔོན་དང་ རྫོང་ཁག་སྡེ་
ཚན་ཁག་གི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ཕུལ་དགོ། དེ་ལས་ཚལོ་ཚུ་གིས་ ཁོང་འདི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་ ཚེད་
འོག་གི་གྲུབ་འབྲས་སྟེན་ལུ་འགསལ་ཕུལ་དགོ།

བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསམ་ལན་གྱི་ཐབས་ལམ།

༢༡༨. རྫོང་ཁག་དང་ཚེད་འོག་གི་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་གྲུབ་འབྲས་སྟེན་ལུ་དང་ལག་
ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

༢༡༩. རྫོང་ཁག་དང་ཚེད་འོག་གི་ ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ དེའི་དབང་འཛིན་ནང་འཁོད་ཀྱི་དཀའ་
ངལ་དང་ གནད་དོན་སེལ་ཐབས་ལུ་ གོ་ས་བསྐྱར་འབད་དེ་ གོ་ས་ཚོད་དང་གོ་ས་འདེབས་བཏོན་དགོ།

༢༢༠. ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུ་ལུ་ མང་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་ལོག་སྟེ་བརྩམ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཀོད་སྒྲིག་ལོག་
སྟེ་འབད་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་
ཚོགས་ཚུང་གིས་ ས་གནས་གཞུང་སྲོང་ལས་ཁུངས་ལུ་བཏང་དགོཔ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱིད་དཔལ་
འཛེམས་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

༢༢༡. ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་ཚུ་ལུ་ མང་ཆེ་བའི་འཆར་གཞི་ལོག་སྟེ་བརྩམ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཀོད་སྒྲིག་ལོག་
སྟེ་འབད་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་ཚུ་ ཚེད་འོག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་
ཚོགས་ཚུང་གིས་ རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་དང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲོང་ལུ་ཕུལ་དགོ།

རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།

༢༢༢. རྫོང་ཁག་ནང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དང་འཛིན་སྲྀང་འཐབ་དགོ་པའི་ལཱ་འགན་འདི་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་
སྡེ་ཕན་ལུ་ཡོག།

༢༢༣. དབྱེ་ཞིབ་ཐོག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ཚེ་ རྫོང་ཁག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ཚོགས་
ཚུང་གིས་བསམ་ལན་ཚུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་འབད་མི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་ གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་

and be responsible for communicating feedbacks of the Committee to the implementing and other relevant agencies.

Evaluation at the Gewog level

284. The Gewog Administrative Officer shall be responsible for coordinating and managing evaluations in his/her Gewog.
285. The Gewog Administrative Officer shall present the findings of the evaluation to the Gewog Monitoring and Evaluation Committee and shall be responsible for communicating feedbacks of the Committee to the implementing and other relevant agencies.

Frequency of evaluation meeting

286. Two main meetings shall be arranged to assess the performance of development policies, strategies, programmes and projects:
- (a) Mid Term Review which shall be organized towards the middle of the annual plan period; and
  - (b) Terminal Review which shall be organized towards the end of the annual plan period.

Provided that the Committees may, as and when they consider necessary, organize internal reviews to facilitate efficient decision making.

Annual report

287. The Chairperson shall present the annual report specified in section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 to the Dzongkhag Tshogdu session.
288. The Gup shall submit the annual report specified in section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 to the Gewog Tshogde session.

བརྒྱན་འབྲེལ་འཐབ་ཅིའི་འགན་ཁུར་འདི་ རྫོང་ཁག་འཆར་གཞི་སྡེ་ཕྱན་ལུ་ལོག།

ཆེད་འོག་གནས་ཚད་ལུ་དབྱེ་ཞིབ།

- ༢༤༢. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་ ཁོ་/མོ་རའི་ཆེད་འོག་ནང་ དབྱེ་ཞིབ་གི་མཉམ་འབྲེལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་ལཱ་འགན་ལོག།
- ༢༤༤. དབྱེ་ཞིབ་ཐོག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ཚེ་ ཆེད་འོག་ལྷ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་བསམ་ལན་ཚུ་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་འབད་མི་ལས་སྡེ་ཚུ་དང་ གཞན་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ བརྒྱན་འབྲེལ་འཐབ་ཅིའི་འགན་ཁུར་འདི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ལུ་ལོག།

དབྱེ་ཞིབ་ཞལ་འཛོམས་གི་ལན་གྲངས།

- ༢༤༦. ལས་རིམ་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ དེ་ལས་གོང་འཕེལ་གི་སྲིད་བྱུས་ཚུའི་ལག་ལེན་ཐབས་ལམ་ཚུ་བརྟག་ཞིབ་འབད་ནི་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་གལ་ཅན་གཉིས་འཚོགས་ནིའི་གྲ་སྒྲིག་འབད་དགོ་པ་ཡང་
  - ༡༧ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་དུས་ཡུན་གི་བར་མཚམས་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་པའི་ ལོ་ཕྱིད་བསྟར་ཞིབ། དེ་ལས་
  - ༡༨ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་དུས་ཡུན་གི་མཇུག་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ་པའི་ ལོ་མཇུག་བསྟར་ཞིབ།
- ཨིན་རུང་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ བཤམ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་འོས་འབབ་འབྱུང་ཚེ་ ཕན་ཐོགས་ཆེ་བའི་གོ་དོན་ཚོད་བཟོ་ནིའི་མཐུན་ཆེན་ལུ་ བཤམ་འཁོད་བསྟར་ཞིབ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཚོག།

ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ།

- ༢༤༧. ཨི་འཛིན་གྱིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༤༧ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ་འདི་ཕྱུལ་དགོ།
- ༢༤༨. རྒྱལ་གིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༤༧ པའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ་འདི་ཕྱུལ་དགོ།

Publication of report

289. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariat shall:

- (a) make all semi-annual progress report available for inspection by the public; and
- (b) send a copy of the report to the Department of Local Governance and the Gross National Happiness Commission.

290. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde Secretariat shall make annual reports under clauses 287 and 288 of these rules and regulations available for inspection by the public.

སྙན་ལུ་བཀའ་སྲུང་།

༢༤༩. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྗེ་ལོག་ཚོགས་སྲིའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་

༡། མི་དམངས་ཀྱིས་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ ལོ་བསྟར་གྱི་ལེན་ཐངས་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྙན་ལུ་ཚུ་ ཐོབ་
ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ།

༢། ས་གནས་གཞུང་སྲིའི་ལས་ཁུངས་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱོར་དཔལ་འཛོམས་སྙན་ལུ་ཚོགས་ལུ་
སྙན་ལུ་འབྲེལ་ཅིག་སྲུང་དགོ།

༢༥༠. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་། རྗེ་ལོག་ཚོགས་སྲིའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱོགས་གཞི་འདི་
གི་དོན་ཚན་༢༤༧ དང་༢༤༨ པའི་མངའ་ལོག་གི་ལོ་བསྟར་སྙན་ལུ་ཚུ་ མི་དམངས་ཀྱི་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ཐོབ་
ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ།

Chapter 18

Powers and Functions of Members

Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu

291. The Chairperson shall exercise powers and functions in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009, these rules and regulations and any other relevant laws.
292. The Chairperson shall, in addition to the powers and functions specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009:
- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesum* in the Dzongkhag;
  - (b) be responsible for managing assets of the Dzongkhag Tshogdu secretariat including its procurement and disposal in accordance with the Financial Rules and Regulations and the Procurement Manual;
  - (c) monitor the implementation of the development plans, orders and decisions;
  - (d) ensure that public is informed of the activities of the Dzongkhag Tshogdu through the members;
  - (e) maintain decorum and order in the Dzongkhag Tshogdu meetings in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
  - (f) ensure that copies of the minutes of Dzongkhag Tshogdu meetings are maintained;
  - (g) report promptly to the Dzongdag in case of breach of public peace and law and order situation in the Dzongkhag;
  - (h) issue orders based on the decisions of the Dzongkhag Tshogdu;

ལེབ་ཀྱི་པ།
འཇུག་མི་ཚུ་འདྲི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་།

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན།

༢༩༡. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མ་དང་ དེ་ལས་བཅའ་ཡིག་དང་
སྒྲིགས་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ཚུ་འདྲི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་ཚུ་
འཐབ་དགོ།

༢༩༢. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མ་འདི་ནང་ཚེད་དམིགས་བཞོད་པའི་
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་འཁྲོལ་སྒྲོང་ལུ་

༡༧༽ ཚོང་ལག་ནང་ལུ་ སྒྲིགས་ལམ་ཚོས་གསུམ་བདག་འཛིན་ ཡར་ཤལ་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྐྱོད་འཐབ་
དགོ།

༡༨༽ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་དབང་ཚད་ཡིག་ཚང་གི་རྒྱ་དངོས་འཛིན་སྐྱོད་ཅིས་ཏེ་ མཁོ་སྐྱབ་དང་དབྱ་
བཞོའི་འགན་ཁུར་ཚུ་ དེའུ་ཅིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ དེ་ལས་མཁོ་སྐྱབ་ཕྱོགས་དེབ་
དང་འབྲེལ་འབག་དགོ།

༡༩༽ བོང་འཕེལ་འཆར་གཞི་ བཀའ་རྒྱ་ དེ་ལས་གོས་ཚོད་ཚུ་འདྲི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཀྱི་ལྷ་རྟོག་
འབད་དགོ།

༢༠༽ འཇུག་མི་ཚུ་བརྒྱུད་དེ་ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་སྒྲོང་ མི་དམངས་ལུ་བདེ་དོན་ལྷབ་
ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢༡༽ འཇུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མ་འདི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཚོང་
ལག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ནང་གི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་དང་ གོ་རིམ་རྒྱུན་སྐྱོད་འཐབ་དགོ།

༢༢༽ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ཚུ་འདི་ གོས་བཅུད་ཚུ་གི་འདུ་རྒྱུན་སྐྱོད་འཐབ་ཡོད་པ་ ངེས་
བདེན་བཟོ་དགོ།

༢༣༽ ཚོང་ལག་ནང་གི་མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ དེ་ལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་
ལས་འགལ་མི་འབྱུང་ཚེ་ དེ་མོད་དུ་ ཚོང་བདག་ལུ་སྤྲོད་ལུ་འབད་དགོ།

༢༤༽ ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་གོས་ཚོད་ཚུ་འདི་གཞི་གནད་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་ཚུ་བཏོན་དགོ།

- (i) convene special sessions of the Dzongkhag Tshogdu if required, in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (j) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (k) present before the Dzongkhag Tshogdu the annual report for the purpose of section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009;

Chairperson of the Gewog Tshogde

293. The Gup as the Chairperson of the Gewog Tshogde and head of the Gewog shall, in addition to the powers and functions specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009:

- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesum* in the Gewog;
- (b) be responsible for managing Gewog assets including its procurement and disposal in accordance with the Financial Rules and Regulations and Procurement Manual;
- (c) authorize payment for works, procurements and administrative claims in accordance with Financial Rules and Regulations;
- (d) accord financial sanction of activities up to limits stipulated in the Financial Rules and Regulations;
- (e) approve tours of Gewog Administrative Officer and personnel under clause 349 of these rules and regulations;
- (f) approve leave of absence of the Gewog Administrative Officers and the personnel under clause 349 of these rules and regulations;
- (g) be the Chairperson of the Gewog Tender Committee;
- (h) oversee the affairs of the Gewog including the enforcement and

- ༡༽ གལ་སྲིད་ དགོས་མཁོ་བྱུང་ཚེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་
དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ རྗེས་ལག་ཚོགས་འདུའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འཇུག་ལ་འཚོགས་དགོ།
- ༢༽ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འབའ་གན་སྤུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཚེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།
- ༣༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༡༤༢ པའི་དོན་ཚན་གྱི་
དགོས་མཁོ་ལུ་ ལོ་བསྟར་གྱི་སྟུན་ལུ་འདི་ རྗེས་ལག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྤྱོད་འབད་དགོ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན།

- ༢༩༩. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཆེད་འོག་གི་འགོ་འཛིན་འབད་མི་ཚམས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་
གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྐྱོའི་ལ་སྐོང་ལུ་
  - ༡༽ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ སྤྱིགས་ལམ་ཚོས་གསུམ་བདག་འཛིན་ ཡར་ཤལ་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྐྱོང་འབབ་
དགོ།
  - ༢༽ ཆེད་འོག་གི་རྒྱ་དངོས་འཛིན་སྐྱོང་ཕྱིས་ཏེ་ མཁོ་སྐྱབ་དང་དཔུ་བགོའི་འགན་ཁུར་ཚུ་ དངུལ་ཕྱིས་
བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ དེ་ལས་མཁོ་སྐྱབ་ཕྱོགས་དེབ་དང་འཁྲིལ་འབག་དགོ།
  - ༣༽ དངུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་དང་འཁྲིལ་ ལཱ་གཡོག་ མཁོ་སྐྱབ་དང་བདག་སྐྱོང་ཐོབ་
བརྗེད་དོན་ལུ་ དངུལ་སྐྱོད་ཀྱི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
  - ༤༽ དངུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ནང་བཀོད་པའི་ཚད་གཞི་ཚུན་གྱི་ལས་དོན་ཚུའི་ དངུལ་
འབྲེལ་གྱི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
  - ༥༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤༩ ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཚུ་དང་ཆེད་འོག་
བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ཚུའི་ བལྟ་སྐྱོར་གནང་བ་གནང་ནི།
  - ༦༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤༩ ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཚུ་དང་ཆེད་འོག་
བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་ཚུའི་ ཆད་ལུགས་ངལ་གསོའི་གནང་བ་གནང་ནི།
  - ༧༽ ཆེད་འོག་གི་རིན་བསྐྱར་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ ཁྲི་འཛིན་འབད་དགོ།
  - ༨༽ ཆེད་འོག་གི་འབྲེལ་དོན་ཚུའི་བལྟ་སྐྱོར་འབད་ནི་ཕྱིས་ཏེ་ གོང་འཕེལ་གྱི་འཆར་གཞི་ བཀོད་རྒྱ་

- implementation of development plans, orders and decisions;
- (i) report promptly to the Dzongdag in case of breach of public peace and law and order situation in his/her Gewog;
  - (j) maintain decorum and order in Gewog Tshogde meetings in accordance with the provisions of the Local Government Act of Bhutan, 2009;
  - (k) issue orders based on decisions of the Gewog Tshogde;
  - (l) verify rural insurance claims for submission to the Dzongkhag Administration;
  - (m) verify applications for timber, fuel wood and any other facilities;
  - (n) verify applications for transfer of census, birth and death registration, and any other information;
  - (o) verify application for issuance and transfer of *Thram*;
  - (p) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
  - (q) monitor the status of work, as well as the status of funds approved by the Gewog Tshogde for activities contained in the plans;
  - (r) present before the Gewog Tshogde the annual report for the purpose of section 147 of the Local Government Act of Bhutan, 2009; and
  - (s) be responsible for mobilization of work force under his/her jurisdiction for development activities within the Gewog.

Power to write-off

294. In accordance with the provisions of the Public Finance Act of Bhutan, 2007, the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu and the Gup may write-off losses of public money or assets within his/her jurisdiction

དེལས་གྲོས་ཚད་ཚུའི་བསྐྱར་སྒྲིབ་དང་ ལག་ལེན་དངོས་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༡༽ ཁོ་མོ་འདི་ཚེད་འོག་ནང་གི་མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ དེལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་གནས་
སྐྱོད་ཚུལ་འགལ་མི་འབྱུང་ཚེ་ དེ་མོ་ད་ལྟོ་ རྒྱུ་ལུ་སྐྱོད་འབད་དགོ།

༢༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ཚེད་
འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་གི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་དང་ གོ་རིམ་རྒྱུ་སྒྲིབ་འབྲེལ་དགོ།

༣༽ ཚེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་ཚད་ཚུའི་གཞི་གནད་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་ཚུ་བཏོན་དགོ།

༤༽ རྒྱུ་ལུ་བདག་སྐྱོང་ལུ་སྤུལ་ནི་དོན་ལས་ རྒྱུ་ལུ་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟེན་བཅའ་གི་ཐོབ་བརྗོད་འབྱུང་འབད་
དགོ།

༥༽ འཛིན་ཆས་ ཐབས་འཛིན་ དེལས་གཞན་མཐུན་རྒྱུ་ཚུའི་ལྷན་ལུ་ རྒྱུ་ལུ་འབྱུང་འབད་དགོ།

༦༽ མི་རྩིས་སྒྲིབ་འོག་ལྷན་ལུ་ ཨ་ལོ་གསར་སྐྱེས་ འཛིན་ཆ་ཐོབ་དང་ བད་དོན་གཞན་ཚུ་རྒྱུ་ལུ་འབྱུང་འབད་
ནི།

༧༽ ཁྲམ་གསར་པ་ལེན་ནི་དང་ ཁྲམ་སྒྲིབ་འབད་ནིའི་ལྷན་ལུ་འབྱུང་འབད་ནི།

༨༽ རྒྱུ་དངོས་གསལ་བསྐྱུགས་གི་འབད་གན་སྤུལ་ཡོད་མི་ལ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཚེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཟུགས་དགོ།

༩༽ འཆར་གཞི་ནང་ཚུད་ཡོད་པའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་གནང་བ་གྲུབ་
ཡོད་པའི་ལུ་གི་གནས་སྐྱོངས་ དེ་མ་ཚད་ མ་དངུལ་གི་གནས་སྐྱོངས་ཚུ་ལུ་ལྷན་ཞུགས་འབད་དགོ།

༡༠༽ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚད་༡༤༧ པའི་དོན་ཚད་གི་
དགོས་མཁོ་ལུ་ ལོ་བསྐྱར་གི་སྐྱོད་ལུ་ཚུའི་ཚེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་སྐྱུན་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༡༡༽ ཚེད་འོག་ནང་གི་ གོང་འཕེལ་གི་ལུ་ཚུའི་དོན་ལུ་ ཁོ་མོ་གི་དབང་ཚད་བྱུང་ཁོངས་ནང་གི་ ལས་
མི་བསྐྱུ་སྐྱབ་འབད་ནིའི་ ལུ་འགན་ཕོག།

དགོངས་ཡང་གི་དབང་ཚད།

༢༩༤. རང་བཞིན་རྒྱུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱུ་ལུ་ཕོག་མི་ཚུ་ རྒྱུ་ལུ་ཚོགས་འདུའི་ཁྲིམས་དང་ཚུལ་གིས་ འབྲུག་
གི་མི་དམངས་དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ དངུལ་རྩིས་བཅའ་ལྷན་གི་

due to acts of nature, and up to limits prescribed in the Financial Rules and Regulations.

Mangmi

295. The Mangmi as the Deputy Chairperson of the Gewog Tshogde shall:

- (a) ensure that the public is informed of the activities of the Gewog Tshogde through the members;
- (b) ensure that all births, deaths, marriages of residents, as well as separation and establishment of new *gung* are recorded on annual basis;
- (c) report promptly to the Gup in case of breach of public peace, and law and order situation in the Gewog;
- (d) assist the Dzongkhag Administration and Gewog Administration in execution of their duties;
- (e) compile and submit annual records of population, houses, land and livestock to the Dzongkhag Administration not later than 31stDecember of every year;
- (f) mediate and conciliate disputes of civil nature referred by the Tshogpas in the Gewog and forward unresolved issues to the Gewog Mediation Committee;
- (g) officiate as the Gup in absence of the Gup;
- (h) file revised asset declaration forms whenever any change occurs in the details of the affidavit filed;
- (i) perform such other activities as may be directed by the Gup and specified under any other laws in force in Bhutan.

དང་སྐྱིགས་གཞི་འོག་བཀོད་ཡོད་པའི་ཆེད་དམིགས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ཚུན་ལུ་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་
མི་དམངས་ཉི་ཅུ་ ཡང་ན་ དོགས་གཏད་ཚུའི་ཐོང་རྒྱུད་ལོག་ཡོད་མི་ལུ་དགོངས་ཡང་གནང་ཚོག།

དམངས་མི།

༢༧༥. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ཨིན་མི་ དམངས་མི་འདི་གིས་

༡༽ འབྲུས་མི་ཚུ་བརྒྱུད་དེ་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ལས་དོན་ཚུའི་སྐོར་ མི་དམངས་ལུ་བརྟེན་འབྲེལ་
ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢༽ གསར་སྐྱེས་ ཚོ་འདས་ གཉེན་སྦྱོར་དང་ ཡ་འབྲེལ་ བྱང་གསར་པ་ཐོ་བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ཆ་མཉམ་
ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༽ ཆེད་འོག་ནང་ལུ་ མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ དེ་ལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་
ལས་འགལ་མི་འབྱུང་ཚེ་ དེ་མོད་དུ་ ཆ་ཕོ་ལུ་སྟན་ལུ་འབད་དགོ།

༤༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་བྱ་སྐྱོའི་བསྟར་སྦྱོར་ནང་ ལས་འོགས་འབད་
དགོ།

༥༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ མི་སྐོབ་ས་ ཁྲིམ་ ས་གཞི་དང་སྐོ་ཞོར་ཚུའི་ལོ་བསྟར་གྱི་འཛིན་ཐོ་འདི་
ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་འི་སྤྱི་ལྷོ་^{༡༢} པའི་ཚེས་^{༣༡} ལས་མ་འགྲངས་པར་ཕྱོགས་སྐྱིག་འབད་དེ་ཕུལ་
དགོ།

༦༽ ཆེད་འོག་ལུ་ ཚོགས་པ་ཚུ་གིས་སེལ་མ་ཚུགས་མི་ ཞི་བའི་ཚུང་རྩོགས་ཚུ་སྤུམ་འགྲིག་དང་མཐུན་
འགྲིག་བཟོ་སྟེ་ སེལ་མ་ཚུགས་མི་གནད་དོན་ཚུ་ ཆེད་འོག་གི་ནང་འགྲིག་ཚོགས་ཚུང་ལུ་གཏང་
དགོ།

༧༽ ཆ་ཕོ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ ཆ་ཕོ་གི་ངོ་ཚབ་འབད་དགོ།

༨༽ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འབའ་གན་སུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
འབྱུང་ཚེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།

༩༽ ཆ་ཕོ་གིས་བཀོད་ཁྱབ་འབད་མི་དང་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ཆེད་
དམིགས་བཀོད་པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་འབབ་དགོ།

Members of Dzongkhag Tshogdu

296. The Dzongkhag Tshogdu members shall:

- (a) have a right to participate in the meetings of the Dzongkhag Tshogdu;
- (b) take active part in the issues being discussed in the meetings;
- (c) conduct *zomdus* to solicit views of voters of his/her constituency in accordance with the provisions of these rules and regulations;
- (d) assist Dzongkhag Administration and agencies in the execution of their duties;
- (e) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (f) perform such other activities as may be directed by the Chairperson and specified under any other laws in force in Bhutan.

Members of Gewog Tshogde

297. The Gewog Tshogde members shall:

- (a) have a right to participate in the meetings of the Gewog Tshogde;
- (b) take active part in the issues being discussed in the meetings;
- (c) conduct *zomdus* to solicit views of voters of his/her Chiwog in accordance with the provisions of these rules and regulations;
- (d) report promptly to the Gup in case of breach of public peace, and law and order situation in his/her Chiwog;
- (e) assist the Dzongkhag Administration, Gewog Administration and other relevant agencies in the execution of their duties;

ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི

༢༩༤. ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་

- ༡༧༧། ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
- ༡༧༧༨། ཞལ་འཛོམས་ནང་ གནད་དོན་ཚུའི་གོ་ས་བསྟུན་སྐབས་ གང་ཟླ་ལུ་ཞུ་གཞི་ལུ་གཙོ་བོ་བཏོན་དགོ།
- ༡༧༧༩། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འཇུག་ ཁོ་ཁོ་རའི་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་ ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་བསྟུ་ལེན་འབད་ནི་ལུ་ འཛོམས་འདུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་ འཐབ་དགོ།
- ༡༧༨༠། ཚོང་ལག་བདག་སྐྱོང་དང་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་བྱ་སྐྱེའི་བསྟུར་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་རོགས་འབད་དགོ།
- ༡༧༨༡། རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འབའ་གན་སྤུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་ འབྱུང་ཚེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཅུགས་དགོ།
- ༡༧༨༢། ཁྱིའཛོན་གྱིས་བཀོད་ཁྱབ་འབད་མི་དང་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྱིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ ཚེད་མིགས་བཀོད་པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་འཐབ་དགོ།

མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི

༢༩༧. མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་

- ༡༧༨༣། མེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ཐོབ་དབང་ཡོད།
- ༡༧༨༤། ཞལ་འཛོམས་ནང་ གནད་དོན་ཚུའི་གོ་ས་བསྟུན་སྐབས་ གང་ཟླ་ལུ་ཞུ་གཞི་ལུ་གཙོ་བོ་བཏོན་དགོ།
- ༡༧༨༥། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འཇུག་ ཁོ་ཁོ་རའི་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་ རྒྱུ་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་བསྟུ་ལེན་འབད་ནི་ལུ་ འཛོམས་འདུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ དགོ།
- ༡༧༨༦། ཁོ་ཁོ་རའི་སྤྱི་འོག་ནང་ལུ་ མི་དམངས་ཞི་བདེ་དང་ སྤྱིགས་དང་ཁྱིམས་ཚུའི་གནས་སྟངས་ ལས་ འགལ་མི་འབྱུང་ཚེ་ དེ་མོད་ཏུ་ རྒྱ་ལུ་སྟུན་ལུ་འབད་དགོ།
- ༡༧༨༧། ཚོང་ལག་བདག་སྐྱོང་ མེད་འོག་བདག་སྐྱོང་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གི་བྱ་སྐྱེའི་བསྟུར་སྐྱོད་ཀྱི་ ལས་རོགས་འབད་དགོ།

- (f) mediate and conciliate disputes of civil nature referred by the people in his/her Chiwog and forward unresolved issues to the Mangmi;
- (g) file revised asset declaration if change occurs in the details of the affidavit filed;
- (h) collect records of population, houses, land and livestock in his/her Chiwog;
- (i) perform such other activities as may be directed by the Gup, Mangmi and Gewog Administrative Officer.

- ྐ ་ ཁོ་མོ་རའི་སྤྱི་འོག་ནང་གི་མི་སེར་ལས་ ཞི་བའི་ཚོད་རྩོགས་ཚུ་སེལ་བར་འོང་མི་ཚུའི་བར་ན་ སྤུམ་
 འགྲིག་དང་མཐུན་འགྲིག་བཟོ་སྟེ་ སེལ་མ་ཚུགས་མི་གནད་དོན་ཚུ་ དམངས་མི་ལུ་གཏང་དགོ།
- ྑ ་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འབའ་གན་སུལ་ཡོད་མི་ཁ་གསལ་ཚུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ འགྱུར་བཅོས་
 འབྱུང་ཚེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཙུགས་དགོ།
- ྒ ་ ཁོ་མོ་གི་སྤྱི་འོག་ནང་ མི་སྲོབས་ ཁྱིམ་ ས་གཞི་དང་ སློབ་ཚུའི་འཛིན་ཐོབ་སྤུ་དགོ།
- ྒྷ ་ རྒྱ་དངོས་མི་ དེལས་རྗེད་འོག་བདག་སྤྱོད་གིས་བཀོད་བྱབ་འབད་མི་དང་འབྲེལ་ གཞན་
 ལས་དོན་ཚུ་འབྲབ་དགོ།

Chapter 19

Dzongdag

General power and functions

298. The Dzongdag shall, consistent with the principle of local autonomy and in furtherance of the powers and functions specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009 assist the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde in carrying out their functions.
299. The Dzongdag shall participate in the sessions of the Dzongkhag Tshogdu and may also participate in the session of the Gewog Tshogde as a special observer.
300. If the public/member of the Local Government does not comply with the order/instruction of the Dzongdag/Dzongkhag Administration, he/she may be imposed a fine of an amount which is maximum of ninety days of national minimum wage.
301. If a person fails to abide by the penalty imposed under clause 300 of these rules and regulations, the Dzongdag/ Dzongkhag Administration may litigate the matter before the court of law and seek enforcement of the penalty.

Make recommendations and requisition documents

302. The Dzongdag in respect of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall:
- (a) request the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde to convene a special session;
  - (b) resolve disputes between Thromde Tshogde and Dzongkhag Tshogdu;
  - (c) call for any written or statement of account, or report of proceedings, or extract of any book or document in possession or under the control of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be;

ལེབ་ལྷན་པ།
རྫོང་བདག་།

སྤྱི་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤོམ།

- ༢༩༤. རྫོང་བདག་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་ནང་ཚེད་དམིགས་བཀོད་པའི་
དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤོམ་ཚུའི་ལྷན་ཐབས་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་སྤྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་དང་བསྟུན་ཏེ་ རྫོང་
ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱ་སྤོམ་ཚུ་འཐབ་ནི་ལུ་ ལས་འགན་འབད་དགོ།
- ༢༩༥. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ཚུ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོཔ་མ་ཚད་ དམིགས་
བསལ་ལྟ་རྟོག་པ་སྟེ་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ཡང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཚེག།
- ༣༠༠. ས་གནས་གཞུང་ཅིག་གི་མི་སེར་ ཡང་ན་ མཐུས་མི་ཅིག་གིས་ རྫོང་བདག་/རྫོང་ལག་བདག་སྤྱི་ལམ་བཀའ་རྒྱ་
ཡང་ན་ བཀོད་རྒྱ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ ཁོ་མོ་ལུ་ ཉེས་བྱ་བཀའ་ཚོག་ཡང་ མཐོ་ཤོས་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མི་
སྤྱི་ཚུ་མང་ཤོས་ ཉིན་གྲངས་༧༠ བཀའ་ཚོག།
- ༣༠༡. གལ་སྲིད་ མི་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༠༠ འདི་ལུ་གནས་མ་ཚུགས་པའི་
འབྲུག་ཤོར་འབྲུང་ཚེ་ རྫོང་བདག་/རྫོང་ལག་བདག་སྤྱི་ལམ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཉེས་བྱ་བཀའ་ཚོག་པའི་
ལུ་བ་ཕུལ་ཚེག།

གྲོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།

- ༣༠༢. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་གནད་དོན་ལུ་ རྫོང་བདག་གིས་
  - ༡༧༽ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཚོགས་རིམ་ཅིག་
འཚོགས་དགོཔ་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་དགོ།
  - ༡༨༽ ཁྲིམ་སྡེ་དང་རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་བར་ན་གི་ཚོད་རྟོགས་སེལ་དགོ།
  - ༡༩༽ ཕྱིས་ཐོ་ ཡང་ན་ ལྷན་ལུ་ ཡང་ན་ འཚོགས་རིམ་སྟན་ལུ་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་དེབ་ལས་
བཏོན་པའི་ཚོག་དང་ ཡིག་ཆ་གང་རུང་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་
རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་དམ་འཛིན་འོག་ ཡང་ན་ འཆང་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་བསྐུལ་བར་འབད་ཚེག།

- (d) recommend to take into consideration any objection raised by him/her with regard to the doing of anything by the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be;
- (e) recommend to take into consideration any information or action deemed necessary to be taken by the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, within such period as he/she may determine;
- (f) recommend an appropriate action within a specified period if the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, has defaulted in the performance of any duty; and
- (g) report to the Department of Local Governance on any serious shortcomings observed in the functioning of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde.

303. The Dzongdag may provide the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde clarifications on Government policies and procedures and any other issues.

Promote development programme

304. The Dzongdag as the Chief Executive Officer in the Dzongkhag shall be responsible for the developmental programmes and projects implemented in the Dzongkhag or as may be directed by the Government or the Dzongkhag Tshogdu.

305. In order to ensure a conducive environment for smooth implementation of development programmes and projects, the Dzongdag shall:

- (a) ensure that technical proposals submitted by sector heads are consistent with the Government policies and priorities;
- (b) endorse Five Year Plans and Annual Plans of the sectors prior to their submission to the Dzongkhag Tshogdu;
- (c) articulate national policies and priorities for socio-economic

ང། གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་འདུ་དང་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ལས་སྤྱོད་ཅིག་
འབད་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཁོ་མོ་གིས་ དགག་ཆ་འབད་མི་དེ་ རོལ་ལེན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་
འབད་དགོ།

ཅ། གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རོལ་འབབ་
ཅན་གྱི་དགོས་མཁའི་བདེ་དོན་ ཡང་ན་ རོལ་ལེན་འབད་དགོ་པའི་ ཁོ་མོ་གིས་ དུས་ཡུན་
བཀོད་ཡོད་མི་ནང་འཁོད་ རོལ་ལེན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

ཆ། གལ་སྲིད་ གནས་འབབ་དང་བསྐྱེད་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གིས་
ལཱ་འགན་གང་རུང་ཅིག་གི་ལས་དོན་ལུ་ཆད་བཞེལ་འབྲེལ་ཆེ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ཡུན་
ནང་འཁོད་ ལཱ་འགན་གཅིག་གི་ལས་དོན་འབབ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

ཇ། རྗེས་ལྷན་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་གི་བྱ་སྐོར་འབབ་ནི་ལུ་ གཞོན་འཇུབ་ཆེ་བའི་
སྐྱོན་ཆག་འབྱུང་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོ་ ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ལུ་སྐྱེད་ལུ་འབད་དགོ།

༣༠༣. རྗེས་བདག་གིས་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་འདུ་དང་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་བྱ་རིམ་དེ་ལས་
གཞན་གནད་དོན་ཚུ་འོ་དོགས་སེལ་འབད་ཆོག།

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་རྒྱ་སྐྱེད།

༣༠༤. རྗེས་བདག་འདི་ རྗེས་ལྷན་ནང་ འཛིན་སྐྱོང་གཙོ་འཛིན་ཨིན་མ་ལས་ རྗེས་ལྷན་ནང་གི་གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་
ཚུ་དང་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་ཚུ་ དེ་གིས་མ་ཚད་ གཞུང་ ཡང་ན་ རྗེས་ལྷན་ཚོགས་
འདུ་གིས་ བཀོད་བྱབ་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ལག་ལེན་འབབ་ནི་གི་འགན་ཁུངས་འབག་དགོ།

༣༠༥. གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ཚུ་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་འོས་མཐུན་འགྲོ་ནི་ལུ་
རྗེས་བདག་གིས་

༡། སྡེ་ཚན་ལག་གི་འགོ་འཛིན་ཚུ་གིས་སུལ་ཡོད་མི་ ཐབས་རིག་གི་གྲོས་འཆར་ཚུ་ གཞུང་གི་སྲིད་
བྱུས་དང་ གཙོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢། རྗེས་ལྷན་ཚོགས་འདུ་ལུ་མ་སུལ་གོང་ སྡེ་ཚན་ལག་གི་ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་དང་ ལོ་བསྟར་བཞིན་
གྱི་འཆར་གཞི་ཚུ་ ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།

༣། མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་ གཙོ་རིམ་ཚུ་ལུ་

development;

- (d) supervise and monitor the progress of programmes, projects and activities implemented by various sectors to ensure their proper and timely implementation;
- (e) coordinate, supervise and monitor the programmes, projects and activities of various sectors within the Dzongkhag;
- (f) approve or recommend ad-hoc projects and programmes specific to the Dzongkhag that are oriented towards socio-economic development of the Dzongkhag concerned;
- (g) be responsible for overall implementation of Dzongkhag Annual Plans and programmes within the approved budget allocation.
- (h) be responsible for coordination of centrally executed plans and activities and he/she may call the concerned regional agencies to provide or present progress reports on such activities whenever needed.

Personnel management

- 306. The Dzongdag as the highest administrative authority in the Dzongkhag shall be accountable for the official conduct of all civil servants within the Dzongkhag.
- 307. The Dzongdag shall have administrative and financial control over all civil servants within the administrative jurisdiction of the Dzongkhag except for the personnel serving under the Royal Court of Justice, Royal Audit Authority and the Anti-Corruption Commission.
- 308. The Dzongdag shall on the recommendation of the Human Resource Committee have the authority to:
  - (a) recruit and appoint personnel in the Support and Operational categories in accordance with guidelines issued by the Royal Civil Service Commission, or such other levels as may be

གསལ་བཟོ་དགོ།

ང། རྗེ་ཚཱ་ལག་གིས་ ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་ དེ་ལས་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་ཡར་རྒྱ་རྒྱ་
དབྱེད་ལྷན་དང་ལྷན་ཉེན་འབད་དེ་ རྒྱལ་མཐུན་དང་ རྩམ་ཚེད་ལར་ལག་ལེན་འབབ་ནི་ལུ་ངེས་
བདེན་བཟོ་དགོ།

ཅ། རྗེ་ཚཱ་ལག་ནང་འཁོད་ཀྱི་རྗེ་ཚཱ་ལག་གི་ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་དང་ལས་དོན་རྒྱ་ལུ་ འགོ་འདྲེན་
མཉམ་འབྲེལ་དང་ དབྱེད་ལྷན་དེ་ལས་ལྷན་ཉེན་འབད་དགོ།

ཆ། དམིགས་བསལ་རྗེ་ཚཱ་ལག་ཅིག་ནང་ མི་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་ འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཐོབ་
ལས་འགུལ་དང་ལས་རིམ་རྒྱ་ འབྲེལ་ཡོད་རྗེ་ཚཱ་ལག་འདི་ནང་ ཆ་འཛེག་ ཡང་ན་ གོ་སྐབས་འདེབས་
འབད་དགོ།

ཇ། བལོ་བཀའ་ཡོད་མི་གནང་བ་གྲུབ་པའི་འཆར་དཔུལ་ནང་འཁོད་ རྗེ་ཚཱ་ལག་གི་ལོ་བསྐྱར་འཆར་
གཞི་རྒྱུ་ལྷན་བཏང་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་འབབ་དགོ།

ཉ། རྗེ་ཚཱ་ལག་ནང་ལུ་ གཞུང་ལྷན་བཞུགས་འཛིན་སྐྱོང་འབད་ཡོད་པའི་ འཆར་གཞི་དང་ལས་དོན་འགོ་
འདྲེན་འབབ་ནི་འགན་ཁུར་ཐོགས་དང་ ལོ་མོ་གིས་ འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་ཕྱོགས་ལས་རྗེ་
རྒྱལ་ལས་ འཆར་གཞི་དང་ལས་དོན་རྒྱུ་ལུ་ གྲུབ་འབྲས་སྐྱེད་ལུ་དགོས་མཁོ་བཏོད་ཚོགས།

མི་སྣོབས་འཛིན་སྐྱོང་།

༢༠༦. རྗེ་ཚཱ་ལག་ནང་ལུ་ རྗེ་ཚཱ་ལག་འདི་ བདག་སྐྱོང་གི་དབང་འཛིན་མཐོ་ཤོས་ཡིན་མ་ལས་ རྗེ་ཚཱ་ལག་ནང་འཁོད་ཀྱི་
ཞི་གཡོགས་ཆ་མཉམ་གྱི་ གཞུང་འབྲེལ་རྣམ་གཞག་གི་འགན་ཁུར་ཐོགས།

༢༠༧. ངར་ཁྲིམས་ལྷན་རྗེ་ རྒྱལ་གཞུང་ཕྱི་ལོ་ཞིབ་དབང་འཛིན་ དེ་ལས་ངན་ལྷན་བཀའ་དམ་ལྷན་ཚོགས་རྒྱུ་ ལས་
བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ རྗེ་ཚཱ་ལག་འདི་ལུ་ རྗེ་ཚཱ་ལག་བདག་སྐྱོང་མངའ་འོག་ནང་འཁོད་ ཞི་གཡོགས་ཆ་
མཉམ་གྱི་བདག་སྐྱོང་དང་དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན་ཡོད།

༢༠༨. མི་སྣོབས་འཛོམས་ཁུངས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་གོ་སྐབས་ཐོགས་ རྗེ་ཚཱ་ལག་ལུ་དབང་འཛིན་འདི་ཡང་

༡། རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ ཐབས་རིག་ནང་གི་ལས་བྱེད་པ་ དེ་ལས་རྩམ་དང་རྩམ་སུ་ གཞན་དེ་ལུགས་ཀྱི་
གནས་ཚད་བཟོ་ཡོད་མི་རྒྱུ་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཏོན་པའི་ལས་སྐྱོན་སྐྱེགས་

determined from time to time;

- (b) project training needs of the civil servants in the Dzongkhag in accordance with the Bhutan Civil Service Rules and Regulations;
- (c) promote all categories of staff up to P3 level or such other levels as may be determined from time to time;
- (d) recommend the transfer and promotion of sector heads to the ministries/agencies concerned;
- (e) transfer within the Dzongkhag, staff below the level of sector heads or such other levels as may be determined from time to time;
- (f) terminate the services or accept the resignation of staff as per the Bhutan Civil Service Rules and Regulations;

309. The Dzongdag shall supervise, direct and instruct sector heads and Dzongkhag staffs.

310. The Dzongdag shall guide and assist the sector heads in clarifying sectoral matters before the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde.

311. The Dzongdag shall award or recommend rewards and incentives for outstanding services of the civil servants in the Dzongkhag.

312. The Dzongdag shall take appropriate administrative actions to deal with cases of misconduct and inefficiency on the part of the civil servants under the Dzongkhag Administration.

Administrative control

313. The Dzongdag shall be responsible for ensuring the smooth and efficient functioning of the Dzongkhag Administration and Gewog Administration by:

- (a) communicating to the public any decisions or directives issued by the Government;

ཡིག་དང་འཁྲིལ་འབད་ནི།

ལ། འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་
ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ལུ་ མཁོ་བའི་སྤོང་བརྒྱུད་ཀྱི་ལས་འགུལ་བཟུམ་ནི།

ག། མཁས་རིགས་ལྷན་པའི་སྤེལ་འཇུག་ཚད་ ཡང་ན་ ཅུས་དང་ཅུས་སུ་ བཟོ་ཡོད་པའི་དབྱེ་ཚན་
གཞན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཆ་མཉམ་ གོ་གནས་ཡར་སེང་འབད་ནི།

ང། འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ སྤེལ་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་ཚུ་གནས་སོར་དང་
གོ་གནས་ཡར་སེང་གི་གྲོས་འདེབས་ལུ་ལྷོད་ནི།

ཅ། སྤེལ་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་གི་འོག་ལས་ཡོད་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ ཡང་ན་ ཅུས་དང་ཅུས་སུ་དེ་
ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚད་བཟོ་ཡོད་མི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ གནས་སོར་གཏང་ནི།

ཆ། འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ལྟར་དུ་ རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ཀྱི་ཞི་གཡོག་པ་
བཏོན་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ དགོངས་ལཱ་ཚུ་འོས་ལེན་འབད་ནི།

༣༠༩. རྫོང་བདག་གིས་ སྤེལ་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་དང་ རྫོང་ཁག་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་འི་དབྱེ་དབྱེད་དང་ བཏོན་ཁྱབ་ དེ་
ལས་ཁ་བཏོན་འབད་དགོ།

༣༡༠. སྤེལ་ཚན་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྤེལ་ནང་ལུ་ སྤེལ་ཚན་དང་
འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གྱི་དོགས་སེལ་སྐབས་ རྫོང་བདག་གིས་ ལམ་སྟོན་གྲོགས་རམ་འབད་དགོ།

༣༡༡. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་ནང་གི་ཞི་གཡོག་པ་ལུ་འཕམ་གས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་ གཞེངས་བསྟོན་འབད་ནི་
ཡང་ན་ གཞེངས་བསྟོན་དང་ཁེ་ཕན་བྱིན་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

༣༡༢. རྫོང་བདག་གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་མངའ་འོག་གི་ཞི་གཡོག་པའི་ནང་ལས་ འོག་སྤྱོད་དང་ལྷོགས་གྲུབ་
མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་བདག་སྤྱོད་གི་དང་ལེན་འབད་དགོ།

བདག་སྤྱོད་གི་དམ་འཛིན།

༣༡༣. རྫོང་བདག་ལུ་ གཞུམ་འཁོད་ཚུ་གིས་ཐོག་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་དང་རྫོང་ཁག་བདག་སྤྱོད་འདི་ ཚུལ་
མཐུན་དང་ ཕན་ཅུས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤོལ་འབབ་ཚུགས་ནིའི་ལཱ་འགན་ཡོད་པ་བཟོ་དགོཔ་ཡང་

༡། གཞུང་གི་གནད་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚོད་ ཡང་ན་ བཏོན་ཁྱབ་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ མི་དམངས་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་
འབབ་དགོ།

- (b) advocating Government policies, national interest and other Government directives to the public under his/her jurisdiction;
- (c) maintaining law and order in the Dzongkhag with the assistance of the law enforcing agencies and may impose temporary curfew, close or stop any traffic in public places in the larger interest of public safety, peace and order in the Dzongkhag;
- (d) maintaining and promoting peace, harmony and unity within the Dzongkhag;
- (e) ensuring that Dzongkhag Administration provides technical backstopping to the Gewog Administration; and
- (f) carrying out such other functions as directed by the Government and specified under any other law in force in Bhutan.

Financial control

314. The Dzongdag shall:

- (a) ensure the timely release of funds from the central agencies to the Dzongkhag and from the Dzongkhag to the sectors and Gewogs;
- (b) accord approval and sanction for expenditures as per Financial Rules and Regulations;
- (c) monitor and regularly scrutinize the expenditure to ensure that funds are used for purposes it is intended; and
- (d) ensure spending in the Dzongkhag is in compliance to Financial Rules and Regulations.

- ལ། ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཁྱབ་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ དེ་ལས་ གཞུང་གི་བཀོད་ཁྱབ་ཚུ་འི་ སྐུལ་ཁྱབ་བརྗོད་སྲོད་འབད་དགོ།
- ག། རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ ཁྲིམས་ལུགས་བསྟར་སྲོད་འབད་མི་ ལས་སྡེ་ཚུ་འི་གོ་གསལ་རམ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ནང་ ལུ་ཞི་བདེ་དང་ཚུལ་མཐུན་གནས་ཐབས་ལུ་ གནས་སྐབས་ཀྱི་འགོ་འགྲུལ་བཀག་དམ་ མི་དམངས་ ཉེན་སྲུང་གི་ཐབས་ལུ་ མི་དམངས་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་འགྲུལ་འགོག་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བཀག་ཆ་འབད་ བྱི་ཚུ་འི་སྲིགས་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོད་འབབ་དགོ།
- ང། རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ ཞི་བདེ་ མཐུན་ལམ་ དེ་ལས་གཅིག་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་སྲོད་དང་ཡར་ཕྱག་གཏང་ དགོ།
- ཅ། རྫོང་འོག་བདག་སྲོད་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲོད་གིས་ ཐབས་རིག་གི་རྒྱབ་སྲོད་ཡོད་པ་ལས་བདེན་བཟོ་ དགོ། དེ་ལས་
- ཆ། གཞུང་གི་བཀོད་ཁྱབ་དང་ འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ རྫོང་དམིགས་བཀོད་ པའི་བྱ་སློ་གཞན་ཚུ་ལག་ལེན་འབབ་དགོ།

དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།

༢༡༤. རྫོང་བདག་གིས་

- ༡། རྩེ་བའི་ལས་སྡེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ལུ་དང་ རྫོང་ཁག་ལས་ སྡེ་ཚན་ཁག་དང་རྫོང་འོག་ཚུ་ལུ་ མ་ དངུལ་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་གཏང་ཚུགས་པ་ལས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ཨ། དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་དང་འབྲེལ་ ཟད་གོ་ཚུ་འི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་གྱི་གནང་བ་དང་ ཆ་འཛོག་ འབད་དགོ།
- ག། མ་དངུལ་ཚུ་ དམིགས་གཏང་གྱི་དགོས་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འབབ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་དོན་ལས་ ཟད་གོ་ གྱི་ལྟ་རྟོག་དང་ དུས་རྒྱུན་དུ་བརྟུག་དཔུང་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ང། རྫོང་ཁག་ལུ་ཟད་གོ་གཏང་ནི་འདི་ དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྲིགས་གཞི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ པའི་བཟོ་དགོ།

Other powers and functions

315. The Dzongdag shall:

- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesium* in the Dzongkhag;
- (b) represent the Dzongkhag and be its spokesperson;
- (c) submit accounts of the Dzongkhag Administration to the Dzongkhag Tshogdu for review;
- (d) oversee and facilitate visits of dignitaries both national as well as international guests of the Government;
- (e) hear appeals for *kidu*, and if necessary facilitate and direct applicants to the concerned authorities; and
- (f) promote and maintain cordial relations with autonomous corporations, agencies, business communities, civil society organizations and the public.

Accountability

316. As the Chief Executive, the Dzongdag shall be accountable to the line ministries and central agencies.

317. As Head of the Dzongkhag Administration, the Dzongdag shall be accountable to the Ministry of Home and Cultural Affairs.

318. The Dzongdag shall be accountable to the Dzongkhag Tshogdu for the developmental activities and implementation of the decision of the Dzongkhag Tshogdu.

དབང་ཚད་དང་བྱ་སྐོར་གཞུག

༣༡༥. རྫོང་བདག་གིས་

- ༡༧༧ ། རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ སྤྱི་གས་ལམ་ཚོས་གསུམ་ ཉམས་སྲུང་ ཡར་ཤག་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྦྱོང་འབྲེལ་ དགོ།
- ༡༧༨ ། རྫོང་ཁག་གི་ངོ་ཚབ་དང་ མགོ་ཚབ་འབད་དགོ།
- ༡༧༩ ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དོན་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྦྱོང་གི་ཕྱིས་ཁྲ་བཅུགས་དགོ།
- ༡༨༠ ། གཞུང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆེ་རིམ་ཚན་གྱི་སྤྱི་མགོན་ཚུ་འོང་སྐབས་ སྤྱིར་བཏང་འཛིན་ སྦྱོང་དང་ཕན་གོགས་འབད་དགོ།
- ༡༨༡ ། སྤྱིད་སྤྱུག་གི་ལུ་བ་ལུ་སྤྲོན་གསལ་འབད་ནི་དང་ གལ་སྲིད་ དགོས་མཁོ་ཡོད་ཚེ་ ཕན་གོགས་ འབད་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་ ལུ་ཡིག་བཅུགས་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ། དེ་ ལས་
- ༡༨༢ ། རང་སྦྱོང་ལས་འཛིན་ ལས་སྡེ་ མི་སྡེའི་ཚོང་མགོན་པ་ མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ དེ་ལས་མི་སེར་ཚུ་ དང་གཅིག་ཁར་ མཇེའ་བའི་མཐུན་འབྲེལ་ཡར་ཤག་དང་རྒྱུན་སྦྱོང་འབྲེལ་དགོ།

འགན་འཁུག

- ༣༡༦. འཛིན་སྦྱོང་གཙོ་འཛིན་ཨིན་མི་ རྫོང་བདག་གི་འགན་འཁུག་འདི་ ལྷན་ཁག་ཚུ་དང་ ལྷེ་བའི་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ཡོད།
- ༣༡༧. རྫོང་ཁག་བདག་སྦྱོང་གི་འགོ་འཛིན་ཨིན་མི་ རྫོང་བདག་གི་འགན་འཁུག་འདི་ རང་སྤྱིད་དང་སློལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་ལུ་ ཡོད།
- ༣༡༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གོང་འཕེལ་ལས་དོན་དང་ གོས་ཚོད་ལག་ལེན་དངོས་འབྲེལ་འབད་མི་རྫོང་བདག་གི་ འགན་འཁུག་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ཡོད།

Chapter 20

Dzongrab

Responsibilities

319. The Dzongrab shall:

- (a) be the second in command in the Dzongkhag.
- (b) ensure smooth functioning of general administration in the Dzongkhag.
- (c) oversee collection, compilation of population census, registration matters and other data.
- (d) oversee assessment, collection of rural taxes and maintenance of land records.
- (e) oversee maintaining of proper records of Government properties of the Dzongkhag.
- (f) under the general supervision of the Dzongdag, Dzongrab shall be responsible for personnel management and administrative control of the employees.
- (g) be a member of Committees constituted at the Dzongkhag level.
- (h) supervise all socio-cultural activities in the Dzongkhag.
- (i) discharge the administrative and financial responsibilities in the capacity of the Drawing and Disbursement Officer.
- (j) carry out any other tasks as may be assigned by Dzongdag.

ལེའུ་༡༠ པ།
རྫོང་རབ།

འགན་ཁུར།

༡༧༩. རྫོང་རབ་འདི་

- ༡༧༩ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་འགོ་འཛིན་འོག་མ་ཨིན།
- ༡༨༠ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་སྤྱིར་བཏང་བདག་སྐྱོང་འདི་ དཀའ་ངལ་དང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༡༨༡ མི་སློབ་ས་ཀྱི་གངས་རྩེས་ མཐོ་བཀོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ དེ་ལས་གཞན་གནས་སྤྱད་ཚུ་བསྐྱེ་ལེན་དང་བསྐྱེ་གི་འབད་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༡༨༢ རྫོང་གསེབ་ཀྱི་ལྷོ་བསྐྱེ་ལེན་དང་རྩེས་བཏོན་འབད་ནི་ དེ་ལས་སའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་བཞག་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༡༨༣ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་ གཞུང་གི་ཅ་ཆས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ ཚུལ་བཞིན་བཞག་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༡༨༤ རྫོང་བདག་གི་སྤྱིར་བཏང་ལྟ་སྐྱོང་འོག་ རྫོང་རབ་ཀྱིས་ལས་གཞུག་པ་ཚུ་འི་ མི་སློབ་ས་འཛིན་སྐྱོང་དང་བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན་འབད་དགོ།
- ༡༨༥ རྫོང་ཁག་གི་གནས་ཚད་ལུ་ཡོད་པའི་ ཚོགས་རྒྱུ་ཚུ་གི་འཕུས་མི་སྤྱི་ཕྱག་ལུ་དགོ།
- ༡༨༦ རྫོང་ཁག་ནང་ལུ་མི་སྤྱིའི་ལམ་སྲོལ་གི་ལཱ་ཚུ་ འགོ་འབྲེན་དང་ལྟ་བཀོད་འབད་དགོ།
- ༡༨༧ དངུལ་སྤྱོད་དབང་འཛིན་འགོ་དཔོན་གི་ལྷོགས་སྐབ་དང་བསྐྱེན་ བདག་སྐྱོང་དང་དངུལ་འབྲེལ་གི་འགན་འཁུར་ཚུ་སྤྱོད་དགོ།
- ༡༨༨ རྫོང་བདག་གིས་ ལཱ་འགན་གཞན་སྤྱོད་མི་ཚུ་འབག་དགོ།

Chapter 21

Dungpa

General powers and functions

320. As the executive officer in the Dungkhang, the Dungpa is directly responsible to the Dzongdag for general administration, maintaining law and order and general public welfare under his/her jurisdiction, assessment and collection of rural taxes and maintaining of land records in the Dungkhang.
321. The Dungpa shall participate in the sessions of the Dzongkhag Tshogdu and may also participate in the session of the Gewog Tshogde as an observer.

Make recommendations and requisition documents

322. The Dungpa in respect of the Gewog Tshogdes under his/her jurisdiction shall:
- (a) call for any written or statement of account, or report of proceedings, or extract of any book or document in possession or under the control of the Gewog Tshogde;
  - (b) recommend to take into consideration any information or action deemed necessary to be taken by the Gewog Tshogde within such period as he/she may determine;
  - (c) recommend an appropriate action within a specified period if the Gewog Tshogde has defaulted in the performance of any duty; and
  - (d) report to the Dzongkhag on any serious shortcomings observed in the functioning of the Gewog Tshogde.
323. The Dungpa may provide the Gewog Tshogde with clarification on

ལེབ་ལྷན་ པ། བྱུང་པ།

སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒྲིག་

- ༣༢༠. བྱུང་ལག་ནང་ལུ་ གཙོ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གཅིག་ཡིན་མ་ལས་ བྱུང་པ་འདི་གིས་སྤྱིར་བཏང་བདག་སྤྱོད་གི་ཐད་
རྫོང་བདག་ལུ་ཐད་ཀར་དུ་འགན་ཁུ་ཕོག་པ་མ་ཚད་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཚད་ལྲབ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་
སྤྱིགས་ དེ་ལས་སྤྱིར་བཏང་མི་མང་གི་ཕན་བདེ་ཚུ་ རྒྱུན་སྦྱོར་འབད་ནི་ དེ་མ་ཚད་གོང་གསལ་གྱི་ཁྲུལ་བསྟུ་
ལེན་ ལྷ་རྟོག་དང་ སའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་བཞག་དགོ།
- ༣༢༡. བྱུང་པ་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ་པ་མ་ཚད་ རྟེན་འོག་ཚོགས་
སྤེའི་ཚོགས་རིམ་ནང་ལྷ་རྟོག་པ་སྟེ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཚོགས་

གྲོས་འདེབས་བཀོད་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་དགོས་དོན་བཀོད་ནི།

- ༣༢༢. བྱུང་པ་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཚད་ལྲབ་ཁོངས་ནང་གི་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྟེ་ཚུའི་གནད་དོན་ལུ་
  - ༡༽ ཕྱིས་ཐོ་ ཡང་ན་ ལྷན་ལུ་ ཡང་ན་ འཚོགས་རིམ་ལྷན་ལུ་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་དེབ་ལས་
བཏོན་པའི་ཚོགས་དང་ ཡིག་ཆ་གང་རུང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྟེའི་དམ་འཛིན་འོག་ ཡང་ན་ འཆང་
སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་བསྐྱུལ་བར་འབད་ཚོགས།
  - ༢༽ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྟེ་གིས་ ལས་སྡེ་ཕྱི་འབད་ཡོད་པའི་སྟོན་ ཁོ་མོ་གིས་ དགག་ཆ་འབད་མི་དེ་
ངོས་ལེན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།
  - ༣༽ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྟེ་གིས་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་དགོས་མཁའི་བརྟེན་ ཡང་ན་ དེས་ལེན་འབད་
དགོ་པ་ལུ་ ཁོ་མོ་གིས་ དུས་ཡུན་བཀོད་ཡོད་མི་ནང་འཁོད་ ངོས་ལེན་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་
འདེབས་འབད་དགོ།
  - ༤༽ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྟེ་གི་བྱ་སྒྲིག་འཐབ་ནི་ལུ་ གནོད་འཚུབ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ཆག་འབྱུང་ཡོད་པ་མཐོང་ཆེ་
རྫོང་ཁག་ལུ་ལྷན་ལུ་འབད་དགོ།
- ༣༢༣. བྱུང་པ་གིས་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྟེ་ལུ་ གཞུང་གི་སྤྱི་དབུས་དང་བྱ་རིམ་ དེ་ལས་གཞན་གནད་དོན་ཚུའི་དོགས་

Government policies and procedures and any other issues.

Promote development programme

324. The Dungpa shall be responsible for the development programmes and projects implemented in the gewogs under his/her jurisdiction.
325. In order to ensure a conducive environment for smooth implementation of development programmes and projects, the Dungpa shall:
- (a) ensure that the proposals submitted by the gewogs are consistent with the Government policies and priorities;
  - (b) supervise and monitor the progress of programmes, projects and activities implemented by various sectors to ensure their proper and timely implementation;
  - (c) be responsible for mobilization of work force under his/her jurisdiction for development activities within the Dungkhag.
  - (d) coordinate, supervise and monitor the programmes, projects and activities of various sectors within the Dungkhag;
  - (e) recommend ad-hoc projects and programmes specific to the Dungkhag that are oriented towards socio-economic development of the Dungkhag concerned;

Personnel management

326. The Dungpa shall be accountable for the official conduct of all civil servants within the Dungkhag.
327. The Dungpa shall have administrative and financial control over all civil servants within the administrative jurisdiction of the Dungkhag except for the personnel serving under the Dungkhag Court of Justice.
328. The Dungpa shall recommend the transfer, training and promotion of

སེལ་འབད་དགོ།

གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ལྟུང་།

༣༢༤. ལྷན་པ་འདི་ ཁོ་མོ་གིས་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ནང་གི་ རྟོག་འོག་ཚུ་ནང་གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ལྟུང་དང་ ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་ཚུ་འི་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་གི་འགན་ལུ་འབག་དགོ།

༣༢༥. གོང་འཕེལ་ལས་རིམ་ལྟུང་དང་ ལས་འགུལ་ཚུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་འོས་མཐུན་འགྲོ་ནི་ལུ་ ལྷན་པ་གིས་

༡༽ རྟོག་འོག་ཚུ་གི་གྲོས་འཆར་ཕུལ་ཡོད་མི་ཚུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་གཙོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢༽ རྟོག་འོག་གིས་ ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་ དེ་ལས་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱག་ཚུ་ དབྱེ་ དཔྱད་དང་ལྟ་རྟོག་འབད་དེ་ ཚུལ་མཐུན་དང་ ཅུས་ཚོད་ཁར་ལག་ལེན་འབབ་ནི་ལུ་ངེས་བདེན་ བཟོ་དགོ།

༣༽ ལྷན་ཁག་ནང་གི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལཱ་ཚུ་འི་དོན་ལུ་ ཁོ་མོ་གི་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ནང་གི་ ལས་མི་ བསྐྱུ་སྐྱབ་འབད་ནི་འི་ལཱ་འགན་ཤོག།

༤༽ ལྷན་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་ལས་རིམ་ ལས་འགུལ་དང་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་ འགོ་འབྲེན་ མཉམ་འབྲེལ་དང་ དབྱེ་དཔྱད་དེ་ལས་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོ།

༥༽ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ནང་ མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ རྒྱབ་སྐྱོར་ལས་ འགུལ་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

མི་སྣོབས་འཛིན་སྐྱོང་།

༣༢༦. ལྷན་པ་གི་ ལྷན་ཁག་ནང་འཁོད་ཀྱི་ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་མཉམ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་རྣམ་གཞག་གི་འགན་ཁི་ཤོག།

༣༢༧. ལྷན་ཁིམས་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ ལྷན་པ་འདི་ལུ་ ལྷན་ཁག་བདག་སྐྱོང་མངའ་འོག་ རང་འཁོད་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་མཉམ་གྱི་བདག་སྐྱོང་དང་དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན་ཡོད།

༣༢༨. ལྷན་པ་གིས་ ལྷན་ཁག་གི་དབང་ཚད་བྱབ་ཁོངས་ལུ་ཡོད་པའི་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ལུ་གནས་སོར་ སྐྱོང་བརྟམ་ གོ་

civil servants under his/her jurisdiction to the Dzongkhag concerned;

329. The Dungpa shall recommend for rewards and incentives to outstanding civil servants in his/her jurisdiction.

330. The Dungpa shall take appropriate administrative actions to deal with cases of misconduct and inefficiency on the part of the civil servants under the Dungkhag Administration.

Administrative control

331. The Dungpa shall be responsible for ensuring the smooth and efficient functioning of the Dungkhag Administration and Gewog Administrations under his/her jurisdiction by:

- (a) communicating to the public any decisions or directives issued by the Government;
- (b) advocating Government policies, national interest and other Government directives to the public under his/her jurisdiction;
- (c) maintaining law and order in the Dungkhag with the assistance of the law enforcing agencies.
- (d) maintaining and promoting peace, harmony and unity within the Dungkhag;
- (e) ensuring that Dungkhag Administration provides technical backstopping to the Gewog Administration; and
- (f) carrying out such other functions as directed by the Dzongkhag Administration.

Financial control

332. The Dungpa shall:

གནས་ཡུལ་སེང་རྒྱུ་སྐྱོར་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ཚྗང་ལག་ལུ་གྲོས་འབྲུལ་སྤུལ་དགོ།

༣༢༩. རླང་པ་གིས་ ཁོ་མོ་གིས་རླང་ལག་གི་དབང་ཚད་ལྷབ་ཁོངས་ནང་གི་ ཞི་གཡོག་པ་ལྷན་འཕགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་
ཚུ་ལུ་ གཞེངས་བསྟོད་དང་ཁེ་ཕན་བྱིན་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ།

༣༣༠. རླང་པ་གིས་ རླང་ལག་བདག་སྐྱོང་མངའ་འོག་གི་ཞི་གཡོག་པའི་ནང་ལས་ ལོག་སྐྱོད་དང་ལྷོགས་གྲུབ་མེད་
པའི་གནས་སྤངས་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱོང་གི་ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

བདག་སྐྱོང་གི་དམ་འཛིན།

༣༣༡. རླང་པ་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་གིས་ཐོག་ལས་ རླང་ལག་བདག་སྐྱོང་དང་ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ཚད་ལྷབ་ཁོངས་
ལུ་ཡོད་པའི་ རྐྱེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འདི་ཚུ་ནང་ ཚུལ་མཐུན་དང་ ཕན་ལུ་ཅན་གྱི་བྱ་སྐོ་འཐབ་ཚུགས་པ་
ཡོད་པ་བཟོ་དགོས་ཡང་

༡༽ གཞུང་གི་གནང་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚེད་ ཡང་ན་ བཀོད་ལྷབ་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ མི་དམངས་ལུ་བརྐྱེད་
འབྲེལ་འཐབ་དགོ།

༢༽ ཁོ་མོ་རའི་དབང་ལྷབ་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ དེ་
ལས་གཞུང་གི་བཀོད་ལྷབ་ཚུ་འོ་སྤུལ་ལྷབ་ བརྐྱེད་འབད་དགོ།

༣༽ རླང་ལག་ནང་ལུ་ ཁྲིམས་ལུགས་བསྟར་སྐྱོད་འབད་མི་ལས་སྡེ་ཚུ་འོ་གྲོགས་རམ་ཐོག་ རླང་ལག་
ནང་ལུ་ཞི་བདེ་དང་ཚུལ་མཐུན་གནས་ཐབས་ལུ་ གཙོ་བོ་བཏོན་ནི།

༤༽ རླང་ལག་ནང་འཁོད་ལུ་ ཞི་བདེ་ མཐུན་ལམ་ དེ་ལས་གཅིག་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་ཡར་ཤུག་
གཏང་དགོ།

༥༽ རྐྱེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ རླང་ལག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ཐབས་རིག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་
བཟོ་དགོ། དེ་ལས་

ཆ༽ རྐྱེད་ལག་བདག་སྐྱོང་གིས་བཀོད་ལྷབ་དང་འཁྲིལ་ བྱ་སྐོ་གཞན་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།

༣༣༢. རླང་པ་གིས་

- (a) ensure timely release of funds from the Dzongkhag to the Dungkhag and Gewog;
- (b) accord approval and sanction for expenditures as per Financial Rules and Regulations;
- (c) monitor and regularly scrutinize the expenditure to ensure that funds are used for purposes it is intended; and
- (d) ensure spending in the Dungkhag is in compliance to Financial Rules and Regulations.

Other powers and functions

333. The Dungpa shall:

- (a) preserve, promote and maintain *Driglam Choesium* in the Dungkhag;
- (b) represent the Dungkhag and be its spokesperson;
- (c) submit accounts of the Dungkhag Administration to the Dzongkhag Administration for review;
- (d) oversee and facilitate visits of dignitaries both national as well as international guests of the Government; and
- (e) hear appeals for *kidu*, and if necessary facilitate and direct applicants to the Dzongkhag.

Accountability

334. The Dungpa shall be accountable to the Dzongdag.

- ཀ། རྫོང་ཁག་ལས་ འུང་ཁག་དང་རྒྱུ་ལྷོ་ལྷོ་ལུ་ མ་དངུལ་ཚུ་དུས་ཚོད་ཁར་གཏང་ཚུགས་པ་དེས་
བདེན་བཟོ་དགོ།
- ཁ། དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་དང་འཁྲིལ་ ཟད་གོ་རྒྱུ་འདི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་གྱི་གནང་བ་
དང་ ཆ་འཛོགས་འབད་དགོ།
- ག། མ་དངུལ་ཚུ་ དམིགས་གཏང་གྱི་དགོས་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འབབ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་དོན་ལས་ ཟད་
གོ་གྱི་ལྷ་རྟོག་དང་ དུས་རྒྱུན་དུ་བརྟག་དཔྱད་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ང། འུང་ཁག་ལུ་ཟད་གོ་གཏང་ནི་འདི་ དངུལ་རྩིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཡོད་པ་
དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

དབང་ཚད་དང་བྱ་སྤོམ་གཞུགས་

༣༣༣. འུང་པ་གིས་

- ཀ། འུང་ཁག་ནང་ལུ་ སྐྱིགས་ལམ་ཚོས་གསུམ་ ཉམས་སྲུང་ ཡར་ཤག་ དེ་ལས་རྒྱུན་སྐྱོད་འབབ་
དགོ།
- ཁ། འུང་ཁག་གི་ངོ་ཚབ་དང་ མ་གྲིན་ཚབ་འབད་དགོ།
- ག། རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དོན་ལས་ འུང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་རྩིས་ཁྲ་བཅུགས་དགོ།
- ང། གཞུང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆེ་རིམ་ཚན་གྱི་སྐྱེ་མགོན་ཚུ་འོང་སྐབས་ སྤྱིར་བཏང་འཛིན་
སྐྱོང་དང་ཕན་གོ་གས་འབད་དགོ། དེ་ལས་
- ཅ། སྤྱིད་སྐྱུག་གི་ལུ་བ་ལུ་སྐྱུན་གསན་འབད་ནི་དང་ གལ་སྲིད་ དགོས་མཁོ་ཡོད་ཆེ་ ཕན་གོ་གས་
འབད་དེ་ རྫོང་ཁག་ལུ་ལྷོ་ལྷོ་བཅུགས་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲུབ་འབད་དགོ།

འགན་འཁུན་

༣༣༤. འུང་པ་གི་འགན་འཁུན་འདི་ རྫོང་བདག་ལུ་ཕོག།

Chapter 22

Gewog Administrative Officer

Roles and responsibilities

335. The Gewog Administrative Officer shall, in addition to the roles and responsibilities specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009 assist the Gup and Gewog Tshogde in carrying out their functions.
336. The Gewog Administrative Officer shall manage the Gewog Administration in a way that promotes:
- (a) effective, efficient and economical management of resources;
  - (b) excellence in service delivery; and
  - (c) continuous improvement in the management of the affairs of the Gewog.
337. The Gewog Administrative Officer shall manage the affairs of the Gewog under the direction of the Gup.
338. The Gewog Administrative Officer shall provide administrative support services to the Gup and ensure compliance to Government administrative rules, regulations and procedures.

Secretarial support to Gewog Tshogde

339. The Gewog Administrative Officer shall assist the Gup in coordinating the Gewog Tshogde meetings.
340. The Gewog Administrative Officer shall assist the Gewog Tshogde Committees established under the Local Government Act of Bhutan, 2009 and under any other laws in force in Bhutan.

ལེབ་ལྷན་པ།
ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན།

ལུ་དང་འགན་ཁུར།

- ༣༣༥. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་ནང་
ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ལུ་དང་འགན་ཁུར་འདིའི་ལ་སྐོང་ལུ་ ཆཔོ་དང་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་བྱ་སྐོ་འཐབ་ཅི་
ལུ་ལས་རོགས་འབད་དགོ།
- ༣༣༦. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་སྐབས་ གཤམ་འཁོད་ཡར་
འགྲུབ་གཏང་དགོཔ་ཡང་
  - ༡༧༽ འཐོན་ཁུངས་ཚུ་ ཉོན་སྤྲོད་དང་ ཕན་ལུ་ཅན་ དེ་ལས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏང་ཐབས་
ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།
  - ༡༨༽ མཁས་རིག་གི་ཞབས་ཉོག་བྱིན་དགོ། དེ་ལས་
  - ༡༩༽ ཆེད་འོག་གི་འབྲེལ་དོན་འཛིན་སྐྱོང་ ཅུས་རྒྱུན་ཡར་འགྲུབ་གཏང་དགོ།
- ༣༣༧. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆཔོ་གིས་བཀོད་ཁྲབ་འོག་ལུ་ ཆེད་འོག་གི་འབྲེལ་དོན་འཛིན་སྐྱོང་
འཐབ་དགོ།
- ༣༣༨. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆཔོ་ལུ་བདག་སྐྱོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞབས་ཉོག་བྱིན་ནི་དང་ གཞུང་གི་
བདག་སྐྱོང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་ དེ་ལས་བྱ་རིམ་ཚུ་ལུ་གནས་དགོཔ་ཅེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ རྒྱུ་ལས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།

- ༣༣༩. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཆཔོ་ལུ་
ལས་རོགས་འབད་དགོ།
- ༣༤༠. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་
འབྲུག་ལུ་ཁྲབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ གང་རུང་ཚུའི་མངའ་འོག་གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ ཆེད་
འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་རྒྱུ་ཚུ་ལུ་ལས་རོགས་འབད་དགོ།

341. The Gewog Administrative Officer shall be responsible for the minutes of the Gewog Tshogde meetings and ensure that copies are sent to the members soon after the adoption of the minutes of the meeting.
342. The Gewog Administrative Officer shall draft orders based on resolutions of the Gewog Tshogde.
343. The Gewog Administrative Officer shall obtain from members of the Gewog Tshogde two copies of the asset declaration form within two months after the member takes office, and annually thereafter.
344. The Gewog Administrative Officer shall, pursuant to clause 343 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months after the member takes office, and annually thereafter.
345. Four months prior to the Gewog Tshogde member vacating office, the Gewog Administrative Officer shall obtain two copies of the asset declaration form.
346. The Gewog Administrative Officer shall, pursuant to clause 345 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months prior to the member vacating office.

Advisory role

347. The Gewog Administrative Officer shall, among others, provide advice and guide the Gup and Gewog Tshogde on:
  - (a) national and sectoral plans, policies, priorities and programmes;
  - (b) Gewog plans, policies, priorities and programmes and draw up the Five Year Plan and Annual Plans in accordance with the decisions of Gewog Tshogde; and
  - (c) developments within the Dzongkhag and the country.

Development programmes

348. The Gewog Administrative Officer shall, under the supervision of the Gup, be responsible for the developmental programmes and projects implemented in the Gewog.

Personnel and administrative management

349. The Gewog Administrative Officer shall under the authority of the Gup supervise:

- (a) personnel in-charge of BHU Grade II and below;
- (b) principals of lower secondary schools and below;
- (c) civil servants posted in the Gewog;
- (d) Gaydrung; and
- (e) Gewog office caretaker.

350. The Gewog Administrative Officer shall:

- (a) submit periodic leave and tour reports of civil servants working in the gewog to the Dzongdag and the respective sectors heads;
- (b) maintain records of leave, tours and training availed by the civil servants working in the gewog;
- (c) process promotion of civil servants working in the gewog; and
- (d) recruit Gaydrung and caretaker when there is vacancy.

Office management

351. The Gewog Administrative Officer shall ensure that the public has access to the Gewog Tshogde programmes, minutes and any other documents unless prohibited under any laws in force in Bhutan.

352. The Gewog Administrative Officer shall ensure that Gewog Tshogde members have access to records of all directives given by the Gup.

353. The Gewog Administrative Officer shall:

- (a) coordinate with Dzongkhag Administration on any matters related to the Gewog;
- (b) correspond with the Dzongkhag Administration, agencies and other bodies as per the instructions of the Gup;
- (c) ensure accurate record keeping of correspondences, important papers and documents;
- (d) compile all applications for Government services and programmes after verification by the Gup;
- (e) manage inventories, including record of all equipment and furniture procured or received by the Gewog or Gewog Tshogde, including office supplies and stationery;
- (f) maintain record of Gewog tours and tour reports of the Gup;
- (g) ensure quality control of infrastructure projects with the support of the Dzongkhag Engineering Section; and
- (h) perform such other official functions as directed by the Gup.

Financial control

354. The Gewog Administrative Officer shall ensure that spending in the Gewog is in compliance with the Financial Rules and Regulations.

355. The Gewog Administrative Officer shall be the joint signatory with the Gup for operating all accounts maintained by the Gewog Administration.

༣༥༢. རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་ལོག་ཚོགས་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ རྒྱལ་ལོག་བཀོད་ཁུབ་འབད་དེ་
ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་ཐོབ་ཚུགས་ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༥༣. རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་

༡༧། རྒྱལ་ལོག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཞན་དོན་ཚུའི་སྐོར་ རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་དང་གཅིག་ཁར་
མཉམ་འབྲེལ་འབད་དགོ།

༡༨། རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་ ལས་སྡེ་ དེ་ལས་གཞན་འདུལ་ཚོགས་ཚུ་ལུ་ རྒྱལ་ལོག་བཀོད་དང་འབྲེལ་
ཡིག་འགྲུལ་འབབ་དགོ།

༡༩། ཡིག་འགྲུལ་ གལ་ཅན་གྱི་ཤོག་འཛིན་ དེ་ལས་ཡིག་ཆ་ཚུ་ འཛོལ་མེད་ལུ་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཡོད་པ་
ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༢༠། གཞུང་གི་ཞབས་ཏོག་དང་ ལས་ཤིམ་ཚུའི་ཐོབ་ཐངས་ལུ་ལྷུ་ཡིག་ཆ་མཉམ་ རྒྱལ་ལོག་འབྲེལ་
ལུ་ལུ་བསྐྱེད་འབད་དགོ།

༢༡། རྒྱལ་ལོག་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཡིག་ཚང་ནང་ ལེན་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་ཡིག་གིས་
མཁོ་ཆས་ཚུ་ཕྱིས་ཏེ་ མཁོ་བསྐྱབ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་འཇུག་ཆས་དང་ ཡིག་ཚང་མཁོ་ཆས་ཆ་
མཉམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་དང་འཛིན་ཐོ་ཆས་ཀྱི་ཐོ་ འཛིན་སྐྱོང་འབབ་དགོ།

༢༢། རྒྱལ་ལོག་ལྷ་སྐོར་དང་ ལྷ་སྐོར་སྐྱོང་ལུ་འཛིན་ཐོ་ཚུ་སྐྱོང་འབབ་དགོ།

༢༣། རྒྱལ་ལོག་འཇུག་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ལས་ཚུ་བསྐྱོར་ལེན་ཏེ་ བཟོ་བསྐྱུན་ལས་འགྲུལ་ཚུའི་ ཚུ་སྐྱེས་ཚད་
འཛིན་ཡོད་པ་ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ། དང་

༢༤། རྒྱལ་ལོག་བཀོད་ཁུབ་དང་འབྲེལ་བའི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་སྐོར་གཞན་ཚུ་འབབ་དགོ།

དཔུལ་འབྲེལ་གྱི་དམ་འཛིན།

༣༥༤. རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་ལོག་ནང་ཟད་གོ་བཟང་ནི་ཚུ་ དཔུལ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་
གཞི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཤེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༥༥. རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་ལོག་བདག་སྐྱོང་གིས་མིང་ཐོག་ རྒྱལ་ལོག་འབབ་པའི་དཔུལ་གྱི་
ཕྱིས་ལྷ་ཆ་མཉམ་གུར་ རྒྱལ་ལོག་བཀོད་ཁུབ་ལར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་མཚན་རྟགས་བཀལ་དགོ།

Accountability

356. The Gewog Administrative Officer shall be accountable to the:

- (a) Gup and Gewog Tshogde for development activities in the Gewog and implementation of the decision of the Gewog Tshogde; and
- (b) Dzongdag or Dungpa, as the case may be, as a civil servant serving in the Dzongkhag or Dungkhag.

Chapter 23

Tshogdrung

Roles and responsibilities

357. The Tshogdrung shall, in addition to the roles and responsibilities specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009 assist the Chairperson and the Dzongkhag Tshogdu in carrying out its functions.

Secretarial support to Dzongkhag Tshogdu

358. The Tshogdrung shall assist the Dzongkhag Tshogdu Chairperson in coordinating Dzongkhag Tshogdu meetings.

359. The Tshogdrung shall assist the Dzongkhag Tshogdu Committees established under the Local Government Act of Bhutan, 2009 and under any other laws in force in Bhutan.

360. The Tshogdrung shall be responsible for recording the minutes of the Dzongkhag Tshogdu meetings and ensure that copies are sent to the members soon after their adoption.

361. The Tshogdrung shall draft orders based on resolutions of the Dzongkhag Tshogdu.

362. The Tshogdrung shall obtain from the representative of the Dzongkhag Thromde two copies of the asset declaration form within two months after the representative takes office, and annually thereafter.

363. The Tshogdrung shall, pursuant to clause 362 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months after the representative of the Dzongkhag Thromde takes office, and annually thereafter.

ལེབ་ལྷན་པ།
 ཚོགས་འདུ་

ལྷན་འགན་ཁུར།

༣༥༧. ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་
 པའི་ལྷན་འགན་ཁུར་རྒྱུ་ལྷན་ལྷོང་ལུ་ ལྷི་འཛིན་དང་ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ དེའི་བྱ་སྐོ་འཐབ་ནིའི་ལས་
 རོགས་འབད་དགོ།

ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ རྒྱུ་ལས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།

༣༥༨. ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ལྷི་
 འཛིན་ལུ་ ལས་རོགས་འབད་དགོ།

༣༥༩. ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མ་དང་ འབྲུག་ལུ་བྱེད་བའམ་ཡོད་
 པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་གང་རུང་རྒྱུ་ལྷན་ལྷོང་འོག་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་
 རྒྱུ་ལྷན་ལུ་ ལས་རོགས་འབད་དགོ།

༣༦༠. ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གོ་ས་བཙུན་བཟོ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་
 མ་ཚད་ དེའི་འབྲུ་བཤུས་རྒྱ་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གོ་ས་བཙུན་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཤུལ་གྱི་འཕྲུལ་མགྲོགས་ལུ་
 འབྲུས་མི་རྒྱུ་ལུ་གཏང་རྒྱགས་པ་དེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

༣༦༡. ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་གོ་ས་ཚོད་ཀྱུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ བཀའ་རྒྱ་རྒྱུའི་ཟིན་བྲིས་བཏབ་
 དགོ།

༣༦༢. ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོང་ཁག་ཁྲོམ་སྒྲེའི་རྩོམ་རྒྱུ་གིས་ ཡིག་ཚང་ལེན་པའི་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ དེའི་
 རྩོམ་རྒྱུ་ལས་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་འབྲུ་གཉིས་ལེན་དགོ་པ་དང་ དེའི་ཤུལ་ལུ་ལོ་བསྟར་བཞིན་ཏུ་
 ལེན་དགོ།

༣༦༣. ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༦༢ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྩོམ་རྒྱུ་གིས་ཡིག་
 ཚང་ལེན་པའི་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་ རན་ལྷན་བཀག་སྐྱོམ་ཚོགས་ལུ་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་
 འབྲི་ཐོག་གི་འབྲུ་གཉིས་ལུ་དགོ་པ་དང་ དེའི་ཤུལ་ལུ་ལོ་བསྟར་བཞིན་ཏུ་སྐུལ་དགོ།

364. Four months prior to the representative of the Dzongkhag Thromde vacating office, the Tshogdrung shall obtain two copies of the asset declaration form.
365. The Tshogdrung shall, pursuant to clause 364 of these rules and regulations, submit one copy of the asset declaration form to the Anti-Corruption Commission within three months prior to the representative of the Dzongkhag Thromde vacating office.

Office management

366. The Tshogdrung shall ensure that the public has access to the Dzongkhag Tshogdu programmes, minutes and documents unless prohibited under any laws in force in Bhutan.
367. The Tshogdrung shall ensure that Dzongkhag Tshogdu members have access to records of all directives issued by the Chairperson.
368. The Tshogdrung shall:
- (a) correspond with the Dzongkhag Administration, agencies and other bodies as per the instructions of the Chairperson;
  - (b) maintain filing system for correspondences, important papers and documents;
  - (c) schedule appointments for the Chairperson;
  - (d) maintain inventory of equipment, office supplies and stationery in the Dzongkhag Tshogdu Secretariat;
  - (e) maintain record of tours and tour reports of the Chairperson; and
  - (f) perform such other official functions as directed by the Chairperson and the Dzongdag.

- ༣༤༤. རྫོང་ཁག་ཁྲོམ་སྒྲིའི་ངོ་ཚབ་གྱི་ ཡིག་ཚང་གི་ས་སྟོང་མ་བཏོན་པའི་རྒྱ་ངོ་བཞི་གི་གོང་ལུ་ ཚོགས་བྱུང་གིས་ རྒྱ་
དངོས་གསལ་བསྐྱབས་འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་ལེན་དགོ།
- ༣༤༥. ཚོགས་བྱུང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༤༤ པའི་ཆམ་བུ་ལུ་ རྫོང་གིས་ ཡིག་
ཚང་གི་ས་སྟོང་བཏོན་མི་འདི་རྒྱ་ངོ་གསལ་གྱི་གོང་ལུ་ རྒྱ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་འབྲི་ཤོག་གི་འདྲ་གཉིས་ ངན་
ལྟ་བུ་གསལ་སྤྲོད་ཚོགས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

ཡིག་ཚང་འཛིན་སྐྱོང་།

- ༣༤༦. ཚོགས་བྱུང་གིས་ འགྲུག་ལུ་བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་ཚུ་འི་མངའ་འོག་གི་བཀག་ཆ་ཡོད་ན་མ་
གཏོགས་ དེ་མིན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་ཚུ་དང་ གོས་བཅུད་ དེ་ལས་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ མི་སེར་ཚུ་
ལུ་ཐོབ་ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ངེས་བཤེན་བཟོ་དགོ།
- ༣༤༧. ཚོགས་བྱུང་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་འགྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་བཀོད་བྱབ་འབད་དེ་ཡོད་མི་འཛིན་
ཐོ་ཆ་མཉམ་ ཐོབ་ཚུགས་པ་ངེས་བཤེན་བཟོ་དགོ།

༣༤༨. ཚོགས་བྱུང་གིས་

- ༡༽ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ ལས་སྡེ་ དེ་ལས་གཞན་འདུས་ཚོགས་ཚུ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ཁ་བཀོད་དང་
འབྲེལ་ ཡིག་འགྲུལ་འབད་དགོ།
- ༢༽ ཡིག་འགྲུལ་གྱི་དོན་ལུ་ གལ་ཅན་གྱི་འབྲི་ཤོག་དང་ ཡིག་ཆས་ཚུ་འི་ཡིག་སྒྲིའི་ལས་ལུགས་རྒྱུན་
སྐྱོང་འཐབ་དགོ།
- ༣༽ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ རྫོང་ཁག་གི་ལས་འཆར་བཟོ་དགོ།
- ༤༽ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་དུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ནང་ཕུལ་ཆས་ ཡིག་ཚང་ཅ་ཆས་དང་ ཡིག་བྲིས་མཁོ་
ཆས་ཚུ་འི་ཐོ་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།
- ༥༽ ཁྲི་འཛིན་གྱི་ལྷ་སྟོར་དང་ ལྷ་སྟོར་སྐྱུ་ལུ་འཛིན་ཐོ་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ།
- ༦༽ རྫོང་བདག་དང་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་བཀོད་བྱབ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་འབྲེལ་བྱ་སྐོ་གཞན་ཚུ་འཐབ་
དགོ།

Accountability

369. The Tshogdrung shall be accountable to the:

- (a) Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu as the Secretary to the Dzongkhag Tshogdu; and
- (b) Dzongdag as a civil servant serving in the Dzongkhag.

འགན་འཁུན།

༣༤༩. ཚེགས་རྒྱུ་ལུ་ འགན་འཁུན་ཐོག་ནི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་

༡། རྗེས་ལག་ཚེགས་འདུའི་རྒྱུ་ཆེན་འབད་མ་ལས་ རྗེས་ལག་ཚེགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་ལུ།

ཁ། རྗེས་ལག་ནང་ལུ་ལྷ་འབད་མི་ནི་གཡོག་པ་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ རྗེས་བདག་ལུ།

Chapter 24

Gewog Accountant, Gaydrung and Chipon

Gewog Accountant

370. A Gewog Tshogde shall have a Gewog Accountant who shall be appointed in accordance with the Bhutan Civil Service Rules and Regulations, 2010.

Responsibilities of a Gewog Accountant

371. The Gewog Accountant shall, under the supervision of the Gewog Administrative Officer:

- (a) maintain records and book of accounts as per Financial Rules and Regulations in respect of all projects directly implemented by the Gewog Administration with monthly accounts submitted to the Gup;
- (b) receive fees and levies due to the Gewog Tshogde;
- (c) process for settlement of all employee related claims and all other types of expenditures of the Gewog Tshogde members and civil servants working in the Gewog;
- (d) restrict ineligible and inadmissible claims and enforce financial discipline;
- (e) verify payments as to the completeness of the claims as specified in the Financial Rules and Regulations;
- (f) ensure that all statutory deductions and other recoveries are effected and remitted to the concerned agencies or beneficiaries within the time frame required by a statute;
- (g) ensure that all claims are settled within the stipulated time frame;

ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ་ ཆེད་བྱུང་དང་ སྤྱི་དཔོན།

ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ།

༡༧༠. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ལུ་ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་༢༠༡༠ དང་འཁྲིལ་ བསྐོ་
བཞག་ཡོད་པའི་ ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ་ཅིག་དགོ།

ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པའི་འགན་འཁུར།

༡༧༡. ཆེད་འོག་ཕྱིས་འཛིན་པ་འདི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་ལུ་

༡༧༡ ། དེའུ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ཐད་ཀར་བྱུ་
ལག་ལེན་དངོས་འབབ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ ལས་འགུལ་ཆ་མཉམ་གྱི་འཛིན་ཐོ་དང་ ཕྱིས་ཁ་ཐོ་
དེ་བ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབབ་ནི་དང་ ཟླ་རིམ་བཞིན་གྱི་ཕྱིས་ཁ་ཐོ་དང་སྤྱི་གསལ་ ཆ་ཐོ་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༡༧༢ ། ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཆད་ལུས་ཡོད་པའི་སྐྱོ་ཡོན་དང་ ལལ་ཚུ་ལེན་དགོ།

༡༧༣ ། ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེའི་འབྲུས་མི་དང་ ཆེད་འོག་གི་ཞི་གཡོག་ཚུའི་ཐོབ་བཅོང་དང་ གཞན་ཟད་
གོ་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྣམས་ཚུ་ སེལ་ཐབས་ཀྱི་བྱ་རིམ་འབད་དགོ།

༡༧༤ ། འོས་འབབ་མེད་མི་དང་ ཐོབ་ཁུངས་མེད་མི་ཚུ་བཀག་ཆ་འབད་དེ་ དེའུ་ཕྱིས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་
བསྐྱར་སྐྱོད་འབད་དགོ།

༡༧༥ ། ཐོབ་བཅོང་ཚུ་ དེའུ་ཕྱིས་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་
ཚང་སྤྱི་གཡོག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ངོ་འབྱོར་འབད་དགོ།

༡༧༦ ། ཞིམས་ལུགས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་གཏོགས་དགོ་མི་ཚུ་དང་ ལེན་དགོས་གཞན་ཚུ་ བསྐྱུ་ལེན་འབད་དེ་
འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ ཐོབ་སྐྱེལ་ཅན་ཚུ་ལུ་ཞིམས་ལུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་དུས་ཚོད་ནང་
འཁོད་ བྱིན་ཡོད་པ་ཅེས་བདེན་བཅོང་དགོ།

༡༧༧ ། ཐོབ་བཅོང་ཆ་མཉམ་རང་ དུས་ཚོད་སྤྱི་གཡོག་ཡོད་མི་ནང་འཁོད་ སེལ་ཐབས་འབད་ཡོད་པ་ཅེས་
བདེན་བཅོང་དགོ།

- (h) prepare cheque, draft and ensure timely receipt by the appropriate payee;
- (i) close the cash book on a daily basis and reconcile the accounts to ascertain fund balance;
- (j) maintain vouchers in chronological order for future reference and auditing purpose;
- (k) ensure safe custody of financial documents and data;
- (l) prepare and generate monthly accounts; and
- (m) perform any other official functions as directed by the Gup and the Gewog Administrative Officer.

Gaydrung

372. A Gewog Tshogde shall be staffed by a Gaydrung recruited and appointed under the authority of the Gewog Tshogde.

Eligibility

373. A person shall be qualified to be appointed as a Gaydrung, if he/she:
- (a) is a Bhutanese citizen as evidenced by the Citizenship Identity Card;
  - (b) is able to read and write in Dzongkha and English;
  - (c) has attained at least 18 years of age but not more than 40 years on the date of recruitment;
  - (d) possesses a minimum of class XII pass certificate;
  - (e) has not been terminated from the public service; and

- ༡༽ དངུལ་གྱི་ཤོག་འཛིན་ དངུལ་ཤོག་ཚུའི་གྲ་སྒྲིག་འབད་དེ་ འོས་ལྷན་གྱི་དངུལ་ལེན་མི་ཚུ་ལུ་ དུས་ཚོད་ཁར་སློབ་ཚུགས་པ་འབད་དགོ།
- ༢༽ ཉེན་བསྐྱར་བཞིན་དུའི་དངུལ་གྱི་ཕྱིས་ཁ་ཚུ་མཇུག་བསྟུ་ཐོག་ལས་ མ་དངུལ་ལྷག་ལུས་གྱི་ཕྱིས་ ཁ་ཚུ་ནང་མགོ་སློམས་འབད་དགོ།
- ༣༽ བྱུལ་མའི་འབྲེལ་དོན་དང་ ཕྱིས་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་ ཕྱིས་ཤོག་ཚུ་ སླ་རིམ་ལྟར་དུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབབ་ དགོ།
- ༤༽ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་གནས་སྡུད་ཚུ་ ཉེན་སྲུང་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༥༽ ལྷ་རིམ་བཞིན་དུའི་ཕྱིས་ཁ་ཚུ་ གྲ་སྒྲིག་ཐོག་བཟོ་དགོ། དེ་ལས་
- ༦༽ སྐོལ་དང་སྐོལ་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་བཀོད་ཁྲབ་དང་འཇུག་བའི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་སྐོ་ གཞན་ཚུ་འབབ་དགོ།

ཆེད་དུང

༣༧༢. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ལུ་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་དབང་འཛིན་མངའ་འོག་ ཆེད་དུང་ཅིག་གསར་བཙུགས་ ཐོག་བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ།

ལྷན་ཚད།

- ༣༧༣. མི་ངོ་ཅིག་ ཆེད་དུང་སྡེ་བསྐོ་བཞག་འབད་ནི་ལུ་ལྷན་ཚད་ལྷན་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ་མོ་རང་
  - ༡༽ མི་ཁྲུངས་ངོ་སློབ་ལག་ཁྲེར་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་སློབ་ནི་ཡོད་པའི་ འབྲུག་མི་ཅིག་ཨིན་དགོ།
  - ༢༽ རྫོང་ཁ་དང་དབྱིན་སྐད་ཀྱི་འབྲི་ལྷག་ཤེས་ཚུགས་མི།
  - ༣༽ དམའ་ཤོས་སྐྱེས་ལོ་ ༡༥ ཡང་དགོཔ་དང་ གསར་བཙུགས་ཚེས་གངས་སྐབས་ སྐྱེས་ལོ་ ༤༠ ལས་མ་ལྷག་པ་དགོ།
  - ༤༽ ལྷན་འོག་སློབ་རིམ་བཅུ་གཉིས་པ་མཐར་འཁྱོལ་བའི་ཤེས་ཚད་ལག་ཁྲེར་ཡོད་མི་ཅིག་དགོ།
  - ༥༽ ཞི་གཡོག་ ལས་འཛིན་ ཡང་ན་ སྐྱེད་སྐྱེད་ལུ་འགན་ནང་ལས་བཏོན་མ་བཏང་མི།

- (f) is not married to a person who is not a citizen of Bhutan.

Recruitment procedure

374. The Gewog Tshogde shall advertise the vacancy announcement for Gaydrung through media and provide at least seven days time for registration. The announcement should also be displayed on the notice board of its Secretariat.
375. The vacancy announcement shall clearly define the eligibility criteria, including:
- (a) profile of the position;
  - (b) document requirement;
  - (c) registration process and venue of the interview; and
  - (d) contact number and address.
376. The candidate for the post of Gaydrung shall submit the following documents:
- (a) copy of the Citizenship Identity Card;
  - (b) non-criminal conviction certificate;
  - (c) medical fitness certificate;
  - (d) curriculum vitae;
  - (e) No objection certificate from the employer if employed;
  - (f) Marriage certificate if married; and
  - (g) Class XII pass certificate.

ཆ། འབྲུག་པའི་མི་ཁྲུངས་མེན་མི་ཅིག་དང་གཉེན་དུ་མ་བསྐྱོམས་པ།

གསར་བཙུགས་གྱི་བྱ་རིམ།

༢༧༤. རྟོན་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྟོན་རླངས་ལོ་ས་སྟོང་གསལ་བསྐྱེད་ལཱ་འདི་ བར་བརྒྱུད་ཐོག་འབད་དེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ཉིན་གྲངས་བདུན་གྱི་དུས་ཚོད་བྱིན་དགོ། གསལ་བསྐྱེད་ལཱ་འདི་ རླང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་ བར་བྱང་གུར་ཡང་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༢༧༥. ས་སྟོང་གསལ་བསྐྱེད་ལཱ་འདི་ནང་ གཤམ་འཁོད་ཚུ་ཚུད་ཐོག་ རྒྱུད་ཡོན་ཚང་གཞི་ཚུ་ཁ་གསལ་བཀོད་དགོས་ཡང་

༡། ཐོ་གནས་གྱི་གནས་རིམ།

༢། དགོས་མཁོའི་ཡིག་ཆ།

༣། ཐོ་བཀོད་བྱ་རིམ་དང་ འདྲི་ལེན་འབད་སའི་ས་གནས། དེ་ལས་

༤། འབྲེལ་བ་འཐབ་སའི་ཨང་དང་ ཁ་བྱང་ཚུ།

༢༧༦. རྟོན་རླངས་ལོ་གོ་གནས་དོན་ལུ་འདེམས་ངོ་ཅིག་གིས་ གཤམ་འཁོད་ཡིག་ཆ་ཚུ་ བཙུགས་དགོས་ཡང་

༡། མི་ཁྲུངས་ངོ་སྟོན་ལག་ཁྲུང་གྱི་འདྲ་ཅིག།

༢། གཞོད་འགོལ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད་མ་འགྲུབ་པའི་ལག་ཁྲུང།

༣། གཞུགས་སྟོབས་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པའི་གསོ་བའི་ལག་ཁྲུང།

༤། ཤེས་ཡོན་ཁྱུང་ཐོ།

༥། གལ་སྲིད་ ལུ་ཡིག་བཙུགས་མི་ མི་ངོམ་འདི་ཉེ་མ་གཡོག་ནང་ཡིན་པ་ཅིན་ འདི་ཁའི་ཡིག་ཚང་ ལས་ཉོགས་མེད་ལག་ཁྲུང།

༦། གཉེན་སྦྱོར་ལག་ཁྲུང། དེ་ལས་

༧། སྟོབ་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་པ་མཐར་འཁྲོལ་བའི་ཤེས་ཚད་ལག་ཁྲུང་ཅིག།

Responsibilities of Gaydrung

377. The Gaydrung shall function as a clerk to the Gewog Administration.

378. Gaydrung shall under the supervision of the Gewog Administrative Officer be responsible for:

- (a) collecting tax and insurance premium;
- (b) processing land transaction in accordance with the Land Act of Bhutan, 2007;
- (c) filing and maintaining records of all official documents; and
- (d) performing other official functions as directed by the Gup, Mangmi, and Gewog Administrative Officer.

Term of office

379. The Gaydrung shall be appointed for a fixed term of five years subject to extension by the Gewog Tshogde based on his/her performance.

Removal of Gaydrung

380. The Gewog Tshogde concerned may remove the Gaydrung from office before the expiry of the term on the following grounds:

- (a) misconduct which has led to his/her conviction on a criminal charge;
- (b) inefficiency in the performance of his/her duties;
- (c) marries a non-Bhutanese; and
- (d) is continuously absent from work for more than three consecutive working days without obtaining permission.

ཆེད་རྒྱུ་གི་ལཱ་འགན།

- ༣༧༧. ཆེད་རྒྱུ་གིས་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གི་རྒྱུ་ཡིག་སྡེ་ ལཱ་འབད་དགོ།
- ༣༧༨. ཆེད་རྒྱུ་གིས་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་ལྷ་སྐྱོང་འོག་ལཱ་ ལཱ་འགན་འབག་དགོས་ཚུ་ཡང་
  - ༡༧། ལཱ་དང་ ཉེན་བཅོལ་བསྐྱེ་ལེན་འབད་དགོ།
  - ༡༨། སའི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མ་དང་འཁྲིལ་ ས་སྤོ་སོར་གྱི་ལཱ་འབད་དགོ།
  - ༡༩། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ ཚམ་ཉམ་ ཡིག་སྐྱོང་ནང་བཞག་དགོས་མ་ཚད་ དེའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ སྐྱོང་འབབ་དགོ།
  - ༢༠། ཆེད་ དམངས་མི་དང་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གྱི་བཀོད་བྱུང་དང་འཁྲིལ་བའི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་སྤོ་ཚུ་འབབ་དགོ།

ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན།

- ༣༧༩. ཆེད་རྒྱུ་འདི་ ལོ་སྡེ་ལྷན་ཚུ་ལཱ་བསྐྱོར་བཞག་འབད་ནི་ཨིན་མ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་ ལྷོགས་གྲུབ་ལཱ་གཞི་བཞག་ཐོག་ རུས་ཡུན་ཡར་བྱུང་འབད་ཚོགས།

ཆེད་རྒྱུ་གི་ཕྱིར་དབྱེ་བ།

- ༣༨༠. འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཆེད་རྒྱུ་འདི་ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན་མ་ཚང་མ་ལས་ གཤམ་འཁོད་ གནད་དོན་ཐོག་ ཕྱིར་དབྱེ་འབད་ནི་འདི་ཡང་
  - ༡༧། ཁོ་མོ་རའི་ལོག་སྐྱོང་འབབ་པའི་གནད་ལཱ་བརྟེན་ ཉམ་ཅན་ཅིག་གི་ཁྲིམས་གཙོ་བོ་གྲུབ་པའི་ཉེས་ འཇུགས་སྤོང་པ།
  - ༡༨། ཁོ་མོ་རའི་ལས་དོན་འབབ་ནི་ལཱ་ ལྷོགས་གྲུབ་མེད་པ།
  - ༡༩། འབྲུག་པའི་མི་ཁྲུངས་མེན་མི་ མི་དོམ་ལཱ་གཉེན་བསྐྱོམས་པ། དང་
  - ༢༠། ངལ་གསོ་མ་ལཱ་ ལཱ་ལས་འཕྲོ་མཐུད་དེ་ ལཱ་འབད་བའི་ཉིན་གྲངས་གསུམ་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཡིག་ཚང་ནང་མ་འོང་པ།

Chipon

381. One or more Chipons will be appointed in each Chiwog as per the existing practices of the respective Chiwogs.
382. A Chipon shall carry out tasks of informing the members of the community about *Zomdus* and other important events in the community.

སྤྱི་དཔོན།

༣༤༡. སྤྱི་འོག་ཟེའི་ནང་ལུ་ སྤྱི་དཔོན་གཅིག་ ཡང་ན་དེ་ལས་མང་བ་ཚུ་ ཟེད་འོག་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ སྤྱི་ལྷན་ལམ་
ལུགས་ལྟར་བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ།
༣༤༢. སྤྱི་དཔོན་གྱིས་ མི་སྡེའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ མི་སྡེ་ནང་འཛོམས་འདུ་དང་ གཞན་ཁག་ཆེ་བའི་དུས་སྟོན་ཚུའི་སྐོར་
ལས་ བད་སྟོད་ཅིའི་ ལྷ་འགན་འབག་དགོ།

Chapter 25

Functions of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

General function

383. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall exercise powers and functions as specified in the Local Government Act of Bhutan, 2009, these rules and regulations and any other laws in force in Bhutan.

Protect monuments and sites of cultural and historical interests

384. The Dzongkhag Tshogdu may, for the purpose of sections 48 (h) and 49 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 *suo-moto* or on the basis of proposal submitted by Gewog Tshogde designate and protect a structure as a monument or a site of cultural and historical interest or remove it from the list of objects and places to be protected by giving notice to the:

- (a) Ministry of Home and Cultural Affairs through the Dzongkhag Administration; and
- (b) owner of the affected property.

385. The Ministry of Home and Cultural Affairs shall, upon the receipt of notice under clause 384 of these rules and regulations, scrutinize such notice after conducting detailed investigation and studies with relevant and affected agencies and accordingly inform the Dzongkhag Tshogdu of its objections if any, not later than thirty days after the receipt of such notice.

386. The Dzongkhag Tshogdu shall direct the Dzongkhag Administration to provide administrative and technical support for the protection of monuments and sites of cultural and historical interests listed under clause 384 of these rules and regulations.

ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འཇུག་ཚོགས་སྡེའི་བྱ་སྤྱོད་

སྤྱིར་བཏང་བྱ་སྤྱོད་

༣༤༩. ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འཇུག་ཚོགས་སྡེའི་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩
ཅན་མ་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་ དེ་ལས་འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཞན་
ཚུ་ནང་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་བའི་དབང་ཚད་དང་ བྱ་སྤྱོད་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡུལ་ དེ་ལས་རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་ས་གནས་ཚུའི་ཉེན་སྲོལ་

༣༥༠. ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༢ (ཉ)
དང་ ༤༩ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ རྟོག་འཇུག་ཚོགས་སྡེའི་གིས་ མོས་འཆར་སྤུལ་མི་
ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ འབྲུག་ ཡང་ན་ ཡུལ་ལྗོངས་དང་རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་དང་ བཞི་བཀོད་ལུ་
དོས་འཛིན་དང་ཉེན་སྲོལ་འབད་ནི་ ཡང་ན་ ཐོ་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན་ཐོག་ ཉེན་སྲོལ་འབད་ནི་ལུ་བརྟེན་དོན་གྱིན་
དགོས་ཡང་

༡༡ ། ཚོང་ཁག་བདག་སྲོལ་བརྒྱུད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡུལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་ལུ། དེ་ལས་

ཁ༡ ། རྒྱ་དངོས་ཀྱི་བདག་པོ་ལུ།

༣༥༡. འབྲུག་རྒྱལ་ཡུལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༢༤ པའི་མངའ་འོག་
གི་བརྟེན་འབྲེལ་བའི་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཉམས་རྒྱུད་ཐོག་པའི་ལས་སྡེ་ཚུའི་སྤྱོད་ མཐིལ་ཕྱིན་གྱི་དབུ་
ཞིབ་དང་ཞིབ་འཚོལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་ལུ་ ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ གལ་སྲིད་ དགག་ཆ་གང་
རུང་ཅིག་ཡོད་ཚེ་ དེའི་སྤྱོད་ ལུ་བ་འབྲེལ་བའི་ཉེན་གངས་སུམ་ཅུ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ བརྟེན་སྤྱོད་དགོ།

༣༥༢. ཚོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༢༤ པའི་མངའ་འོག་གི་ཐོ་བཀོད་
ཡོད་མི་ འབྲུག་ ཡུལ་ལྗོངས་ དེ་ལས་རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ཉེན་སྲོལ་འབད་ནི་ལུ་ བདག་སྲོལ་
དང་ཐབས་རིག་གི་རྒྱབ་སྲོལ་དོན་ལས་ ཚོང་ཁག་བདག་སྲོལ་ལུ་བཀོད་ཁྱབ་འབད་དགོ།

Preserve and promote culture and tradition

387. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (d) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 consider and endorse proposals submitted through Gewog Tshogde on the management of *Shedra, Drubdey, Gomdey, Tshechu, Kuchhoe Bumdey*, and other community rituals which transcend the scope and responsibility of a single Gewog.
388. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 48 (d) and 53 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that residential or commercial houses are in strict adherence to traditional architectural design within the frame work of national code.
389. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 388 of these rules and regulations, ensure that structures that do not conform to norms and standards are altered or dismantled to incorporate traditional features.
390. The Gewog Tshogde shall issue an order to the owner of the structure under clause 389 directing the owner to either alter or dismantle to incorporate traditional features within a specified period.
391. The Gewog Tshogde shall, in case the owner of the structure under clause 390 fails to abide by the order, ensure that appropriate legal measures are taken to alter or incorporate traditional features.
392. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 390 of these rules and regulations, obtain technical advice and guidance from the Gewog Administration or Dzongkhag Administration.
393. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 388 of these rules and regulations, disseminate information and literature concerning national standards of architecture to promote local consciousness and public commitment.

ལམ་སྲོལ་དང་ སྤར་སྲོལ་ཉམས་སྤང་དང་ ཡར་སྲེལ།

- ༣༤༧. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༥ (༥) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཤད་གྲ་ སྐབས་སྡེ་ སྐྱོམ་སྡེ་ ཚེས་བཅུ་ སྐྱམ་ཚང་འབྲུམ་སྡེ་ དེ་ལས་གཞན་མི་སྡེ་འཛིན་འཛིན་སྐྱོང་འབྲུག་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་འདི་ རྗེ་འོག་ཕྱད་དོག་གཅིག་ལས་ལྷག་མི་ལུ་ཕྱོག་ཚེ་ རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་ བརྒྱུད་དེ་སྲོལ་འཆར་ཕུལ་མི་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ རོས་ལེན་དང་ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།
- ༣༤༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༥ (༥) དང་༤༩ (ཇ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁྲིམ་དང་ རྫོང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིམ་ཚུའི་བཟོ་བཀོད་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་དེ་བ་ནང་འཁོད་བཀོད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ བརྒྱུ་ཡོད་པ་ལེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༣༤༩. རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཞི་བཀོད་འདི་ རང་ལུགས་བཟོ་རྣམ་གྱི་ཁྱད་ཚད་དང་ སྤྱད་ཚད་ཚུ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ སྐྱུར་བཅོས་བརྒྱབ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བཤུབ་སྡེ་རང་ལུགས་གྱི་བཟོ་རྣམ་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ཡོད་པ་ལེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༣༥༠. རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༧ པའི་མངའ་འོག་གི་གཞི་བཀོད་རྩི་བདག་ལུ་ གཞི་བཀོད་འདི་སྐྱུར་བཅོས་ ཡང་ན་ བཤུབ་སྡེ་ རྗེ་དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ལུ་ནང་འཁོད་ལུ་ རང་ལུགས་གྱི་བཟོ་རྣམ་དང་འཁྲིལ་ཉེ་བཟོ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏོན་དགོ།
- ༣༥༡. རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༠ མངའ་འོག་གི་གཞི་བཀོད་རྩི་བདག་གིས་ གལ་སྲིད་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ བཞི་བཀོད་འདི་ རང་ལུགས་གྱི་བཟོ་རྣམ་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ཡོད་པ་ལེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐབས་ལམ་དང་འཁྲིལ་འབད་དགོ།
- ༣༥༢. རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༠ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཐབས་འཛིན་གི་གྲོས་འབུལ་དང་ ལམ་སྲོལ་འདི་ རྗེ་འོག་བདག་སྐྱོང་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལས་ལེན་དགོ།
- ༣༥༣. རྗེ་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༣༥༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ས་གནས་གྱི་ཤེས་ཚོར་དང་ཁས་སྐྱོང་ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་རིགས་གྱི་གནས་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་བཅུ་དོན་དང་ ཤེས་ཡོན་དང་ཁྱབ་འབད་དགོ།

Ensure provision of social and economic services

394. A Gewog Tshogde may, for the purpose of sections 55 (e) and 59 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 make rules to regulate the construction, maintenance and use of:
- (a) public utilities;
  - (b) ancillary works and encroachments along, on or over roads.
395. A Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 control farm road and feeder road in its area and may:
- (a) widen and straighten roads for effective and efficient use;
  - (b) survey and resurvey roads;
  - (c) construct, maintain and improve roads;
  - (d) approve the naming of private roads;
  - (e) acquire land for use as a road in accordance with clauses 455, 456 and 457 of these rules and regulations.
396. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 select and recommend to the Ministry of Agriculture and Forests on the need of specific crop varieties and breeds of livestock on the basis of the choice of individual Gewog Tshogde.
397. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 direct the Dzongkhag Administration to liaise with the central authorities concerned to promote and develop national and international markets for local agricultural produce on the basis of proposal submitted by Gewog Tshogde.

མི་སྡེ་དང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཞབས་ཏྲུག་གི་ དགོངས་དོན་ཡོད་པ།

༣༩༤. རྒྱ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༥༥ (ཅ) དང་༥༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཟོ་བསྐྱུན་དང་རྒྱུན་སྐྱོད་ དེ་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་གནས་ནི་དོན་ལས་ བཅའ་ཡིག་ཚུ་བཟོ་དགོས་ཡང་།

༡། མི་དམངས་མཐུན་རྐྱེན།

༢། ལཱ་གི་གནས་རིམ་ཡན་ལག་དང་འགྲུལ་ལམ་ནང་ ཡང་ན་ འགྲུལ་ལམ་ལྟག་ལས་ བདག་བཟུང་ འབད་ནི།

༣༩༥. རྒྱ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ དེ་འེ་ས་ཁོངས་ནང་ལུ་ ས་ནམ་ཞིང་ལམ་དང་ ཟུར་ལམ་གྱི་དམ་འཛིན་འབད་དགོ་པའི་ གུར་ལུ་

༡། དོན་སྤྲིན་དང་ཡན་རུས་གྱི་ལག་ལེན་ལུ་ འགྲུལ་ལམ་རྒྱ་སྐྱོད་དང་ ཐང་སྟེ་བཟོ་ནི།

༢། འགྲུལ་ལམ་གྱི་ས་འཇལ་དང་ ལོག་སྟེ་ས་འཇལ་ནི།

༣། འགྲུལ་ལམ་བཟོ་བསྐྱུན་ རྒྱུན་སྐྱོད་ དེ་ལས་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི།

༤། སྐར་གྱི་འགྲུལ་ལམ་གྱི་མིང་ལུ་ གནང་བ་སྤྱོད་ནི།

༥། བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥༥, ༤༥༦ དེ་ལས་༤༥༧ དང་འབྲེལ་བའི་འགྲུལ་ ལམ་ཅིག་ཨིན་མ་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་འབད་ནི།

༣༩༦. རྒྱ་ལོག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྒྱ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་རེ་རེ་གི་གདམ་ཁ་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ དགོས་མཁའི་ལོ་ཐོག་སྐྱོ་ཚོགས་དང་ སློ་ལོ་གསོ་སྐྱོད་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྟན་ལག་ ལུ་ གདམ་ཁ་དང་གོས་འཆར་སྤུལ་དགོ།

༣༩༧. རྒྱ་ལོག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྒྱ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གོས་འཆར་སྤུལ་མི་གུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྒྱ་ལོག་ཚོགས་ འདུ་གིས་ ས་གནས་གྱི་ས་ནམ་ཐོན་སྐྱོད་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྟེ་བའི་དབང་འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་ མོས་མཐུན་ཐོག་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོང་འབྲེལ་ཡར་འཕེལ་དང་ གོང་འཕེལ་གཏང་ཐབས་ལུ་ རྒྱ་ལོག་ བདག་སྐྱོད་ལུ་བཀོད་བྱེད་འབད་དགོ།

398. The Dzongkhag Administration shall, for the purpose of clause 396 of these rules and regulations, submit annual reports to the Dzongkhag Tshogdu on agricultural outputs and market access facilitated by it.
399. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 discuss and make requests to the Ministry of Education for the establishment, expansion or up-gradation of the middle secondary and higher secondary schools on the basis of proposal submitted by a Gewog Tshogde.
400. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 discuss and make requests to the Ministry of Health for the establishment, expansion or up-gradation of Basic Health Units on the basis of proposal submitted by a Gewog Tshogde.
401. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 48 (f), 49 (b) and 54 (j) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 give priority to cottage and medium scale industries and traditional handicrafts to supplement farming income on the basis of proposal submitted by a Gewog Tshogde, as the case may be.
402. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 direct the Dzongkhag Administration to study, explore and recommend credit programmes to the sector, ministry or institution concerned.
403. The Dzongkhag Administration shall, for the purpose of clause 401 of these rules and regulations, submit its recommendation to Dzongkhag Tshogdu for deliberation within a specified time.
404. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall promote cooperative activities in the Dzongkhag, Gewog and community levels that foster economic growth and contribute to employment and welfare.

༣༧༩. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༣༧༤ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ས་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ ཚོང་ལམ་
བཏོན་ཡོད་མི་གི་སྐོར་ལས་རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ ལོ་བསྟར་གྱི་སྟན་ལུ་
དགོ།

༣༧༩. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༢ (ཀ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཟེད་
འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ གྲོས་འཆར་གྱི་ལཱ་བ་སྤུལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ གྲོས་བསྟུན་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་
འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་བར་མ་དང་ ཆེ་བ་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི་ རྒྱ་སྐྱེད་འབད་ནི་ ཡར་སེང་འབད་ནི་ལུ་ རྫོང་
ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་ལུ་གསོལ་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༤༠༠. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༢ (ཀ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཟེད་
འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ གྲོས་འཆར་གྱི་ལཱ་བ་སྤུལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ གྲོས་བསྟུན་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་
གཞི་རྟེན་སྤྲོད་ཁང་ གཞི་བཅུགས་འབད་ནི་ རྒྱ་སྐྱེད་འབད་ནི་ ཡར་སེང་འབད་ནི་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་
གིས་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་ལུ་གསོལ་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༤༠༡. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༢ (ཀ), ༥༧ (ཁ) དེ་ལས་༥༤
(ཐ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གྲོས་འཆར་གྱི་ལཱ་བ་སྤུལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་
ལས་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ས་ནམ་འོང་འབབ་གྱི་
སྟན་ཐབས་ལུ་ བཟོ་བྲུ་སྐྱེད་བ་དང་ བར་མ་ དེ་ལས་ རང་ལུགས་ལག་བཟོའི་བཟོ་བྲུ་ལུ་གཙོ་རིམ་བྱིན་
དགོ།

༤༠༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༢ (ཀ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལས་ སྤྱིན་འགྲུལ་ལས་རིམ་གྱི་སྐོར་ ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་
འཚོལ་འབད་བའི་ཤུལ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་ ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ གཞུག་སྡེ་ལུ་ གྲོས་འདེབས་འབད་དགོ་
པའི་བཀོད་བྱུང་འབད་དགོ།

༤༠༣. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༠༡ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཟེད་
དམིགས་བཀོད་པའི་དུས་ཚོད་ནང་འཁོད་ གྲོས་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་ གྲོས་འདེབས་སྤུལ་
དགོ།

༤༠༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ཟེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྫོང་ཁག་ ཟེད་འོག་ དེ་ལས་མི་སྡེའི་གནས་ཚད་ལུ་ དཔལ་
འབྱོར་ཡར་འཕེལ་གཏང་ནི་དང་ ལཱ་གཡོག་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནི་ དེ་ལས་ བཟོ་བའི་འབྲུང་ཐབས་ལུ་ མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེའི་ལས་དོན་རྒྱ་གོང་འཕེལ་གཏང་དགོ།

Land use and management

405. For the purpose of sections 48 (g) and 53 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 the Dzongkhag Tshogdu on the basis of Gewog Tshogde's decision shall, in consultation with the National Land Commission, designate an area of Government land or community forests as a recreational area for the purpose of active recreation involving organized sports or for playing outdoor games.
406. For the purpose of section 48 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 the Dzongkhag Tshogdu on the basis of the Gewog Tshogde's decision shall, in consultation with the National Land Commission, designate an area of Government land or Government reserved forests as a Dzongkhag park and sanctuary.
407. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of clause 406 of these rules and regulations, direct the Dzongkhag Administration to provide administrative and technical support for protection of a Dzongkhag park and sanctuary.
408. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 54 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 monitor the activities relating to protection of Government land and forest and community land and forest.
409. The Dzongkhag Administration and Gewog Administration shall, for the purpose of clause 408 of these rules and regulations, make periodical reports on the protection of Government land or Government forest to the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde respectively.
410. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 53 (i) and 54 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that appropriate legal measures are taken to remove any illegal structure or encroachment on Government land and forest and community land and forest.

ས་ཚག་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་།

- ༤༠༥. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༢ (ཇ) དང་ ༥༩ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཐོས་ཚད་གུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ས་ཚལ་ལྷན་ཚོགས་དང་གཅིག་ཁར་ འདྲི་བསྟུན་ཐོག་ གཞུང་གི་ས་ཚད་ མི་སྡེའི་ནགས་ཚལ་ཚུ་ སྤྱོད་འཆམ་གྱི་ས་ཚུ་ སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ ཕྱི་ལོག་གི་ཚེད་སྟོན་ ཡང་ན་ འགོ་རིམ་ལྷན་པའི་ཚེད་མོ་ཚེད་སའི་ སྤྱོད་འཆམ་གྱི་ས་སྤོ་ལུ་ ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- ༤༠༦. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༢ (ཇ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེའི་ཐོས་ཚད་གུར་གཞིར་བཞག་ཐོག་ ས་ཚལ་ལྷན་ཚོགས་དང་གཅིག་ཁར་ འདྲི་བསྟུན་ཐོག་ གཞུང་གི་ས་ཚད་ གཞུང་དབང་ནགས་ཚལ་གྱི་ས་སྤོ་འདི་ རྫོང་ཁག་གླིང་ག་དང་ དགའ་ཚལ་སྤེལ་འཛིན་འབད་དགོ།
- ༤༠༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༠༦ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་གླིང་ག་དང་ དགའ་ཚལ་ཚུ་ སྤྱོད་འབད་ནི་དོན་ལས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ བདག་སྐྱོང་དང་ ཐབས་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ འབད་དགོ་པའི་བཀོད་ཁྲུབ་འབད་དགོ།
- ༤༠༨. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༤ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞུང་གི་ས་ཚད་ནགས་ཚལ་ དེ་ལས་མི་སྡེའི་ས་ཚད་ནགས་ཚལ་གྱི་ཉེན་སྐྱོབ་དང་ འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་ལུ་ལྷ་རྟོག་འབད་དགོ།
- ༤༠༩. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༠༢ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ གཞུང་ས་ ཡང་ན་ གཞུང་གི་ནགས་ཚལ་ཉེན་སྐྱོབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཅུས་མཚམས་ཅན་གྱི་སྟུན་ལུ་བཟུལ་དགོ།
- ༤༡༠. རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༩ (ཉ) དང་ ༥༤ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞུང་ས་དང་ནགས་ཚལ་ དེ་ལས་མི་སྡེའི་ས་ཚད་ནགས་ཚལ་ཚུ་ནང་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བཞི་བཀོད་ ཡང་ན་ བདག་བཟུང་འབད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ བཏོན་གཏང་ཐབས་ལུ་ འོས་འཚམས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཐབས་ལམ་ཡོད་པ་བཟོ་དགོ།

Conserve and enhance the environment

411. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 consider promotion and support of forest management plans on the advice of the Dzongkhag Administration.
412. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 51 (d) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 issue clearance on the basis of the recommendation of Gewog Tshogde concerned where stone quarries and mining activities are permitted in accordance with the Mines and Mineral Management Act, 1995, National Environment Protection Act, 2007 and Environmental Assessment Act of Bhutan, 2000.
413. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (i) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 issue clearance on the basis of the recommendation of Gewog Tshogde concerned where industries are permitted in accordance with laws in force in Bhutan.
414. The Dzongkhag Land Leasing Committee shall, for the purpose of clause 412 and 413 of these rules and regulations, make a formal request to the Gewog Administration of all Gewog affected for conducting public consultation within one week of the receipt of the pre-feasibility study report.
415. The Gewog Administration shall organize public consultation with the affected parties within three weeks of the receipt of the request under clause 414 of these rules and regulations in accordance with the public consultation guidelines issued by a competent authority.
416. The concerned Gups shall, where the activity under clauses 412 and 413 of these rules and regulations affects more than one Gewog, submit his/her decision based on the recommendation of the public consultation to the Dzongkhag Tshogdu within five weeks of the public consultation. The Dzongkhag Tshogdu in turn will have to convey the decision to the Dzongkhag Land Leasing Committee within fifteen

རང་བཞིན་གནས་སྤངས་འདི་ བདག་འཛིན་དང་ རྒྱ་སྐྱོད་གཏང་ནི།

- ༧༡༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༢ (ར) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་གོས་འབྲུལ་ཐོག་ བློན་མཆོད་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་ཚུ་ རྒྱ་སྐྱོད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་དོན་ལེན་འབད་དགོ།
- ༧༡༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༡ (ང) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་སྤུལ་མི་ གོས་འདེབས་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྫོང་གཏེར་མཛོད་དང་ ས་གཏེར་ལས་དོན་ཚུ་ གཏེར་ཁ་དང་ས་གཏེར་འཛིན་སྐྱོང་ཁྲིམས་ཡིག་༡༩༩༥ ཅན་མ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གནས་སྤངས་སྐྱོབ་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་བརྟག་ཞིབ་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༠ ཅན་མ་དང་འབྲུལ་ གནང་བ་བྱིན་དགོ།
- ༧༡༣. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༥༢ (ཉ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་སྤུལ་མི་ གོས་འདེབས་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ འབྲུག་ལུ་བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲུལ་ བཟོ་སྐྱོད་བརྟག་ཚོག་པའི་གནང་བ་བྱིན་དགོ།
- ༧༡༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༧༡༢ དང་༧༡༣ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞོན་རྒྱུན་ཐོག་པའི་ཆེད་འོག་ཆ་མཉམ་གྱི་ ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྐྱོད་སྐྱོང་ཚོགས་ཚུང་གིས་ འགོ་ཐོག་གི་ཞིབ་འཚོལ་སྤྲོད་ལུ་ཐོབ་པའི་ བདུན་ཕྱག་༡ གི་ནང་འཁོད་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ ལུགས་མཐུན་གྱི་གསོལ་ལུ་འབད་དགོ།
- ༧༡༥. ཆེད་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༧༡༤ པའི་གསོལ་ལུ་ཐོབ་པའི་ བདུན་ཕྱག་༣ གི་ནང་འཁོད་ དབང་ལུ་ལྷན་པའི་དབང་འཛིན་ཅིག་གིས་ བཏོན་པའི་མི་མང་གོས་བསྐྱུན་གྱི་ ལམ་སྟོན་དང་འབྲུལ་ ཉམས་སྤྲོད་ཐོག་མི་སྡེ་ཚོ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༧༡༦. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༧༡༢ དང་༧༡༣ པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་གིས་ ཆེད་འོག་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་གཞོན་རྒྱུན་ཐོག་པ་ཅིན་ འབྲུལ་ཡོད་རྒྱུ་ཚུ་གིས་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་འབད་དེ་ བདུན་ཕྱག་༥ གི་ནང་འཁོད་ ཁོ་ཁོ་རའི་གོས་ཚོད་འདི་ མི་མང་གོས་བསྐྱུན་གྱི་གོས་འདེབས་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྤུལ་དགོ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་བདུན་ཕྱག་༡༥ གི་ནང་འཁོད་

weeks.

417. Notwithstanding anything contained in clause 416 of these rules and regulations the Gup as the chairperson of the Gewog Tshogde shall, where the activity under clauses 412 and 413 of these rules and regulations affect a single Gewog, convey the decision directly to the Dzongkhag Land Leasing Committee within one week of the public consultation.
418. The Dzongkhag Land Leasing Committee shall forward the relevant clearances to the National Land Commission Secretariat within one week with a copy endorsed to the lead Government agency.
419. The National Land Commission Secretariat shall communicate its decision to the Department of Geology and Mines within one week on receipt of the recommendation from the Dzongkhag Land Leasing Committee.
420. All applicable time limits mentioned above shall be adhered to and failure to communicate the decisions with the time limits shall be treated as approved.
421. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 412 and 413 of these rules and regulations, make its recommendation after taking into consideration the following aspect:
  - (a) ecological;
  - (b) aesthetic;
  - (c) cultural;
  - (d) economic;
  - (e) public health and safety;
  - (f) environmental protection measures such as waste management, dust suppression, control and prevent noise pollution; and
  - (g) establishment of the activity and ancillary infrastructure as per terms and conditions laid down in the public clearance certificate.

གོས་ཚོད་འདི་ རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྐྱར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་ལུ་བསྐྱེལ་དགོ།

༤༡༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༤ ནང་ ག་དེ་སྐྱེ་བཀོད་དེ་ཡོད་རུང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༩ ནང་༤༡༩ པའི་མངའ་འོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་གིས་ རྟོག་འཕྲུལ་གཞི་གཅིག་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལུ་གཞོན་ཆུན་པོ་ལ་ཅིན་ རྟོག་འཕྲུལ་སྤྱོད་ཚོགས་སྤེལ་གི་ཁྲི་འཛིན་ཨིན་མི་རྒྱུ་གིས་ གོས་ཚོད་འདི་ མི་མང་གོས་བསྐྱེལ་འབད་དེ་ བདུན་ཕྱག་། གི་ནང་འཁོད་ རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྐྱར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ ཐད་ཀར་དུ་བསྐྱེལ་དགོ།

༤༡༨. རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྐྱར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཉེ་གསལ་མེད་ལག་ཁྱེར་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ལུ་ བདུན་ཕྱག་། གི་ནང་འཁོད་བསྐྱེལ་དགོས་དང་ དེའི་འབྲེལ་གི་གཞུང་གི་ལས་སྡེ་གཙོ་བོ་ཅིག་ལུ་བསྐྱེལ་དགོ།

༤༡༩. རྫོང་ཁག་ས་ཆ་སྐྱར་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་ལས་ གོས་འབྲུལ་ཐོབ་པའི་བདུན་ཕྱག་། གི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གོས་ཚོད་འདི་ ས་གཏེར་ལས་ཁུངས་ལུ་ བན་དོན་སྤྱོད་དགོ།

༤༢༠. གོང་ལུ་འཁོད་ཡོད་མི་ དུས་ཚད་འདི་ལུ་གནས་དགོས་དང་ གལ་སྲིད་ གོས་ཚོད་འདི་ དུས་ལུ་བཟུང་ཡོད་པའི་ནང་འཁོད་ལུ་ བན་དོན་མ་སྤྱོད་པ་ཅིན་ ཆ་འཛིག་གུ་བསྐྱེལ་ ཅེས་དགོས་ཨིན།

༤༢༡. རྟོག་འཕྲུལ་ཚོགས་སྤེལ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༩ ནང་༤༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ གཞུང་འཁོད་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ རྩིས་ལེན་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ འགོ་བཙུག་ལུ་བསྐྱེལ་དགོས་འདི་ཡང་

- ༡༽ སྤྱི་ལྟན་གནས་སྤངས།
- ༢༽ མཛེས་ཆ་དང་འབྲེལ་བ།
- ༣༽ སྤོལ་འཛིན།
- ༤༽ དཔལ་འབྱོར།
- ༥༽ མི་དམངས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཉེན་སྲུང།
- ༦༽ རང་བཞིན་མཐའ་འཁོར་སྤྱོད་སྤོལ་ཐབས་ལས་ དཔྱེ་འབདན་ ཕྱགས་སྤྱི་གསལ་འཛིན་སྤྱོད་ ཐལ་མ་མར་གཞོན་འབད་ནི་ སྤྱི་སྐད་དམ་འཛིན་འབད་ནི།
- ༧༽ མི་མང་ཉེ་གསལ་མེད་ལག་ཁྱེར་ནང་ བཀོད་ཡོད་མི་ཁ་ཚོག་དང་ཆ་རྒྱུན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ ལས་དོན་དང་ལཱ་གི་གནས་རིམ་ཡན་ལག་ཚུ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི།

422. The Gewog Tshogde concerned shall, for the purpose of clauses 412 and 413 of these rules and regulations, monitor the operation of such mines, quarries and industries.
423. The Dzongkhag Tshogdu may, for the purpose of section 50 (b) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 with the technical assistance of the National Environment Commission frame rules and regulations on the control and prevention of noise, air, water, and soil pollution to meet the national standards.

Provision of public health services

424. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (k) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that public health facilities and services, such as safe drinking water, sanitation, immunization, nutrition and reproductive health are given highest importance at all times as per prevailing national guidelines or laws in force in Bhutan.
425. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 48 (k) of the Local Government Act of Bhutan, 2009:
- (a) identify specific areas in the villages for safe disposal of waste;
  - (b) promote cleanliness and hygiene in the villages;
  - (c) ensure proper drainage in accordance with prevailing national laws; and
  - (d) stipulate standards and practices against littering.
426. The Gewog Tshogde shall, subject to section 291 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 regulate the following activities:
- (a) littering;

༤༢༢. འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༢ དང་༤༡༣ པའི་
དགོས་དོན་ལུ་ གཏེར་ཁ་དང་གཏེར་མཛོད་ དེ་ལས་བཟོ་གྲུ་ཚུ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ དེ་ལས་ དེའི་ལག་
ལེན་ཚུ་ལྟོག་འབད་དགོ།

༤༢༣. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༥༠ (ལ)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ལྷན་ཚོགས་ལས་ ཐབས་རིགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལྷན་ཐབས་ལུ་ སྤྲོད་ རྒྱུ་ རྒྱ་ དེ་ལས་སའི་བཙོག་གི་བྱི་དམ་འཛིན་འབད་
ནི་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་བཟོ་ཚོགས།

མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་ཞབས་ཏོག་གི་ དགོངས་དོན།

༤༢༤. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ད)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་ མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཞབས་ཏོག་ དཔྱེ་འབདན་ གཙམ་སྐྱ་ཚན་གྱི་
འབྲུང་ཚུ་ གཙམ་སྐྱ་ སྤྲོད་ཁབ་ ཟམ་བཙུད་ དེ་ལས་སྐྱེ་རྒྱུ་འཕྲོད་བརྟེན་ཚུ་ འབྲུག་ལུ་ཁབ་དབང་ཡོད་
པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལམ་སྟོན་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ དུས་རྒྱུན་དུ་ གལ་ཆེ་བའི་གཙོ་རིམ་
ལུ་བཟུང་དགོ།

༤༢༥. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༡ (ད)
པའི་དགོས་དོན་ལུ་

༡༽ གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ཉེན་སྲུང་ལྷན་པའི་ཕྱགས་སྡིགས་རྒྱགས་སའི་ས་སྟོ་ ལོགས་སུ་སྡེ་ངོས་
འཛིན་འབད་ནི།

༢༽ གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ གཙམ་སྐྱ་དང་ འཕྲོད་བརྟེན་ཡར་དག་གཏང་ནི།

༣༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ གཡུར་བ་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་ནི།
དེ་ལས་

ང༽ ཕྱགས་སྡིགས་བཀག་ཐབས་ལུ་ གནས་ཚད་དང་ ལམ་ལུགས་ཚུ་འཁོད་ནི།

༤༢༦. ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༢༩༡ དང་
འབྲེལ་ གཤམ་འཁོད་ལས་དོན་ཚུའི་ཚད་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༽ ཕྱགས་སྡིགས་བཀག་ཐབས།

- (b) throwing or dumping waste in public places;
- (c) transporting and dumping waste in bulk in places other than a designated place;
- (d) running a shop or commercial entity without garbage bins inside and outside the shop;
- (e) disposal of hazardous waste in designated areas; and
- (f) any activity causing public health concern.

Control of communicable livestock and crop diseases

427. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 48(k) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that national laws pertaining to livestock are strictly adhered to within the Dzongkhag.

428. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 427 of these rules and regulations, require the Dzongkhag Administration to submit proposals to prevent the outbreak and spread of communicable livestock and crop diseases within the Dzongkhag.

429. The Dzongkhag Administration shall, where necessary, take immediate action and seek post-facto approval of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde concerned.

Provided that where a ban is imposed all measures shall be taken to lift the ban expeditiously upon removal of danger.

430. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 429 of these rules and regulations, require Dzongkhag Administration to submit post-epidemic report.

- ཁ། མི་དམངས་ས་ཁོངས་ནང་ ཕྱགས་སྟིགས་བཀོག་ནི་དང་ ལྷགས་ནི།
- ག། རྩིས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ནང་མིན་པའི་ས་ཁོངས་གཞན་ཁར་ ཕྱགས་སྟིགས་སྐྱེལ་ བྱིན་ལྷགས་ནི།
- ང། ཚོང་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོང་འབྲེལ་འབབ་སའི་རོལ་གི་ཕྱི་ནང་ལུ་ ཕྱགས་སྟིགས་ཀྱི་ཉོང་མེད་པར་ ཚོང་འབྲེལ་འབབ་ནི།
- ཅ། ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་ཕྱགས་སྟིགས་ཚུ་ རྩིས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ནང་བཀོག་ནི། དེ་ལས་
- ཆ། མི་དམངས་འཕྲོད་བརྟེན་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་གང་རུང་།

སློ་མོར་དང་ ལོ་ཐོག་ལུ་འཕོ་མི་ནད་གཞི་ཚུ་བཀག་ཐབས།

- ༤༢༧. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་ མའི་དོན་ཚན་༤༥ (ད) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་སློ་མོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ལུ་ དམ་དམ་སྡེ་གནས་བཅུག་དགོ།
- ༤༢༨. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༧ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ནང་འཁོད་ལུ་ སློ་མོར་དང་ལོ་ཐོག་གི་ནད་གཞི་ དར་ལྱབ་ལས་བཀག་ཐབས་ ཀྱི་གྲོས་འཆར་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ སུལ་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་དགོ།
- ༤༢༩. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ དགོས་མཁོ་ག་སྡེ་ཡོད་སར་ དེ་མོད་དུ་ དང་ལེན་འབད་བའི་ལུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ དེའི་གནང་བ་ལེན་དགོ།
ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་བཀག་དམ་ཡོད་ཚེ་ ཉེན་ཁ་འདི་ཐལ་བའི་ལུ་ལུ་ ཐབས་ཤེས་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ བཀག་ དམ་འདི་ གང་མཚུགས་མེད་པ་བཟོ་དགོ།
- ༤༣༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༡༩ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རིམས་ནད་ཐལ་བའི་ལུ་ལུ་ སྟོན་ལུ་སུལ་དགོ་པའི་དགོས་ མཁོ་བསྐྱེད་དགོ།

Involvement of communities and community organization

431. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 48 (l) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 monitor and review the manner and extent to which community labour is being mobilized by the Gewog Administration.
432. The Gup shall, for the purpose of clause 431 of these rules and regulations, be required to submit a half yearly report on the use of community labour to the Dzongkhag Administration.
433. The Dzongkhag Administration shall, for the purpose of clause 432 of these rules and regulations, study the authenticity of the report submitted by the Gup and present a comparative analysis among Gewogs to the Dzongkhag Tshogdu.
434. The Dzongkhag Tshogdu may regulate use of community labour on the basis of report submitted by the Dzongkhag Administration under clause 433 of these rules and regulations.
435. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, for the purpose of sections 48 (c) and 48 (l) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 in consultation with the Dzongdag, take all necessary actions to protect villages from threats through engagement of village volunteers.
436. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall monitor and engage in consultations with the civil society organizations to meet the needs of local communities.
437. Pursuant to clause 436 of these rules and regulations, if Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde observes that the activity of a civil society organization may bring any negative impact on the wellbeing of the community or fails to meet the needs of local communities as per the organization's stated objectives, it shall forthwith submit a written report to the Civil Society Organization Authority.

མི་སྲེ་དང་མི་སྲེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱིས་ གཤམ་གཏོགས།

- ༤༣༡. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༢ (ན) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་འོག་བདག་སྐྱོང་གིས་ མི་སྲེ་ལས་མི་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ རྩལ་ཚད་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་དང་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།
- ༤༣༢. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༡ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ མི་སྲེ་ལས་མི་སྐྱོད་ཐངས་སྐོར་ ཁུམ་ གིས་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ལོ་ཕྱེད་ཀྱི་སྟམ་ལུ་ཕུལ་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱེད་དགོ།
- ༤༣༣. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༢ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཁུམ་ གིས་སྤུལ་ཡོད་མི་སྟམ་ལུ་འབྱོར་འབད་དེ་ རྫོང་འོག་ཚུ་གི་བར་ན་ རྩད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཐོག་ རྫོང་ཁག་ ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟམ་ལུ་ཕུལ་དགོ།
- ༤༣༤. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༣ པའི་འོག་གི་རྩད་པར་གྱི་དབྱེ་ བ་ཕྱེ་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་སྤུལ་ཡོད་མི་ སྟམ་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ མི་སྲེ་ལས་མི་ལག་ལེན་ དངོས་འཐབ་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་འབད་ཚོག།
- ༤༣༥. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྲེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༤༢ (ག) དང་༤༢ (ན) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་བདག་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུན་ འབད་དེ་ གཤམ་ཁའི་ཁས་སྒྲངས་པ་ཚུ་གིས་གཤམ་གཏོགས་ཐོག་ གཤམ་ཁའི་འཛིགས་སྤང་ལས་སྤྱང་སྐྱོབ་ འབད་ནི་ལུ་ དགོས་མཁོ་ཆ་མཉམ་ལེན་ཏེ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།
- ༤༣༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྲེ་གིས་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྲེའི་དགོས་མཁོ་བྱབ་ཐབས་ལུ་ མི་ སྲེའི་ལས་ཚོགས་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུན་གྱི་གཤམ་གཏོགས་དང་ ལྷ་རྟོག་འབད་དགོ།
- ༤༣༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༣༤ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ གཤམ་སྤྱི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ བ་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྲེ་གིས་ མི་སྲེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལུ་ལྷ་རྟོག་འབད་མི་དེ་གིས་ མི་སྲེ་གི་བདེ་ སྐྱིད་ལུ་ ལོག་པའི་རྒྱུ་བཤུལ་འབྱུང་ནི་ཉེན་ཁ་ ཡང་ན་ མི་སྲེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ལྷ་རྟོག་ ས་ གནས་ཀྱི་མི་སྲེའི་དགོས་མཁོ་འབྲུབ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ མི་སྲེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་དབང་འཛིན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་ སྟམ་ལུ་ཕུལ་དགོ།

Water use and management

438. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 53 (b) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure that allocation of safe and clean drinking water is carried out in an equitable manner.
439. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of clause 438 of these rules and regulations, ensure the maintenance of rural water supply schemes by the respective beneficiaries.
440. The Gewog Tshogde may, for the purpose of section 53 (c) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 provide directives pertaining to allocation of irrigation water to the Gewog Administration.
441. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 54 (f) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 ensure the protection of water sources and catchment areas, in accordance with the Forest and Nature Conservation Act, 1995.

Sports and leisure

442. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall encourage competitive sporting activities, both traditional as well as modern at the Dzongkhag and Gewog levels.

Declaration of holidays

443. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall in consultation with the Dzongkhag Administration declare holidays for cultural activities to be observed at the Dzongkhag and Gewog levels.

ཚུའི་ལག་ལེན་དང་ འཛིན་སྐྱོང་།

- ༤༣༩. རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༣ (ལ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཉེན་སྲུང་དང་གཙུག་ཅིན་སྲུང་ལུ་འབྲུང་ཚུའི་སྐྱེལ་བཀོ་འདི་ འབྲུག་མཉམ་སྲུང་གི་ ལག་ལེན་ འཐབ་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༤༣༩. རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༣༤ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ ཡོད་ཞབས་ཏོག་སྲོལ་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་གསེབ་འབྲུང་ཚུ་བཟུམ་སྲེལ་འཆར་གཞི་གི་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་ཡོད་པ་ ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།
- ༤༤༠. རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༣ (ག) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྟོག་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ཞིང་ཚུའི་སྐྱེལ་བཀོ་འདི་སྐོར་ལས་ བཀོད་བྱུང་གཞུང་ཚོགས།
- ༤༤༡. རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༥༤ (ཆ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྟལ་ས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོབ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༩༩༥ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་ ཚུའི་ འཐོན་ཁུངས་དང་ རྒྱུ་བཟུམ་སྲེལ་ལུ་ ཉམས་སྲུང་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ཕྱི་རིགས་དང་ དལ་ཁོམས།

- ༤༤༢. རྒྱུང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་བསྐྱུར་གྱི་ཕྱི་རིགས་ལས་དོན་ལུ་ རྒྱུང་ལག་ དང་རྟོག་འོག་གི་གནས་ཚལ་ལུ་ རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་རིགས་མ་ཚད་ གསར་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་རིགས་ གྲོ་བསྐྱེལ་ འབད་དགོ།

ངལ་གསོའི་བྱུང་བསྐྱུགས།

- ༤༤༣. རྒྱུང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟོག་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱུང་ལག་བདག་སྐྱོང་ལུ་སྐོར་བསྐྱུན་སྲོལ་ རྒྱུང་ལག་དང་ རྟོག་འོག་གི་གནས་ཚལ་ལུ་ སྐོར་འཛིན་ལས་དོན་གྱི་དུས་སྟོན་ཅིས་སྲུང་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ངལ་གསོའི་བྱུང་ བསྐྱུགས་འབད་དགོ།

Protection of consumers

444. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 49 (e) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 require the Dzongkhag Administration to ensure safety standards and fair pricing of goods in accordance with the laws in force in Bhutan.

Construction of structures near the road

445. The Gewog Tshogde shall, for the purpose of section 53 (h) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 control the construction of structures within the road right of way in accordance with the Road Act of the Kingdom of Bhutan, 2004.

Posting of billboards, roadside signs, etc

446. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of section 50 (d) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 by resolution stipulate rates for roadside signs, posters, banners and other commercial advertisements, which pertain to commercial and private promotions.

Provided that the Government sponsored roadside signs, including service oriented advocacy messages shall not be charged.

447. The Gewog Administration shall, for the purpose of implementation of clause 446 of these rules and regulations, grant permission for pasting or erecting signs by any organization, business entity or private individuals.

Communication services

448. The Dzongkhag Tshogdu, or the Gewog Tshogde, as the case may be, shall, through the Dzongkhag Administration, recommend the provision of communication and transport services to the relevant authorities.

ཚོང་མགོན་པའི་ཉེན་སྲོད་ཀྱི་

༤༤༤. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༤༩ (ཅ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་ལུ་ལྷབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྲོང་གིས་ མཐོ་བྱད་ཚུའི་གནས་ཚད་དང་ ལོང་ཚད་ཚུལ་མཐུན་བཟོ་ནི་དང་ ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་འདི་ངེས་བདེན་ཡོད་པ་ བཟོ་དགོ།

འབྲུག་ལམ་གྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་ གཞི་བཀོད་བཟོ་བསྐྱུན།

༤༤༥. རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༥༣ (ཉ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ལམ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༤ ཚན་མ་དང་འཁྲིལ་ ལམ་གྱི་ཐོབ་དབང་ས་ ཁོངས་ནང་འཁོད་ གཞི་བཀོད་གྱི་བཟོ་བསྐྱུན་འདི་ལུ་དམ་འཛིན་འབད་དགོ།

བད་བྱང་དང་ ལམ་རྟགས་གྱི་རིགས་འབྱར་ནི།

༤༤༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་༥༠ (ང) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་དང་སྐྱེར་སྡེ་ཚོང་བསྐྱུགས་ཚུ་ ལམ་རྟགས་དང་འབྱར་ཤོག་ དེ་ལས་རས་བྱང་ དང་ཚོང་བད་ཚུའི་གོང་ཚད་ཚུ་ གོས་ཚོད་ཐོག་བཀོད་དགོ།

ཨིན་རུང་ གཞུང་གིས་ཐོག་ལས་ བཀོད་པའི་ལམ་རྟགས་ཚུ་ཅེས་ཏེ་ སྐུལ་ལྷབ་བད་སྲོད་ཞབས་ཏྲིག་གི་བད་ འཛིན་ལུ་རིན་གོང་མི་ཕོག།

༤༤༧. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༤༤ པའི་ལག་ལེན་དངོས་འབབ་གྱི་དོན་ལུ་ ལས་འཛིན་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་རོལ་ ཡང་ན་ སྐྱེར་གྱི་རྒྱུ་ཚུ་གིས་ རོ་རྟགས་འབྱར་ནི་དང་སྲོད་ནི་དོན་ལུ་གནང་བ་ རྫོང་ འོག་བདག་སྲོང་གིས་གནང་ནི།

བརྒྱུད་འབྲེལ་ཞབས་ཏྲིག།

༤༤༨. གནས་འབབ་དང་བསྐྱུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ ཚུ་ལུ་ བརྒྱུད་འབྲེལ་འབབ་ནི་དང་ སྐུལ་འབྲེན་གྱི་ཞབས་ཏྲིག་བཙུགས་ནིའི་གོས་འཆར་འདི་ རྫོང་ཁག་ བདག་སྲོང་བརྒྱུད་དེ་ཕུལ་དགོ།

Disaster management

449. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, in times of natural catastrophes and emergencies, take action in accordance with the laws in force in Bhutan.

ཀྱེན་ངན་འཇིག་སྐྱོད།

༤༤༩. རྗེ་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་། བེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཀྱེན་ངན་དང་འཇུབ་དོལ་གྱི་དུས་ཚོད་ལུ་ འབྲུག་ལུ་
བྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲིལ་ དང་ལེན་འབད་དགོ།

Chapter 26

Miscellaneous

Power to issue instructions and directions

450. The Ministry of Home and Cultural Affairs may in consultation with the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde issue instructions and directions for:

- (a) clarification of any of the provisions of these rules and regulations; and
- (b) removal of problems which may arise in relation to the implementation of any provision.

Delegation of functions and authority

451. The Dzongkhag Tshogdu may in writing delegate any of its powers and functions to a Gewog Tshogde.

452. The Chairperson may in writing delegate any of his/her powers and functions to the Deputy Chairperson.

Provided that the Chairperson may withdraw or amend such delegated powers and functions by a written notice.

453. The Gup may in writing delegate any of his/her powers and functions to the Mangmi.

Provided that the Gup may withdraw or amend such delegated powers and functions by a written notice.

454. Any right or privilege acquired or any obligation or liability incurred as a result of a decision taken under the delegated authority shall not be affected by any subsequent withdrawal or amendment of that delegated power.

ལེབ་ལྷན་པ།
སྣ་ཚོགས།

ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་ཁུབ་ཀྱི་དབང་ཚད།

༤༥༠. བྱང་སྤིང་དང་སྟོལ་འཛིན་ལྷན་ལག་གིས་ རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་དང་ བློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ལར་ གྲོས་
བསྟུན་ཐོག་ ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་ཁུབ་བྱིན་ཚོགས་ཚུ་ཡང་

༡། བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིགས་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ དོགས་སེལ་ལུ།

༢། དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་སྐབས་ལུ་ འབྲུང་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལུ།

བྱ་སྟོན་དང་དབང་འཛིན་སྟོན་ནི།

༤༥༡. རྫོང་ལག་ཚོགས་འདུ་གིས་ འདིའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་གང་རུང་ཅིག་ བློ་ལོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཡིག་ཐོག་
སྟོན་ཚོགས།

༤༥༢. ལྷི་འཛིན་གྱིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་གང་རུང་ཅིག་ ལྷི་འཛིན་འོག་མ་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྟོན་ཚོགས།

ཨིན་རུང་ ལྷི་འཛིན་གྱིས་ དེ་ལྷགས་སྟོན་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་གི་བརྟན་འཛིན་ཐོག་
ལོག་ལེན་ནི་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ཚོགས།

༤༥༣. ལྷཔོ་གིས་ ཁོ་ཁོ་རའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་གང་རུང་ཅིག་ དམངས་མི་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྟོན་ཚོགས།

ཨིན་རུང་ ལྷཔོ་གིས་ དེ་ལྷགས་སྟོན་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྟོན་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་གི་བརྟན་འཛིན་ཐོག་ ལོག་
ལེན་ནི་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ཚོགས།

༤༥༤. དབང་ཚད་སྟོན་ཡོད་མི་གི་ཐོག་ འབྲུང་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚོད་ཅིག་གི་གྲུབ་འབྲས་ལས་བརྟེན་ ཐོབ་དབང་ ཡང་
ན་ ཁོ་དབང་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ འགན་ཁུར་ ཡང་ན་ འཕྲི་བ་གང་རུང་ཅིག་བྱུང་བའི་ལུལ་ལུ་ དབང་ཚད་
སྟོན་ཡོད་མི་དེ་ལོག་ལེན་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་མི་དེ་གིས་གཞོན་པ་མེད་པ་ཅིག་འབད་དགོ།

Land acquisition procedure

455. The Dzongkhag Tshogdu may, for the purpose of section 48 (g) of the Local Government Act of Bhutan, 2009 *suo-moto* or on the receipt of request from a Gewog Tshogde, acquire registered land for public interest.
456. The Dzongkhag Tshogdu shall, for the purpose of clause 455 of these rules and regulations, direct the Dzongkhag Administration to initiate the land acquisition process in accordance with the provisions of the Land Act of Bhutan, 2007.
457. The Dzongkhag Administration shall, on completion of the land acquisition process, inform the Dzongkhag Tshogdu and the Gewog Tshogde concerned.

Dissolution of Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde

458. The Government may, pursuant to section 47 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 by order dissolve the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde, as the case may be, if two-thirds of its members are either removed or have resigned.

Powers to frame rules and regulations

459. The Rule Making Committee of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde may frame rules and regulations.
460. The Rule Making Committee of the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, pursuant to clause 459 of these rules and regulations, seek views of the Dzongdag and relevant agencies.
461. The Dzongdag and relevant agencies shall provide their views to the Rule Making Committee of the Dzongkhag Tshogdu or Gewog Tshogde, as the case may be, not later than thirty days after the receipt of such request.

ས་ཆག་ལུང་བཞེས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

- ༤༥༥. འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༥ (ཇ) པའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་ཚུ་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ བཞེད་དོན་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གི་གསོལ་ལུ་འབྱོར་ཡོད་མི་ལུ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ གཞུང་བཞེས་འབད་ཚོག།
- ༤༥༦. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༥༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༧ ཚན་མའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་ཀྱི་བྱ་རིམ་འདི་འགོ་བཙུགས་ནི་ལུ་ བཀོད་ཁྲབ་འབད་དགོ།
- ༤༥༧. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ཚུ་ མཇུག་བསྟུ་བའི་ཤུལ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ བརྟེན་འབད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་ཙུ་གོལ།

- ༤༥༨. གལ་སྲིད་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཕུས་མི་གསུམ་དཔྱ་གཉེས་ བཏོན་གཏང་བ་ ཡང་ན་ དགོངས་ལུ་སོང་ཚེ་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༩ ཚན་མའི་དོན་ཚན་ ༤༧ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འདི་ བཀའ་རྒྱ་ཐོག་ཙུ་གོལ་གཏང་ཚོག།

བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་བཟོ་ནི་དབང་ཚད།

- ༤༥༩. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཕུས་བཟོ་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚུ་བཟོ་ཚོག།
- ༤༦༠. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཕུས་བཟོ་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་ ༤༥༩ པའི་ཆ་མཐུན་ལུ་ རྫོང་བདག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་ལས་ བསམ་འཆར་ལེན་དགོ།
- ༤༦༡. རྫོང་བདག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ གནས་འབབ་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་སྡེ་འཕུས་བཟོ་ཚོགས་རྒྱུད་ལུ་ ཁོང་རའི་བསམ་འཆར་ཚུ་ གསོལ་ལུ་ཐོབ་པའི་ཉིན་གངས་སུམ་ཚུ་ལས་མ་འགྲུངས་པར་བྱིན་དགོ།

Declaration of rules and regulations

462. The Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall, pursuant to clause 459 of these rules and regulations, declare the rules and regulations.

463. The declaration shall:

- (a) specify the purpose of the rules and regulations;
- (b) state places and the time where the copy of the rules and regulations may be available; and
- (c) if a copy of the rules and regulations is available on the internet specify the website;

Authority of repeal

464. The Ministry of Home and Cultural Affairs in consultation with the Dzongkhag Tshogdu and Gewog Tshogde shall have the power to amend by way of addition, variation, or repeal the provisions of these rules and regulations.

Definition

465. In this rules and regulations, unless the context otherwise requires:

- (a) **Agencies** means permanent or semi-permanent organization in the Government machinery;
- (b) **Book of accounts** means ledger, sub-ledger, cash book and all other records as required by the financial statute;
- (c) **Chairperson** means the Chairperson of the Dzongkhag Tshogdu;
- (d) **Chiwog** means the territorial constituency for the election of Tshogpas to the Gewog Tshogde;
- (e) **Closed door meeting** means a meeting, or a part of a meeting, that is closed to members of the public under the Local

བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་གསལ་བསྐྱབས་འབད་ནིའི་བྱ་རིམ།

༤༦༢. རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འདོག་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདི་གི་དོན་ཚན་༤༥༧
པའི་ཚམས་ལྷན་ལུ་ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདི་ གསལ་བསྐྱབས་འབད་དགོ།

༤༦༣. གསལ་བསྐྱབས་འདི་གིས་

ཀ༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདིའི་ དམིགས་དོན་ཚེད་ཅུ་བཀོད་དགོ།

ཁ༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞིའི་འབྲེན་འདི་ ཐོབ་སའི་ས་གནས་དང་ ཅུས་ཚོད་བཀོད་དགོ།

ག༽ བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞིའི་འབྲེན་འདི་ གཤམ་སྲིད་ སློབ་རིག་ཡོངས་འབྲེལ་ཐོག་ཐོབ་ནི་ཨིན་ཚེ་
དེའི་ཁ་བྱང་ཚེད་ཅུ་བཀོད་དགོ།

ཆམེད་ཀྱི་དབང་འཛིན།

༤༦༤. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ རྣམ་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག་གིས་ རྫོང་ཁག་
ཚོགས་འདུ་དང་ རྟེན་འདོག་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ཁར་ སྲོལ་བསྐྱབས་ཐོག་ ལ་སྐོང་ བསྐྱབས་བཅོས་ ཡང་ན་ ཆ་
མེད་གཏང་ནིའི་དང་འབྲི་སྲོལ་གྱི་དབང་ཚད་ཡོད།

གོ་དོན་འབྲེལ་བཤད།

༤༦༥. བཅའ་ཡིག་དང་སྐྱིག་པ་གཞི་འདི་ནང་ གོ་དོན་ལོགས་སུ་ལེན་དགོཔ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་

ཀ༽ **ལས་སྡེ་** ཟེར་མི་འདི་ གཞུང་གི་མངའ་འོག་ལུ་ཡོད་མི་གཏན་འཇགས་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡུན་མིན་
པའི་ལས་ཚོགས་ལུ་གོ།

ཁ༽ **ཕྱིས་ཁྲ་ཐོ་དེབ་** ཟེར་མི་འདི་ ཕྱིས་དེབ་ ཕྱིས་དེབ་རྒྱུང་བ་ དདུལ་དེབ་ དེ་ལས་གཞན་དདུལ་
འབྲེལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཐོག་ དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་འཛིན་ཐོ་ཚུ་ལུ་གོ།

ག༽ **ཁྲི་འཛིན་** ཟེར་མི་འདི་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་ལུ་གོ།

ང༽ **སྤྱི་འོག་** ཟེར་མི་འདི་ རྟེན་འདོག་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ ཚོགས་པ་ཚུ་བཅག་འབྲུ་འབད་ནིའི་མངའ་ཁོངས་
ཀྱི་འདེམས་ཁོངས་ལུ་གོ།

ཅ༽ **གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་** ཟེར་མི་འདི་ ཞལ་འཛོམས་ཅིག་ ཡང་ན་ ཞལ་འཛོམས་ཅིག་གི་ཆ་

Government Act of Bhutan, 2009;

- (f) **Constitution** means the Constitution of the Kingdom of Bhutan, 2008;
- (g) **Community Forest** means any area of Government Reserved Forest designated for management by a local community in accordance with the Rules issued under Forest and Nature Conservation Act of Bhutan, 1995;
- (h) **Committee** means Standing and Ad-hoc Committee established under the Local Government Act of Bhutan, 2009;
- (i) **A Co-opted member** means a member of the Ad-hoc Committee who is not a member of the local government;
- (j) **Deliberative Vote** means a vote cast by each member on an issue;
- (k) **Gewog** means the territorial constituency for election of Gup and Mangmi;
- (l) **Government** means the Royal Government of Bhutan;
- (m) **Gung** means a household registered in accordance with the Bhutan Civil Registration System;
- (n) **Gup** means the head of the Gewog;
- (o) **Land Acquisition** means acquisition or expropriation of any land within the Dzongkhag boundaries in accordance with laws made by the Parliament;
- (p) **Land transaction** means the change of ownership to a land by selling or purchasing of land; inheriting or donating of land; surrendering the land to the Government; order of the court of competent jurisdiction; and default of mortgage subject to applicable laws;
- (q) **Local Government Act** means the Local Government Act of

ཤས་འདི་ནང་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་མངའ་འོག་ལུ་ མི་
དམངས་བཅར་ཞུགས་འབད་མ་ཚོག་པའི་ ཞལ་འཛེམས་ཅིག་ལུ་གོ།

ཆ༽ **ཙུའིམས་ཚེན་མོ་** ཟེར་མི་འདི་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ཙུའིམས་ཚེན་མོ་༢༠༠༢ ཚན་མ་ལུ་གོ།

ཇ༽ **མི་སྲིད་ནགས་ཚལ་** ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོབ་བཅའ་ཁྲིམས་༡༩༩༥
ཚན་མའི་མངའ་འོག་ བཏོན་ཡོད་པའི་བཅའ་ཡིག་དང་འབྲེལ་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྲིད་གིས་ འཛིན་
སྐྱོང་འབབ་པའི་གཞུང་དབང་ནགས་ཚལ་གྱི་ས་སྤོངས་འཛིན་འབབ་མི་ཅིག་ལུ་གོ།

༉༽ **ཚོགས་རྒྱུང་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༩ ཚན་མའི་མངའ་
འོག་གཞི་བཙུགས་གྲུབ་པའི་ གཏན་འཇགས་དང་ སྐབས་ཐོབ་ཚོགས་རྒྱུང་ལུ་གོ།

༡༠༽ **མོས་མཐུན་གྱི་འཇུག་མི་ཅིག་** ཟེར་མི་འདི་ ས་གནས་གཞུང་གི་འཇུག་མི་མིན་པའི་ སྐབས་ཐོབ་
ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་གོ།

ཐ༽ **གྲོས་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱན་** ཟེར་མི་འདི་ འཇུག་མི་རེ་རེ་གིས་ གཞན་དོན་ཅིག་གུར་བཙུགས་མི་
ཚོགས་རྒྱན་ཅིག་ལུ་གོ།

ད༽ **ཚེད་འོག་** ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་དང་དམངས་མི་བཅག་འབྲུ་འབབ་ནིའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་འདེམས་
ཁོངས་ལུ་གོ།

ན༽ **གཞུང་** ཟེར་མི་འདི་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་ལུ་གོ།

པ༽ **གུང་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་མི་ཕྱིས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་གུང་
ཅིག་ལུ་གོ།

ཕ༽ **རྒྱལ་** ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ལོག་གི་འགོ་འཛིན་འདི་ལུ་གོ།

བ༽ **ས་ཆ་གཞུང་བཞེས་** ཟེར་མི་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམ་པའི་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་ རྫོང་ལག་ས་
མཚམས་ཀྱི་ནང་འཁོད་རྒྱུད་པའི་ས་ཆ་འདི་ གཞུང་གིས་དབང་ནི་ལུ་གོ།

མ༽ **ས་ཆ་སྤྱོད་ལེན་** ཟེར་མི་འདི་ ས་ཆ་ཅིག་ཉོ་བཅོང་དང་ བསྐྱམ་བཤོ་བཤའ་བཟུ་སོང་ སྤྱོད་པར་
བྱིན་ནི་ལོ་བྱེད་འབྲར་ནི་ ས་ཆ་གཞུང་ལུ་ཕུལ་ནི་ དབང་ཚད་ཚན་གྱི་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་
འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ས་ཆ་གཏང་མར་བཙུགས་ནི་ལ་
སོགས་པའི་ཐོག་ལས་ ས་ཆའི་བདག་དབང་གི་མིང་གནས་བསྐྱར་བཅོས་འབབ་མི་ལུ་གོ།

ཙ༽ **ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་

Bhutan, 2009;

- (r) **Majority of votes** means more than fifty percent (50%) of the total votes cast;
- (s) **National Language** refers to Dzongkha Language;
- (t) **Person** includes an individual, government agency, partnership, corporation, organization, enterprise, or other legal entity whether public or private and successor, representative, or agent of one of them;
- (u) **Public interest** means the needs arising out of socio-economic development and environmental concerns including cultural, environmental, heritage, protection of land degradation, recreational, social and strategic interests as determined by the Government;
- (v) **Recreational land** means an area primarily intended for active and passive recreational purposes;
- (w) **These rules and regulations** refers to the Local Government Rules and Regulations 2012;
- (x) **Thrimthue** means an order to pay a fine in lieu of imprisonment in accordance with Bhutan Penal Code, 2004;
- (y) **Village** means the smallest territorial jurisdiction prescribed under relevant bye laws;
- (z) **Zakar** means an auspicious day as per Bhutanese astrology; and
- (aa) **Zomdu** means a meeting of residents of villages or communities.

༢༠༠༧ ཚན་ལུ་གོ།

ཚྭ་། **མངམོས་ཚོགས་རྒྱུ** ཟེར་མི་འདི་ ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུར་མི་ཡོངས་བསྐོས་ལས་ བརྒྱ་དབྱེ་༥༠
ལས་ལྷག་སྟེ་བཅུ་གསུམ་མི་ལུ་གོ།

ཇྭ་། **རྒྱལ་ཡོངས་ཁ་སྐད་** ཟེར་མི་འདི་ རྫོང་ཁའི་ཁ་སྐད་ལུ་གོ།

མྭ་། **མི་ངོ་** འདི་ ངོ་རྒྱུང་ གཞུང་གི་ལས་སྟེ་ མཉམ་མཐུན་ཚོང་ལས་ ལས་འཛིན་ ལས་ཚོགས་ ཚོང་
ལས་ ཡང་ན་ མི་དམངས་ ཡང་ན་ སླེར་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ རྒྱུ་འཛིན་ ངོ་ཚབ་
ཡང་ན་ དེ་ཚུའི་ལས་ཚབ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།

ཉྭ་། **མི་དམངས་མཐའ་དོན་** ཟེར་མི་འདི་ གཞུང་གི་གཏན་འབབ་གནང་མི་ ལམ་སྲོལ་དང་མཐའ་
འཁོར་གནས་སྤངས་ སྲོན་བརྒྱུད་ ས་ཚའི་ཉམས་སྲུང་ སྲོ་སྲོན་ མི་སྡེ་ཐབས་ལམ་གྱི་མཐའ་
དོན་ཚུ་ཕྱིས་པའི་མི་སྡེ་དཔལ་འབྱུར་གོང་འཕེལ་དང་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་གྱི་ཚ་གྲང་ཚུ་
ལས་བརྟེན་ཏེ་ འབྱུང་བའི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ལུ་གོ།

ཟྭ་། **སྲོ་འཆམ་གྱི་ས་ཆ** ཟེར་མི་འདི་ སྲོ་འཆམ་གྱི་ས་སྲོ་སྟེ་གཙོ་བོ་བརྟོན་ཏེ་དམིགས་པའི་ ས་ཁོངས་
ཅིག་ལུ་གོ།

འྭ་། **བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱིགས་གཞི་འདི་ཚུ་** ཟེར་མི་འདི་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཡིག་དང་རྒྱིགས་
གཞི་༢༠༡༢ ཚན་མ་ལུ་གོ།

ཡྭ་། **ཁྲིམས་འཇུག་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་༢༠༠༧ ཚན་མ་དང་འཁྲིལ་
བཙོན་ཁྲིམས་སྒྲིལ་ཡོད་མི་ལུ་ ཁྲིམས་འཇུག་བཏབ་པའི་བཀའ་རྒྱ་ཅིག་ལུ་གོ།

རྭ་། **གཡུས་ཚན་** ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ ས་ཁོངས་གྱི་དབང་ཁྱབ་
ཚུང་ཤོས་འདི་ལུ་གོ།

ལྭ་། **གཟའ་སྐར་** ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་པའི་ཕྱིས་དང་འཁྲིལ་ ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉེས་ཅིག་ལུ་གོ།
དང་

ཤྭ་། **འཛོམས་འདུ་** ཟེར་མི་འདི་ གཡུས་ཚན་ ཡང་ན་ མི་སྡེའི་བརྟེན་གནས་གྱི་འཛོམས་འདུ་ཅིག་ལུ་
གོ།

Annexure 1
Form 1

Date: ...../...../.....

**NOMINATION FORM FOR ELECTION OF CHAIRPERSON/
DEPUTY CHAIRPERSON OF DZONGKHAG TSHOGDU**

I, _____ (Name), _____
(Designation) from _____ Gewog Tshogde/
Thromde Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde hereby
nominate _____ (Name) _____
(Designation) from _____ Gewog Tshogde/Thromde
Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde as a candidate for the election of
the Chairperson/Deputy Chairperson of the _____
Dzongkhag Tshogdu.

Signature of the Proposer

བྱུང་སྐྱབས་ ཉ བ།
འབྲི་ཤོག་ ཉ བ།

ཚོས་གྲངས་ ...../...../.....

རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུའི་ཁྲི་འཛིན་/ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་ བཅག་འཇུ་གི་དོན་ལུ་ གདམ་ངོ་བོ་དོན་འདི་ལྟ་ཡིག།

.....(མིང་གསལ་) .....(གོ་གནས་) .....
.....ཞེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་.....
.....མི་ངོམ་.....(མིང་གསལ་).....(གོ་གནས་) .....
.....འདི་ ཞེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུའི་ཁྲི་འཛིན་/ཁྲི་འཛིན་འོག་མའི་བཅག་འཇུ་གི་དོན་ལུ་ འདེམས་ངོ་ཅིག་སྡེ་ གདམ་ངོ་བོ་ལྟ་ཡིག་ཡིན།

གྲོས་འབྲུལ་ཕུལ་མིའི་མིང་རྟགས།

Form 2

Date: ...../...../.....

DECLARATION OF MEMBER SECONDING THE NOMINATION

I, _____(Name)_____
(Designation) from _____
Gewog Tshogde/Thromde Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde, hereby
second the nomination of the aforementioned candidate.

Signature of the Member seconding the nomination

གདམ་ངོ་འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཇུག་མིའི་གསལ་བསྒྲགས།

ང་.....(མིང་གསལ་ལ་) .....(གོ་གནས་) .....
.....ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/རྫོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ གོང་འཁོད་འདེམས་ངོའི་གདམ་ངོ་
འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཤ་ཨིན།

གདམ་ངོ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་འཇུག་མིའི་མིང་རྟགས།

Annexure 2
Form 3

Date: ...../...../.....

DECLARATION OF THE CANDIDATE

I, _____ (Name) _____
(Designation) from _____ Gewog
Tshogde/Thromde Tshogde/Dzongkhag Yenlag Thromde, hereby give my
consent to this nomination and also consent to serve if elected.

Signature of the Candidate

རྒྱུ་སྐྱབས་ ༡ པ།
འབྲི་ཤོག་ ༣ པ།

ཚེས་གྲངས་ ...../...../.....

འདེམས་འདུག་ལ་བསྐྱབས།

ང་.....(མིང་གསལ་) .....(གོ་གནས་) .....
..... གཞི་འོག་ཚོགས་སྡེ་/ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་/ཚོང་ལག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ གལ་སྲིད་ བཅག་འཕུ་གྲུབ་པ་
ཅིན་ གནམ་འོ་འདི་ལུ་ ང་འདི་མོས་མཐུན་དང་ ཕྱག་ཕྱིད་ལུ་ནི་ཡིན་པའི་མོས་མཐུན་གྱི་ལུ་བ་སྤུལ་མ་ཡིན།

འདེམས་འདུག་མིང་རྟགས།

Annexure 3
Form 4

Date: ...../...../.....

Notice of Casual Vacancy

_____ Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde notice is hereby given under section 33 of the Local Government Act of Bhutan, 2009 that due to Resignation/Prolonged ill health/Removal/Death a vacancy exists in the aforementioned Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde as of _____.

The aforementioned Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde notifies the Election Commission of Bhutan to issue a notification calling the constituency to elect a person for filling such vacancy in accordance with the Election Act of Bhutan, 2008.

Dated this _____ Day, of _____ Month of _____ Year of the Bhutanese Calendar corresponding to _____ Day of the _____ Month of 20_____.

Signed and Sealed _____ *Chairperson / Deputy Chairperson*

རྒྱུ་རྒྱུགས་ ༩ པ།
འཕྲིའོག་ ༧ པ།

ཚེས་གྲངས་ ...../...../.....

སློབ་ཕྱིད་མ་སློང་གི་བཅའ་ཁྲིམ་ཞུ།

.....རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་/ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་
ལས་ སྤྱི་ཚེས་.....ལས་འགོ་བཟུང་ དགོངས་ལུ་/གཟུགས་ཁམས་ནད་གཞི་ཐེབས་ཏེ་ཡུམ་
རིང་སོང་བ་/ཕྱིར་དབྱུང་བཏང་བ་/ཚེ་འདས་སོང་ཡོད་མི་ལས་བརྟེན་ གོང་འཁོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་/ཆེད་འོག་ཚོགས་
སྡེ་ནང་ ས་སློང་ཅིག་འཕྲོད་ཡོད་པ་ལས་ འབྲུག་གི་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༢} ཚན་མའི་དོན་ཚཱ་^{༢༩}
པའི་མངའ་འོག་ བཅའ་ཁྲིམ་འབད་མ་ཡིན།

གོང་འཁོད་རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་/ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ལས་ འབྲུག་གི་བཅའ་ཁྲིམ་འབྲུའི་བཅའ་ཁྲིམས་^{༢༠༠༢} ཚན་མ་དང་
འཁྲིལ་བའི་ས་སློང་བསུབ་ནི་དོན་ལས་ འབྲུག་གི་བཅའ་ཁྲིམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམ་འབྲུའི་དོན་
ལས་བཅའ་ཁྲིམ་ཅིག་གཏང་ཐོག་ མི་ངོ་ཅིག་བཅའ་ཁྲིམ་འབད་ནི་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམ་འབད་དགོ།

རང་ལུགས་གནམ་ལོ་.....ཟླ་.....པའི་ཚེས་.....ལུ་སྤྱི་ལོ་.....ཟླ་.....པའི་ཚེས་.....ལུ།

ཐིུ་དང་ མིང་རྟགས་.....ཁྲི་འཛིན་/ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།

**Annexure 4
Form 5**

Date: ...../...../.....

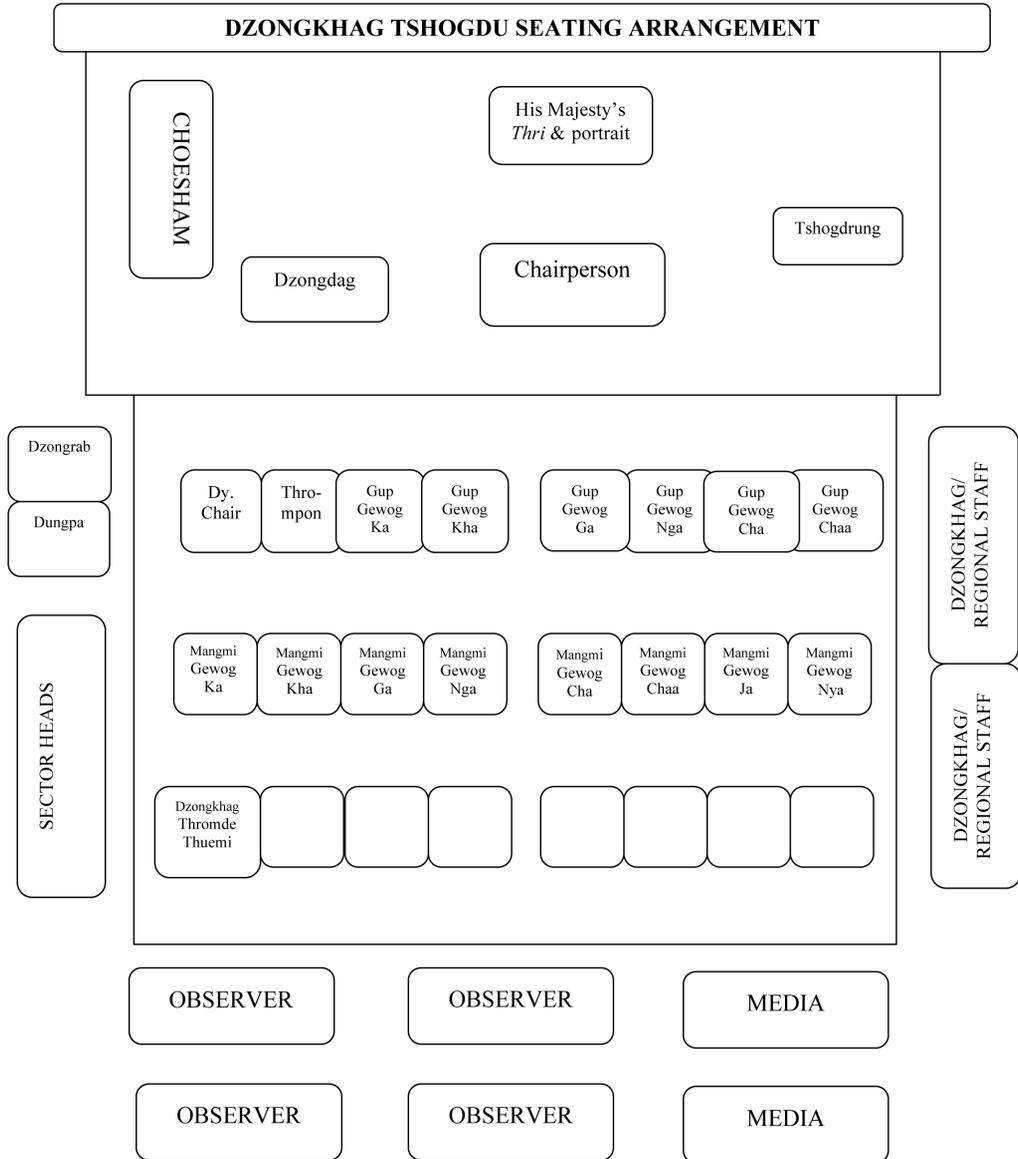
**NOMINATION PAPER FOR ELECTION OF MEMBERS TO THE
COMMITTEE**

I, _____ (Name) _____
(Designation) from _____ Dzongkhag
Tshogdu/Gewog Tshogde hereby nominate _____
(Name) _____ (Designation) from _____
Dzongkhag Tshogdu/Gewog Tshogde as a candidate for the election as a
member of the _____ Committee.

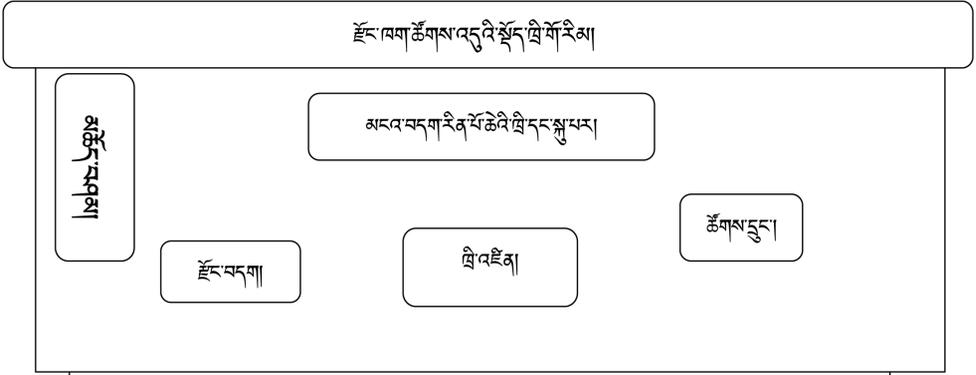
Signature of the Proposer

Annexure 5 Dzongkhag Tshogdu Seating Arrangement

ལྷན་སྐྱེགས་པ་ ས། ཚོང་ལག་ཚོགས་འདུའི་སྲོད་ཁྲི་གོ་རིམ།

ཚོང་པར་གྲ།	ཁྲི་འཛིན་འོག་མ།	ལྷོ་མ་དཔོན།	མདོ་མདོ་འོག་ཀ།	མདོ་མདོ་འོག་ལ།	མདོ་མདོ་འོག་ག།	མདོ་མདོ་འོག་ད།	མདོ་མདོ་འོག་ཅ།	མདོ་མདོ་འོག་ཆ།	ཚོང་ལག་/ལྷན་སྐྱེགས་ལམ་གཤེགས།
ལྷན་སྐྱེགས་ལག་ལེན་འཛིན།	དམངས་མི་མེད་འོག་ཀ།	དམངས་མི་མེད་འོག་ལ།	དམངས་མི་མེད་འོག་ག།	དམངས་མི་མེད་འོག་ད།	དམངས་མི་མེད་འོག་ཅ།	དམངས་མི་མེད་འོག་ཆ།	དམངས་མི་མེད་འོག་ཇ།	དམངས་མི་མེད་འོག་ཉ།	ཚོང་ལག་/ལྷན་སྐྱེགས་ལམ་གཤེགས།
	ཚོང་ལག་ལྷོ་མ་སྲེ་འབྲུག་མི།								

ལྷན་སྐྱེགས་པ།

ལྷན་སྐྱེགས་པ།

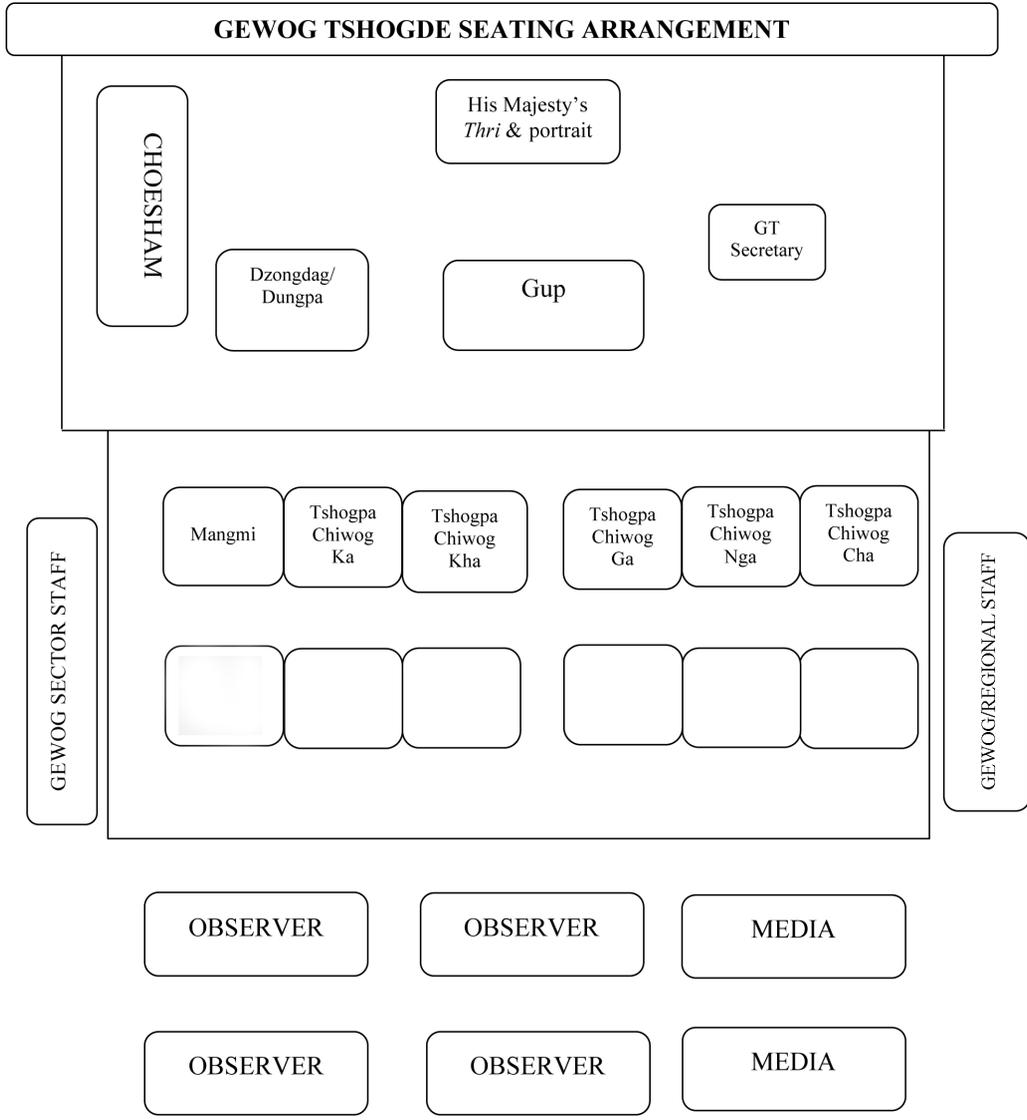
བདད་བརྒྱུད།

ལྷན་སྐྱེགས་པ།

ལྷན་སྐྱེགས་པ།

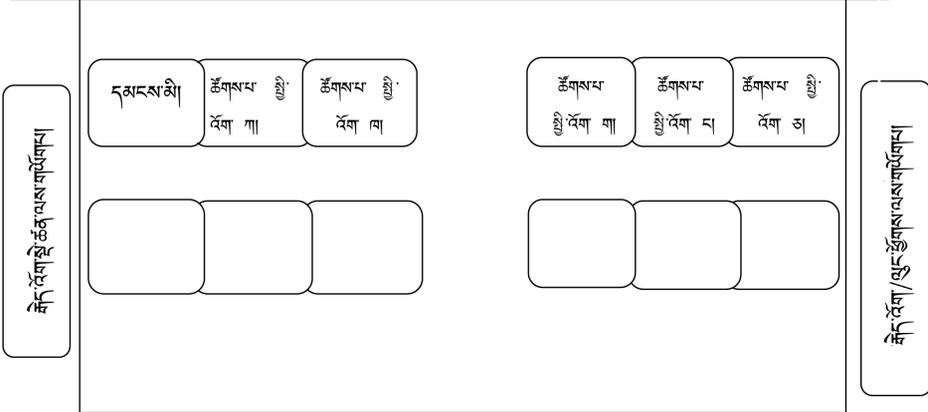
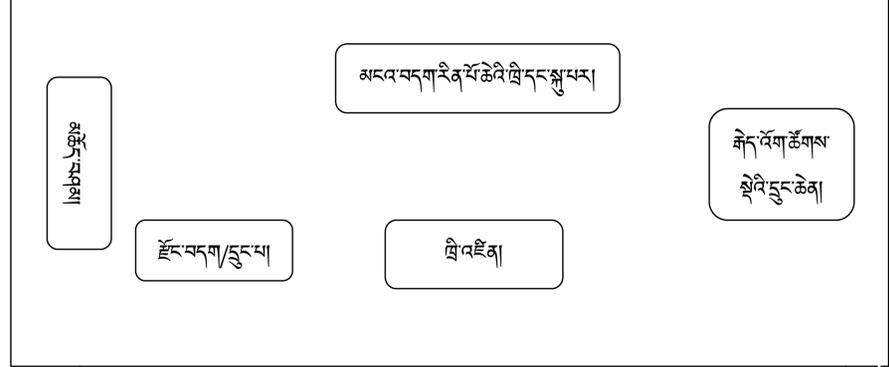
བདད་བརྒྱུད།

Annexure 6 Gewog Tshogde Seating Arrangement

ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པུས་ཀྱི་མཛུགས་སྐོར་གྱི་ལུང་ཁྲིམས་ལུགས་

ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པུས་ཀྱི་མཛུགས་སྐོར་གྱི་ལུང་ཁྲིམས་ལུགས་

- ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པུས་
- ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པུས་
- བར་བསྐྱེས་ལྷན་པུས་
- ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པུས་
- ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པུས་
- བར་བསྐྱེས་ལྷན་པུས་